

บรรณานุกรม

- กัญญา เกียรติประวัติ. นวัตกรรมการศึกษา. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ม.ป.ท. ม.ป.ป. (อัสสาเนา)
- คณะกรรมการการศึกษา, สำนักงาน. การศึกษาเพื่อชีวิต. สรุปรายงานของคณะกรรมการ นานาชาติเพื่อพัฒนาการศึกษาและข้อเสนอแนะ. แปลและเรียบเรียงโดยสุรางค์ อนุตรโต และบุญเรือง ชื่นสุวิมล, ม.ป.ท., ม.ป.ป..
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา พ.ศ.2525-2534, ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- , การประถมศึกษา 2526. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมศกษา, 2527.
- คณาจารย์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กลวิธีการสอนนเรศศึกษาและการสอดแทรก คุณธรรมในการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์ภาวพุทธวิถีสมาคม แห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์, 2527.
- , หลักและแนวปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2526.
- จรรยา คุณมี "กระบวนการสอน" วารสารประจำศึกษา 29 (กรกฎาคม 2521) : 2-8.
- จวี นาคสินธุ์. "การทดลองสอนความรักชาติแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการของสติปัญญาต่างกัน โดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2525.
- สันทนา ภาคบงกช. "การสอนสังคมศึกษา หน่วยวันสำคัญของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกระบวนการกลุ่ม." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- ชม ภูมิภาค. "ขบวนการสอน". วารสารการศึกษา 16 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2523) : 19-20.
- ชวลี นาคหัต. "อิทธิพลของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศีลธรรม และควมมีวินัยแห่งตน." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2524.
- ชยันต นาคบุปผา. "รูปแบบกระบวนการเรียนการสอน" 7 (มิถุนายน 2521) : 38-54.
- ชัยพร วิชชาวุธ. มูลสารจิตวิทยา. เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาเบื้องต้น ภาควิชา จิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน่วยผลิตเอกสาร, 2524.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. ระบบสื่อการเรียน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2521.

—————. "มาสอนแบบศูนย์การเรียนรู้กันเถอะ" วารสารวิทยาสาร 28 (15 พฤศจิกายน
2520) : 6-9, 28 (1 ธันวาคม 2520) : 17-19, 29 (1 มกราคม 2529) :
23-25.

ดิลก ดิลกานนท์. "คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น" วารสารวัดผลการศึกษา 8 (พฤษภาคม-
สิงหาคม 2525) : 63-66.

✓ ดุษฎี แก้วกำเนิด. การสอนแบบสร้างเสริมเจตคติ. พระนคร : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมสามัญศึกษา, ม.ป.ป.

ทิพย์รัตน์ บรรจงเขียน. "การทดลองสอนเรื่องความเชื่อสัจยแก่เด็กที่มีระดับพัฒนาการทาง
สติปัญญาต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร 2525.

ทศนา แยมมณี และคณะ. กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร :
บูรพาศิลป์การพิมพ์, 2522.

ทองอยู่ แก้วไทรอะ "คิดเป็นสัจธรรมระดับชาวบ้าน" วารสารการศึกษานอกโรงเรียน
(พฤศจิกายน-ธันวาคม 2523) : บทบรรณาธิการ.

ธีระ รุญเจริญ. การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช, 2525.

✗ ธีระ ลุ่มิตร. ระบบการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดเช็ลทรัล
เอ็กซ์เพรสศึกษาการพิมพ์, 2519.

✗ นันทนา เทพธำรงค์. "การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาคำศัพท์ หน่วยพลังงานโดยกระบวนการ
กลุ่มสัมพันธ์และวิธีสอนธรรมดา" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

บุญล่อม ศรชทา. "การสร้างแบบวัดการคิดเป็น" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. ✓

✗ ประคอง วรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
เจริญผล, 2525.

—————. สถิติคำศัพท์ประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
2525.

- ▶ ปัทมา เทพอักษรพงศ์. "การเปรียบเทียบการอ่านเอาเรื่อง ภาษาอังกฤษด้วยกระบวนการกลุ่มกับการอ่านด้วยวิธีแปล" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- ไพฑูย์ สันทยศ. "คุณภาพของการศึกษา" ข่าวการประถมศึกษา 4 (10 มกราคม 2528) :3. ✓
- ▶ มณฑา ธงอินเนตร. "การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาเรขาคณิตค่าสัตรีโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีการสอนแบบธรรมดาในชั้นประถมศึกษาปีที่ห้า" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- ✓ มนัส รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. "สอนอย่างไรสิ่งจะให้ผู้เรียนคิดเป็น". วารสารมิตรครู 21 (กรกฎาคม 2522) :15-21.
- ▶ เยาวพา เตชะคุปต์ "ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับประถมศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2517.
- รัตนา รัตนประเสริฐโชค. "การพัฒนาสื่อสาระระหว่างบุคคลด้วยกิจกรรมกลุ่ม." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2524.
- วชิร รุวรรณ. ยุทธวิธีในการพิจารณาเสริมสร้างค่านิยม. กรุงเทพมหานคร : บุญส่งการพิมพ์, ม.ป.ป..
- . กิจกรรมกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์. เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 185. กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ 1 กรมการฝึกหัดครู, 2517. ✓
- . "วัดมาตรฐานเด็กทั่วประเทศ." สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 32 (14 กรกฎาคม 2528) : 10, 32 (21 กรกฎาคม 2528) : 10 (ไม่ปรากฏชื่อผู้เขียน)
- วิชากร, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ "โครงการทดลองหารูปแบบที่มีประสิทธิผลต่อการเรียนการสอนจริยธรรม. รายงานการวิจัยทางการศึกษาอันดับที่ 36/2525: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป..
- , แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2526.
- , หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2525.
- วิเวก ปางพุดพิงค์. "หลักสูตรประถมศึกษากับการพัฒนาชนบท." วารสารพัฒนาหลักสูตร, (มีนาคม 2528) : 3-6.

ศรี นิวาชนัน, โฉรา. แนวคิดและวิธีการเกี่ยวกับการเรียนรู้อย่างผู้ใหญ่ของระบบโรงเรียน
แปลโดย สุ่มทร โคตรบรรเทา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวิริยาสาลัน,
2525.

สมบุญ ภู่นวล. การศึกษาการนำหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ไปใช้. วารสาร
วิจัยสันเทษะ 5 (มิถุนายน 2528) : 10-13.

สมบูรณ์ คำลาชาชีวิน. "การคิดเป็น ทำเป็น." รวมบทความการศึกษา นอกโรงเรียนเล่ม 4.
กรุงเทพมหานคร : เพชรสยามการพิมพ์, 2524.

_____ . "การสอนเพื่อการคิดเป็น ทำเป็น." วารสารครูปริทัศน์ 7 (มีนาคม 2525) :
44-50.

สมพงษ์ สิตระดับ. การสอนจรรยาศึกษาในระดับประถมศึกษา. โครงการตำราคณะครุศาสตร์.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อัสสาเนา), 2527.

✓ _____ . "กรณีตัวอย่าง" วารสารประถมศึกษา 33 (กันยายน 2526) : 28-32.

_____ . "แต่คุณครูด้วยแนวคิดและกิจกรรม" วารสารประถมศึกษา 35 (ตุลาคม 2527) :
18-21.

X ✓ _____ . "สอนอย่างไรให้คิดเป็นได้" วารสารประถมศึกษา 34 (เมษายน 2527) : 9-11.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภากิจ. การปรับพฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์,
2526.

_____ . "แนวทางในการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียน" วารสาร
ครูปริทัศน์ 8 (กรกฎาคม 2526) : 26-32.

_____ . "ครูกับการปรับพฤติกรรม." วารสารครุศาสตร์ 7 (มีนาคม 2525) : 24-29.

สมหญิง กลั่นศิริ. เทคโนโลยีทางการศึกษาเบื้องต้น. ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, แผนกการบริการกลาง สำนักงานอธิการบดี
พระราชวังสนามจันทร์, 2523.

สมศรี ทักษิรัตน์ศรีชัย, สมชาย สีสานิตยกุล. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณคดี
โดยวิธีสอนแบบปัจจุบันกับแบบศูนย์การเรียน. วารสารวิจัยสันเทษะ 5 (มิถุนายน
2528) : 5-9.

สังัด อุทรานันท์. การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์วงเดือน, 2527.

สุโขทัย ธรรมาริธา, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชาวรรณกรรมประถมศึกษาหน่วยที่ 1-7

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อรุณการพิมพ์, 2525.

— . เอกสารการสอนชุดวิชาระบบการเรียนการสอน หน่วยที่ 1 พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์บริษัทสารมวลชน, 2525.

— . เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไชนิตีโปรดักชั่น, 2525.

สุดา สิ้นสกุล. "การสอนแบบศูนย์การเรียนเพื่อปฏิรูปการสอนของครู" วิทยาสาร 28

(15 กันยายน 2520) : 26-29.

สุพล ทองคลองไทร "การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการแสวงหาความรู้. วารสาร

มิตรครู 24 (15 กรกฎาคม 2525) : 14-17. ✓

สุมน อมรวิวัฒน์ "การปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษาเพื่อคุณภาพของคนไทยในทศวรรษหน้า"

วารสารพัฒนาหลักสูตร อันดับที่ 36 (ตุลาคม 2527) : 3-13.

สุวัฒน์ นิยมคำ. "การเพิ่มคุณภาพของการเรียนรู้จากการสอน : ทำได้จริงหรือ" ศึกษาคำลัตรี

สาร. ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มีนาคม 2520) : 4-31. ✓

X ✓ สุนตา นพคุณ. "คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น : คุณภาพชีวิตในเชิงการศึกษา" วารสารครูคำลัตรี

12 (กรกฎาคม-กันยายน 2526) : 9-20. ✓

✓ สุนตา นพคุณ, จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช และปัทม เมธาคูณวุฒิ. คุณลักษณะของประชากรใน

กรุงเทพมหานคร ตามเป้าหมายทางการศึกษา : สภาพปัจจุบันและแนวโน้ม. รายงาน

การวิจัยทางการศึกษา (อัตล้าเนา), 2526.

อ้อม ประนอม (นามแฝง) "ผู้บริหารที่รักมาบริหารหลักสูตรกันเถอะ" สารพัฒนาหลักสูตรอันดับ

ที่ 36 (มีนาคม 2528) : 13-14. ✓

ภาษาอังกฤษ

Banathy, Bela H. Instructional System. Belmont, California: Fearon/

Lear Seigher, 1968.

Bloom, Benjamin S. Learning for Mastery, UCLA CHIET. Vol.1 No.2

(May 1968)

Briggs, Leslies J. Handbook of Procedures for the Design of Instruction.

Pittsburgh : American Institute for Research, 1970.

- Collier, Colhoun C. and others. Modern Elementary Education. Teaching and Learning. New York: Macmillian Publishing Co., 1976.
- Davies, Ivor K. Instructional Teachnigue. New York : McGraw-Hill, 1981.
- Eliza, Bruce Meeks, Learning Package Versus Provention Method of Instruction. Dissertation Abstracts International, 32 (February) : 4295-A.
- Gagne, Robert M. The conditions of learning. 2 nd. ed. New York : Holt, Rineheart and Winston, 1970.
- Gagne, Robert M. and Briggs, Leslie J. Principal of Instructional Design. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1974.
- Glasser, Robert "Research and Development Issues in Programmed Instruction." Prospectives in Programming. Robert T. Filep, ed. New York: Macmillean, 1963:279-309.
- Gerlach, Vernon' and Donald P Ely. Teaching and Media: A System Approach. Prentic Hall, 1971.
- Guildford, J.P. "Traits of Creativity" Creativity, New Zealand : Penguin Books, 1970:176. ✓
- Hudjen, Bruce B. The instructional process. Chicago, Rand Mc Nally, 1971.
- . Learning and Thinking. Illinois : Peacock Publishers, 1977. ✓
- Jayaswall, Sitaram. Foundation of Educational Psycology. New Delhi: Arnold Heenimaun, 1974.
- Ohlse, Merle M. (ed.) Modern Method in Elementary. New York: Holt, Raiehart and Winston, Inc., 1961.
- Ross, James S., Groundwork of Educational, Psycology. New York: Wilson Press, 1963.

Regan, William. B and Shephard, Gene D. Modern Elementary Curriculum.
Fourth edition, New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc.,
1971.

Schickedang, Judith A. and others. Stratigy for Teaching Young
Children, Prentic-Hall, 1977.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์แบบวัดการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น

1. อำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบวัดการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นโดยการทดสอบ ทำที่ (Ferguson : 152)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

t = ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนในแต่ละข้อของ
กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ

\bar{X}_1 = คะแนนเฉลี่ย เป็นรายชื่อในกลุ่มสูง

\bar{X}_2 = คะแนนเฉลี่ย เป็นรายชื่อในกลุ่มต่ำ

S_1 = ความแปรปรวน เป็นรายชื่อในกลุ่มสูง

S_2 = ความแปรปรวน เป็นรายชื่อในกลุ่มต่ำ

N_1 = จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูง

N_2 = จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำ

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ความเที่ยงของแบบวัดการคิดเป็น ทำเป็น แก่ปัญหาเป็น ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Poefficient) ของครอนบาช (Cronbach)

(ประกอบ กระดาษสูตร 2525 : 52)

$$\text{สูตร} \quad \infty = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sum \sigma_x^2} \right)$$

∞ \equiv ความเที่ยงของแบบวัด

$\sum \sigma_i^2$ = ความแปรปรวนของคะแนนรวมข้อสอบเป็นรายข้อ

$\sum \sigma_x^2$ = ความแปรปรวนรวมของคะแนนรวมข้อสอบทั้งฉบับ

n = จำนวนข้อในแบบทดสอบ

$$\text{แทนค่าในสูตร} = \frac{20}{19} \left(1 - \frac{8.19}{41.38} \right)$$

$$= .852$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความรู้พื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หกที่เรียนด้วยกิจกรรมตามกระบวนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

นักเรียน	คะแนนกลุ่มทดลอง		คะแนนกลุ่มควบคุม	
	X_1	X_1^2	X_2	X_2^2
1	55	3025	58	3364
2	58	3364	62	3844
3	57	3249	64	4096
4	59	3481	59	3481
.
.
.
26, 25	68	4624	59	3481
	$\Sigma X_1 = 1719$	$\Sigma X_1^2 = 115073$	$\Sigma X_2 = 1645$	$\Sigma X_2^2 = 109543$

$$\bar{X}_1 = 66-12, SD. = 7.39, \sigma_1 = 2.18$$

$$\bar{X}_2 = 65.8, SD. = 7.22, \sigma_2 = 2.18$$

$$F = \frac{\sigma_1}{\sigma_2}$$

$$= \frac{2.18}{2.18}$$

$$= 1$$

.05 $F_{25,24} = 1.98$ ค่าที่ได้น้อยกว่าค่าในตารางแสดงว่าความแปรปรวนของคะแนนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความรู้พื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หกที่เรียนด้วยกิจกรรมตามกระบวนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

นักเรียนคนที่	คะแนนกลุ่มทดลอง		คะแนนกลุ่มควบคุม	
	x_1	x_1^2	x_2	x_2^2
1	55	3025	58	3364
2	58	3364	62	3844
3	57	3249	64	4096
4	59	3841	59	3481
.
.
.
26, 25	68	4624	59	3841
	$\Sigma x_1 = 1719$	$\Sigma x_1^2 = 115073$	$\Sigma x_2 = 1645$	$\Sigma x_2^2 = 109593$

$$\begin{aligned}
 \text{สมมติฐาน } H_0 &: \mu_1 = \mu_2 \\
 t &= \frac{x_1 - x_2}{\sqrt{\frac{\Sigma x_1^2 + 2x_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}} \\
 &= \frac{66.12 - 65.8}{\sqrt{\frac{115073 + 109543}{26 + 25 - 2} \left(\frac{1}{26} + \frac{1}{25} \right)}} \\
 &= .0008
 \end{aligned}$$

.05 $t_{48} = 2.02$ ค่าที่ได้น้อยกว่าค่าในตาราง แสดงว่าความรู้พื้นฐานของนักเรียนทั้ง

2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหา เป็นของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยกิจกรรมตามกระบวนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
กับนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการก่อนสอน

นักเรียนคนที่	คะแนนกลุ่มทดลอง		คะแนนกลุ่มควบคุม	
	X_1	X_2^2	X_2	X_2^2
1	27	729	21	441
2	15	225	24	576
3	24	576	15	576
4	18	324	.	225
.
.
.
25	6	36	24	576
	$\Sigma X = 504$	$\Sigma X^2 = 11610$	$\Sigma X = 537$	$\Sigma X^2 = 11835$

สมมติฐาน

H_0

$$\mu_1 = \mu_2$$

t

$$\begin{aligned}
 t &= \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{\Sigma X_1^2}{N_1} + \frac{\Sigma X_2^2}{N_2} - 2 \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}} \\
 &= \frac{20.16 - 21.48}{\sqrt{\frac{11610}{25} + \frac{11835}{25} - 2 \left(\frac{1}{25} + \frac{1}{25} \right)}} \\
 &= -.21
 \end{aligned}$$

.05 $t_{48} = 2.02$ ค่าที่ได้น้อยกว่าค่าในตารางแสดงว่าก่อนการสอนนักเรียน

ทั้งสองกลุ่มมีความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหา เป็นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ของนักเรียน
ที่เรียนด้วยกิจกรรม ตามกระบวนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับนักเรียนที่เรียน
ด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ หลังการสอน

นักเรียนคนที่	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม			xy(x ₁ x ₂)
	x ₁	x ₁ =(x ₁ - \bar{x}_1)	x ₁ ²	x ₂	x ₂ =(x ₂ - \bar{x}_2)	x ₂ ²	
1	18	-8.04	64.64	21	1.8	3.24	-14.47
2	36	9.64	92.92	9	-10.2	104.34	-98.32
3	24	-2.04	4.16	27	7.8	60.84	-15.91
4	27	.96	.92	18	-1.2		
.	.	.					
.	.	.					
.	.	.					
25	33	6.96	48.44	27	7.8	60.84	
	$\Sigma x_1=651$		$\Sigma x_1^2=1021.36$	$\Sigma x_2=480$		$\Sigma x_2^2=828$	$\Sigma xy = -193.57$

$$\bar{x}_1 = 26.4$$

$$SD. = 6.50$$

$$\sigma_{\bar{x}_1} = 1.32$$

$$\bar{x}_2 = 19.2$$

$$SD. = 5.75$$

$$\sigma_{\bar{x}_2} = 1.17$$

$$r_{XY} = .044$$

สมมติฐาน $H_0 : \mu_1 = \mu_2$

$$t = \frac{x_1 - x_2}{\sigma(x_1 - x_2)}$$

$$= \frac{26.04 - 19.2}{1.75}$$

$$t = 3.91$$

0.05 t_{47} (df = $N_1 + N_2 - 3$) = 2.02 ค่าที่ได้มากกว่าค่าในตาราง แสดงว่า
 หลังการเลื่อน ด้วยกิจกรรมตามกระบวนการเลื่อนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและการเลื่อนด้วย กิจกรรมตาม
 แผนการเลื่อนของกระทรวงศึกษาธิการ นักเรียนมีความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหา
 เป็นแตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็น แก่ปัญหา เป็นของนักเรียนที่
เรียนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการก่อนสอนและหลังสอน

นักเรียนคนที่	คะแนน		d	d ²
	ก่อนสอน	หลังสอน		
1	21	21	-	-
2	24	9	-15	225
3	24	27	3	9
4	15	18	3	9
.
.
.
25	24	27	3	9
			$\Sigma d = -57$	$\Sigma d^2 = 927$

$$\Sigma d = -57$$

$$\bar{d} = -2.28$$

$$\sigma_{\bar{d}} = 1.15$$

สมมติฐาน

$$H_0: \mu_1 = \mu_2$$

$$t = \frac{\bar{d}}{\sigma_{\bar{d}}}$$

$$= \frac{-2.28}{1.15}$$

$$= 1.98$$

.05 $t_{24} = 2.06$ ค่าที่ได้น้อยกว่าค่าจากในตาราง แสดงว่าก่อนเรียนและหลังเรียน นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ มีความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็น แก่ปัญหา เป็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นของนักเรียนที่เรียน
ด้วยกิจกรรมตามกระบวนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นก่อนสอนและหลังสอน

นักเรียนคนที่	คะแนน		d	d ²
	ก่อนสอน	หลังสอน		
1	27	18	-9	81
2	15	36	21	441
3	24	24	-	-
4	18	27	9	81
.
.
.
25	6	33	27	729
			$\Sigma d = 147$	$\Sigma d^2 = 2763$

$$\Sigma d = 147$$

$$\bar{d} = 5.88$$

$$\sigma_d = 1.20$$

สมมติฐาน

$$H_0: \mu_1 = \mu_2$$

$$t = \frac{\bar{d}}{\sigma_d}$$

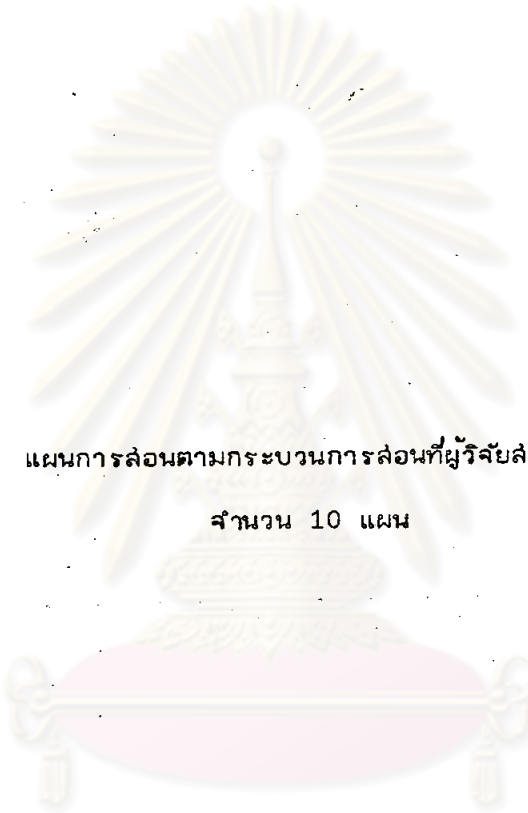
$$= \frac{5.88}{1.20}$$

$$= 4.9$$

05 $t_{24} = 2.06$ ค่าที่ได้มากกว่าค่าในตาราง แสดงว่านักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรม

ตามกระบวนการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นเพิ่มขึ้นจาก

ก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

แผนการสอนตามกระบวนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

จำนวน 10 แผน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอบ

เรื่อง กฎหมาย หน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมือง

ความคิดรวบยอด

1. กฎหมายเป็นข้อบังคับความประพฤติของมนุษย์ไม่ให้อำนาจตามใจชอบ เพื่อความสงบสุขของสังคม ผู้ใดฝ่าฝืนกฎหมายต้องได้รับโทษ
2. พลเมืองของประเทศจำเป็นต้องรู้กฎหมาย เพื่อปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมือง ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนตามกฎหมายทั้งในฐานะประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้รักษา
กฎหมาย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- ก. ด้านที่เกี่ยวกับตัวเอง
 1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากกรณีตัวอย่างที่ครูกำหนดให้เป็นรายบุคคลได้
 2. นักเรียนสามารถใช้เหตุผลในการอธิบายให้เพื่อนยอมรับฟังในการอภิปรายกลุ่มได้
 3. นักเรียนสามารถบอกหน้าที่ของนักเรียนต่อตนเองได้ (คิดเป็น)
- ข. ด้านที่เกี่ยวกับชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม
 1. นักเรียนสามารถบอกหน้าที่ของตนเองต่อโรงเรียนและต่อครอบครัว ได้อย่างน้อย 5 ข้อ
 2. นักเรียนสามารถปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบต่อโรงเรียนได้
 3. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากกรณีตัวอย่างที่ครูกำหนดให้หลังจากอภิปรายกลุ่มแล้ว

ค. ด้านวิชาการ

1. นักเรียนสามารถกรอกแบบฟอร์มการเสียภาษีที่ดินได้อย่างถูกต้อง
2. นักเรียนบอกถึงลักษณะของข่าวที่ควรเชื่อถือ และไม่ควรเชื่อถือได้

3 ลักษณะ

3. นักเรียนสามารถจำแนกพฤติกรรมที่เป็นสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบ

ได้ถูกต้อง

เนื้อหา

หน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมือง

1. การใช้วิจารณญาณในการเชื่อถือ ข่าวเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ
2. ความจงรักภักดีและป้องกันชาติ คำสั่ง และพระมหากษัตริย์
3. หน้าที่เสียภาษีอากร

คุณลักษณะที่ต้องการเน้น

1. ความรับผิดชอบ
2. ความไม่เห็นแก่ตัว

วิธีสอนและกิจกรรม

ยี่นนำ

1. ครูสนทนากับนักเรียน เรื่อง เกี่ยวกับการฟังข่าวและประโยชน์ของการฟังข่าว
2. ครูถามนักเรียนถึงข่าวที่ได้รับความสนใจมากนักเรียนช่วยกันตอบ
3. ครูบอกนักเรียนว่าครูมีรายละเอียดของข่าวอยู่ข่าวหนึ่งมาแล้วให้นักเรียนฟัง
4. นักเรียนอาสาสมัครออกมาอ่านรายละเอียดของข่าวเพื่อใช้เป็นกรณีตัวอย่าง

เรื่องของแม่ชะม้อย

นางชะม้อย ทิพย์โส เจ้าแม่แหรน้ำเงิน 10,000 ล้าน ร้องโอดครวญเมื่อถูกเจ้าหน้าที่สรรพากร เรียกเก็บภาษีรายได้จากการเล่นแหรน้ำเงิน เป็นจำนวน 100 ล้านบาท นางบอกว่าตนเองนั้นจน ไม่มีเงินที่จะเสียภาษีให้แก่รัฐบาลมากมายถึงขนาดนั้นหรอก แม้แต่บ้านก็ต้องเช่าเขาอยู่ ซึ่งที่จริงแล้ว เป็นบ้านของนางชะม้อยเอง แต่ได้โอนเป็นชื่อของสามีนางแต่ผู้เดียว

ขั้นกิจกรรม

1. ครูบอกนักเรียนว่า ครูมีคำถามจากกรณีตัวอย่างเรื่องแม่เย็บม້วย ครูอยากทราบความคิดเห็นของนักเรียน
2. ครูแจกคำถามให้นักเรียนทุกคนตอบทั้งกระดาษคำตอบ ให้นักเรียนตอบคำถามเป็นรายบุคคลตามความคิดเห็นของตนเอง ลงในกระดาษที่ครูแจก
3. นักเรียนแบ่งกลุ่มโดยวิธีนับ 1-5 ให้สมาชิกที่นับหมายเลขเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน
4. ให้นักเรียนเลือกประธานกลุ่มและเลขานุการกลุ่ม โดยวิธีเสนอชื่อและออกเสียงลงความเห็นโดยวิธียกมือ
5. ครูอธิบายหน้าที่ของประธานกลุ่ม และเลขานุการกลุ่มให้นักเรียนทราบพอเป็นแนวทาง
6. เมื่อนักเรียนเข้าใจแล้ว ให้นักเรียนประชุมกลุ่มเพื่อปรึกษาและอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับคำถามจากกรณีตัวอย่างเดิม เพื่อตอบคำถามในนามของกลุ่ม ใช้วิธีสรุปคำตอบโดยการลงมติเป็นเอกฉันท์ไม่ให้โยกคะแนนเสียงอย่างมาก
7. เมื่อนักเรียนทุกกลุ่มได้แนวทางในการตอบแล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเสนอคำตอบของกลุ่มให้สมาชิกของห้องทราบ ถ้าสมาชิกแต่ละกลุ่มได้ไม่เห็นด้วยหรือไม่เข้าใจ สามารถอภิปรายหรือซักถามได้
8. ครูอธิบายว่าแนวคำตอบของทุกกลุ่มมีทางจะเป็นไปได้ตามเหตุผลที่แต่ละกลุ่มนำมาอ้างอิง ทั้งนี้เรามามหาคำตอบที่เป็นไปได้และถูกต้องตามความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ เพื่อหาข้อสรุปของกรณีตัวอย่างนี้ และถือเป็นตัวอย่างในการดำเนินชีวิตที่เราควรละคำนี้ถึงตัวเอง และสังคม ประเทศชาติ และความถูกต้องด้วย
9. นักเรียนร้องเพลง อปรีหานิยธรรม (อาโพ ลุจรัตกุล)

"ธรรมะในการทำงานร่วมกัน	ไม่เป็นที่ดึงแห่งความเสื่อม	
เป็นไปเพื่อความเจริญ	ไม่มีใครทำลายให้แตกได้"	
หมั่นประชุม	หารือ	กันเนืองนิจ
พร้อมเพรียงจิต	ทำงาน	ไม่เกี่ยงหนี
เคารพกฎ	เกณฑ์ประจำ	ให้เท่าดี
ประธานมี	ฟังท่าน	งานดำเนิน

ทั้งเล็กใหญ่	ยกย่องกัน	ไม่ยื่นหยาม
สิ่งดีงาม	ตำรงอยู่	อยู่สรรเสริญ
น้อมรับผู้	ทรงธรรม	ไม่ก้าวกิน
เช่นนี้เชย	ใครทำลาย	แพ้ยายเอง

10. ให้นักเรียนอธิบายความหมายของเนื้อเพลงที่ร้อง และผลดีของการปฏิบัติตาม
11. นักเรียนศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบหน้าที่ของพลเมืองโดยวิธีศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 5 ศูนย์ ๆ ละ 10 นาที
12. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มในศูนย์การเรียนรู้ตามบัตรคำสั่ง ที่ครูได้กำหนดไว้ให้ในศูนย์
13. นักเรียนส่งกระดาษคำตอบที่นำมาจากการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ทุกศูนย์

ขั้นสรุป

1. นักเรียนฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการเสียด่าอากรประเภทต่าง ๆ จากแบบฟอร์มการเสียด่าอากร
2. สรุปเนื้อหาโดยวิธีเล่นเกม ทายพฤติกรรมตามสถานการณ์ที่ครูกำหนดไว้ในบัตรคำถาม เรียกว่า เกมพลิกลอค

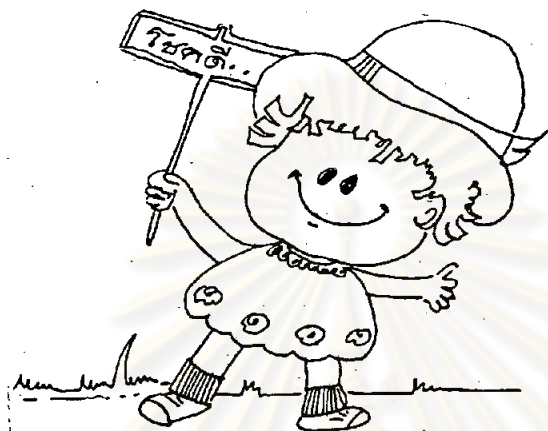
ประเมินผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม และการตรวจคำตอบจากคำถามเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม
2. สังเกตพฤติกรรมในการทำงานกลุ่มของนักเรียนด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมทั้งในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน
3. ตรวจการกรอกแบบฟอร์มการเสียด่าอากรของนักเรียน

สื่อการเรียน

1. กรณีตัวอย่าง เรื่องของแม่ชะม้อย
2. แบบฟอร์มการเสียด่าอากรประเภทต่าง ๆ
3. ศูนย์การเรียนรู้ 5 ศูนย์
4. แผนภูมิเพลงอุปทานิยธรรม

5. วิทยุเทป เพลง อปริหานิยธรรม
6. เกมพลิกลอค

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

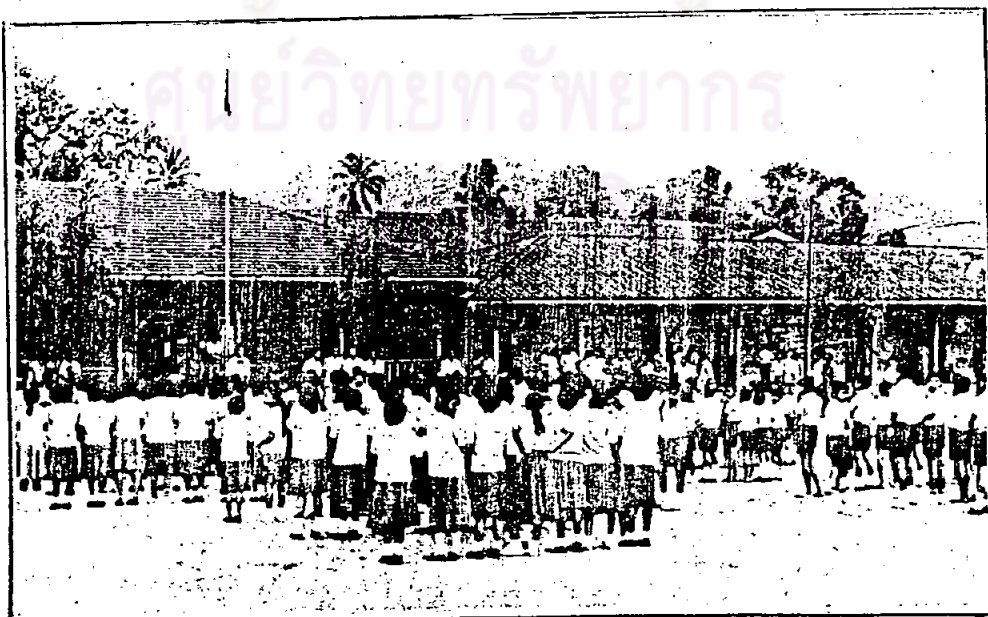
ภาคผนวก

1. คำถามรายบุคคลจากกรณีตัวอย่าง เรื่องแม่ชะม้อย
 1. ทำไมเจ้าหน้าที่สรรพากรต้องเรียกเก็บภาษีจากแม่ชะม้อย
 2. คำพูดของแม่ชะม้อยเป็นความจริงหรือไม่
 3. พฤติกรรมใดที่แสดงว่าแม่ชะม้อยไม่มีความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ
 4. การกระทำของสรรพากรถูกต้องหรือไม่
 5. แม่ชะม้อยทำถูกต้องหรือไม่

2. คำถามกลุ่มจากกรณีตัวอย่าง เรื่องแม่ชะม้อย
 1. ถ้านักเรียนมีเงินอย่างแม่ชะม้อย นักเรียนจะทำอย่างแม่ชะม้อยหรือไม่ (ตัวเอง)
 2. นักเรียนเคยเห็นผู้ใดกระทำความแบบแม่ชะม้อยบ้างหรือไม่ ถ้ามียกตัวอย่างมา 2 กรณี (ชุมชน และสังคม)
 3. ถ้าคนเราทุกคนนึกถึงแต่ตัวเอง ขาดความรับผิดชอบต่อชุมชน และสังคมจะเกิดอะไรขึ้นแก่ประเทศชาติ (วิชาการ)

ศูนย์การเรียนรู้หนึ่ง

กฎหมาย

ทำไมเราจึงต้องมาเข้าแถวเคารพธงชาติ?

ทำไม เราจึงต้องแต่งกายให้ เป็นแบบเดียวกัน 2

ทำไมผู้ที่ทำความผิดต้องถูกตำรวจจับ ?

คนเราอยู่กันเป็นกลุ่ม เป็นหมู่่มาก ต่างคิด ต่างใจ สังคมจึงต้องมีระเบียบแบบแผนหรือข้อบังคับ ถ้าไม่เช่นนั้นแล้วก็จะเกิดความวุ่นวายขึ้นในสังคม

สังคมจึงต้องกำหนดระเบียบแบบแผนไว้เพื่อรักษามลประโยชน์ของทุกคน ผู้ฝ่าฝืนระเบียบจะเป็นผู้ทำให้สังคมเดือดร้อน

ในโรงเรียนของเราก็มีกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ เราเรียกว่า ระเบียบ

กฎเกณฑ์ของประเทศชาติ เราเรียกว่า กฎหมาย

กฎหมายจะกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบไว้เพื่อให้ประชาชนของประเทศปฏิบัติตาม

คำถาม

1. ถ้าโรงเรียนของเราไม่มีระเบียบจะเกิดอะไรขึ้น?
2. ถ้าประเทศชาติไม่มีกฎหมายอะไรจะเกิดขึ้น?
3. กฎหมายกับกฎในห้องเรียนสัมพันธ์กันอย่างไร?

บัตรคำสั่งคู่หน้าที่ 1

1. ให้ประธานเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมในคู่หน้า
2. ให้นักเเรียนศึกษาเนื้อเรื่องจากข้อความและรูปภาพในของสีน้ำตาลร่วมกัน
3. ให้นักเรียนเปิดช่องสี่มุม อ่านคำถาม แล้วอธิบายร่วมกันเพื่อหาคำตอบ

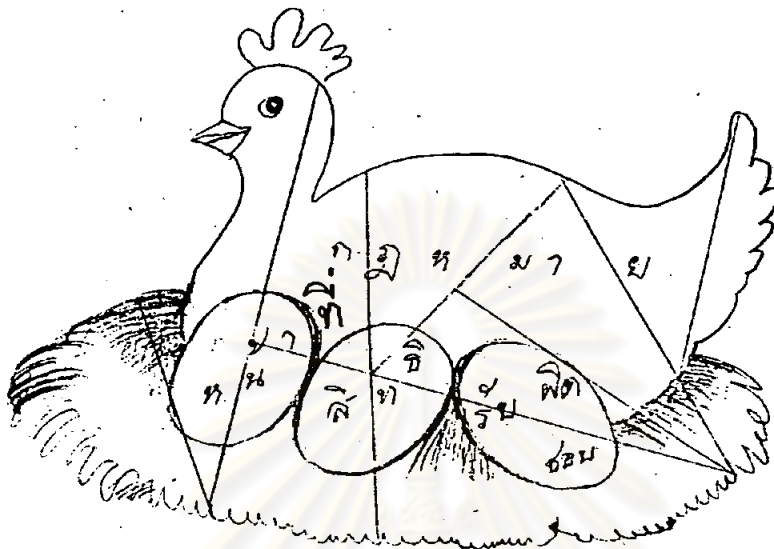
แล้วตอบคำถามเป็นรายบุคคล ลงในกระดาษคำตอบที่อยู่ในช่องเดียวกัน

4. นำกระดาษคำตอบไปด้วยเมื่อออกจากคู่นักเรียนทุกครั้ง ครบ 5 คู่หน้าแล้วนำไปส่งครู

ศูนย์ที่ 2

หน้าที่ สิทธิและความรับผิดชอบของพลเมืองตามกฎหมาย

คำถาม

1. ในการต่อชั้นส่วนนักเรียนทำตามสิทธิของนักเรียนหรือไม่?
2. ฝึครมาก้าวก้าวสิทธิของนักเรียนด้วยการแย้งชั้นส่วนนักเรียนไปวางหรือไม่? นักเรียนรู้สึกอย่างไร?
3. นักเรียนไปก้าวก้าวสิทธิของคนอื่นโดยบอกให้เขาวางชั้นส่วนหรือแย้งของเขาไปวางหรือไม่? นักเรียนรู้สึกอย่างไร?
4. นักเรียนมีภาระรับผิดชอบร่วมกันคือ.....

บัตรคำสั่งศูนย์ที่ 2

1. ประธานเลือกผู้สังเกตการณ์ 1 คนให้ทำหน้าที่บันทึกพฤติกรรมของสมาชิกตามรายการที่ให้ไว้ในช่องสีน้ำตาล แล้วรายงานต่อสมาชิกเมื่อเรียนครบทุกศูนย์แล้ว
2. ประธานเปิดช่องสีชมพูแล้วหยิบชั้นส่วนแจกให้สมาชิกคนละ 2-3 ชั้น
3. ให้สมาชิกทุกคนช่วยกันต่อชั้นส่วนของรูปภาพที่ได้รับ โดยที่ห้ามทุกคนพูดคุยกันไม่ให้เอาชั้นส่วนของคนอื่นมาวาง และไม่ให้ออกคนอื่นให้วางจนกว่าเขาจะวางของเขาเอง
4. ทุกคนตอบคำถามในช่องสีน้ำตาลแล้วนำกระดาษคำตอบไปด้วยเมื่อออกจากศูนย์

ศูนย์ที่ 3

การใช้วีดิทัศน์ในการเชื่อมข้อ่าวที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

คนงานรถไฟยังชุมนุมกันที่มักกะสันและบางซื่อ แสดงที่ท่าว่าจะยึดเอื้อ รถไฟล่าช้ายาวหยุดเดินอย่างสิ้นเชิงแล้ว สายลั่นยังเดินอยู่ บขส., รสป. และ ขสมก. ระดมรถช่วยขนถ่ายผู้โดยสารและสินค้าเต็มที ผู้เชี่ยวชาญด้านแรงงานแนะนำให้ใช้มาตรการเด็ดขาดจัดการเกรงว่าจะเป็นการจุดชนวนทางการเมือง ผู้ว่าการรถไฟขอให้มหาดไทยสั่งคนงานกลับเข้าทำงานตามเดิม

นายสมัคร สุนทรเวช รัฐมนตรีว่าการคมนาคม ยืนยันกับตัวแทนสหภาพแรงงานการรถไฟเรื่องเงินชดเชยซึ่งไม่ล่ามารถตกลงอะไรกันได้ พนักงานรถไฟจึงร่วมกันหยุดเดินรถตั้งแต่ค่ำวานนี้ ยังความเดือดร้อนแก่ผู้โดยสาร ซึ่งต้องคืนตั๋วกันเป็นแถว

นายอาหมัด ขามเทศทอง ประธานกลุ่มสหภาพแรงงานในการรถไฟแห่งประเทศไทย กล่าวคำปราศรัยกับสมาชิกสหภาพถึงเหตุผลในการผลัดงานครั้งนี้ ที่หัวรถจักร บางซื่อ เมื่อวานนี้

ระบุงการสไตรค์ผิดสังเกต คาดถูกกระตุ้นจากทีวี.

สหภาพแรงงานรถไฟหยุดงานประท้วงประเดิมรับสถานการณ์ลดค่าเงินบาทแล้ว ระบุงการเคลื่อนไหวครั้งนี้อาจได้รับแรงกระตุ้นจากรายการทีวี. ทหารโจมตรีจูบาล "ไพศาล" ร่วมผนึก "อาหมัด" ข้อยู่ใต้รัฐบาลประชาธิปไตยเกือบสองปีไม่เห็นคืออะไร สิ่งใดจะเกิดก็ต้องปล่อยให้เกิด

ข่าวเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการเมือง

ศูนย์ข่าวไทยพีบีเอส
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้าวเกี่ยวกับอาหารและความมั่นคงของชาติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข่าวเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศ

การใช้วิจารณ์ในการเชื่อถือข่าวที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

การที่จะให้ทราบข้อเท็จจริงเหล่านี้ เราจำเป็นต้องศึกษาติดตามข่าวให้รู้ชัดแจ้ง โดยการอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ ติดตามจากโทรทัศน์ หรือสนทนาตรวจสอบกับผู้อื่นให้ละเอียดถี่ถ้วน พิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบเพื่อจะได้ไม่ตกเป็นเครื่องมือของผู้ไม่หวังดีต่อประเทศชาติ อันจะก่อให้เกิดการแตกแยกของประชาชนในชาติ ทำให้เกิดความไม่สงบสุข เกิดความวุ่นวาย ทำให้ชาติมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่มั่นคง

คำถาม

ถ้ามีข่าวว่าทหารจะทำการปฏิวัติ เพราะบ้านเมืองวุ่นวาย ข่าวนี้เดือดร้อนเพราะราคาข้าวตกต่ำ และกรรมกรรถไฟประท้วงเกี่ยวกับค่าแรง นักเรียนควรทำอย่างไร 2

ตอนที่ 4

ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

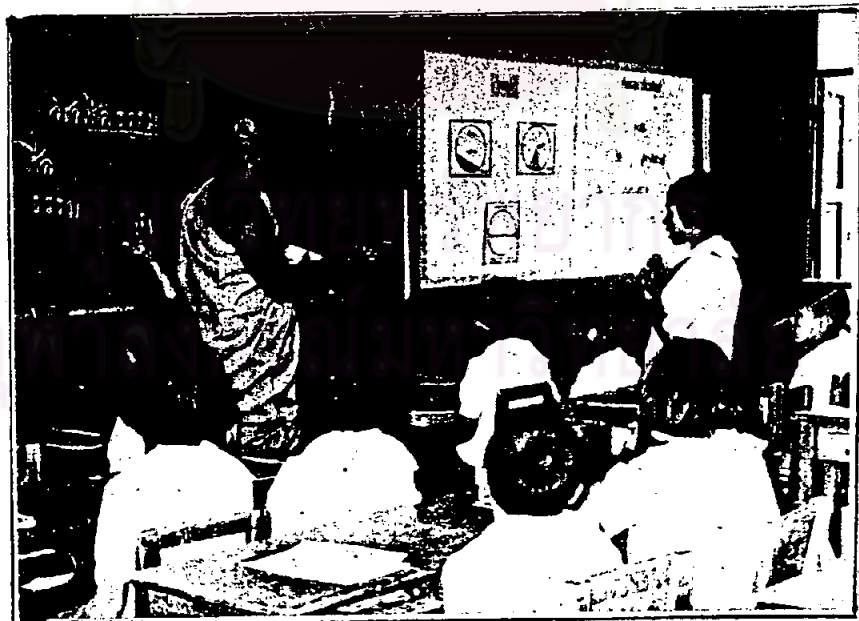
พระมหาธีรราชเจ้ารำลึก

บทพระราชนิพนธ์ มีค่ามากที่สุดประมาณ
โคลงฉันท์กาพย์กลอนกานท์ ทั้งบทละครร้องรำ
ยุคทองของวรรณคดี ทรงพระกรุณาวยิ่งล้ำ
บารมีพระธีรราชทรงธรรม เรียงร้อยถ้อยคำรำลึกพระคุณ.

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า หนังสือพิมพ์ "เดลินิวส์"
(“อัญมณี” - ร้อยกรอง)

พุทธคำสอน เป็นคำสอนประจำชาติของคนไทย

การศึกษาเล่าเรียนและฝึกปฏิบัติตามคำสั่งสอนของคำสอน

ประยาชนรับเสด็จสมเด็จพระราชยานนี

ความจงรักภักดีต่อชาติ คำสอน พระมหากษัตริย์

ชาติไทยดำรงอยู่ได้ เพราะเรายึดมั่นใน 3 สถาบัน คือ ชาติ คำสอน พระมหากษัตริย์

ชาติไทยเป็นชาติที่มีเอกราชมาช้านาน เราจึงภูมิใจเสมอมา เรามีคำสอนพุทธที่สอน

ให้คนทำความดี ละเว้นความชั่ว ทำจิตใจผ่องใส

เรามีพระมหากษัตริย์ที่ทรงเอาใจใส่ดูแลทุกข้อยุข และความเดือดร้อนของพลสกนิกร

อย่างใกล้ชิด

คำถาม

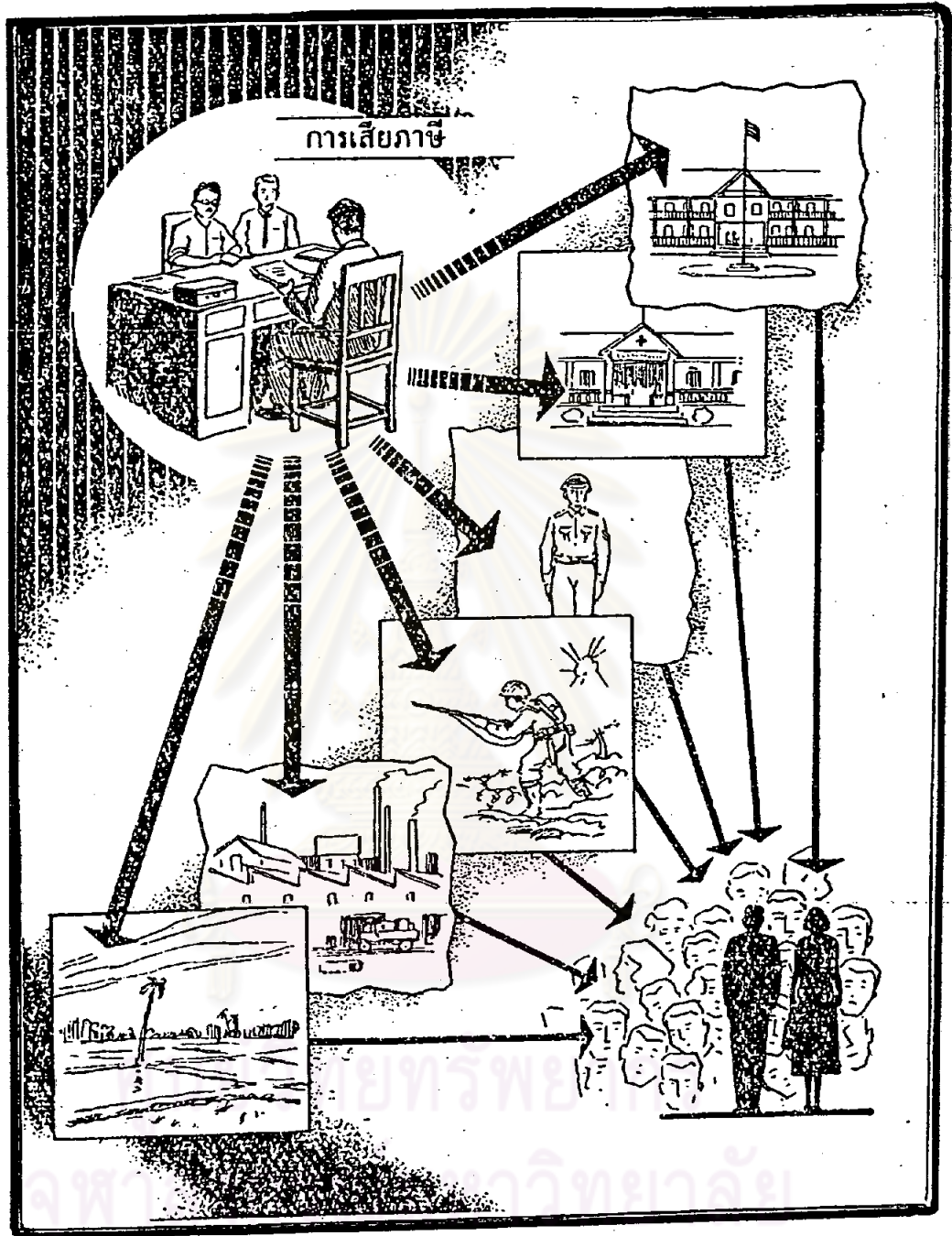
1. ขณะที่เราเป็นนักเรียนอยู่ เราจะแสดงความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์อย่างไร?
2. เราจะยึดมั่นในคำสันทุทธอย่างไร?
3. เราควรแสดงพฤติกรรมเช่นไร จึงจะถือว่าเรารักและป้องกันชาติไทยอันเป็นที่รักของเรา

บัตรคำสั่งศูนย์ที่ 4

1. ให้นักเรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมในศูนย์
2. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อเรื่องจากข้อความและรูปภาพในช่องสี่หน้าतालร่วมกัน
3. ให้นักเรียนเปิดช่องสี่เหลี่ยมอ่านคำถามแล้วอภิปรายร่วมกัน เพื่อหาคำตอบแล้วตอบคำถามเป็นรายบุคคล ลงในกระดาษคำตอบที่อยู่ในช่องเดียวกัน

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ 5

ภาษีทุกบาทช่วยชาติพัฒนา

การเสียภาษีอากร

รัฐมีความจำเป็นที่จะต้องเก็บภาษีอากรจากพลเมือง เพื่อใช้จ่ายในการบำรุงรักษาและพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า

ภาษีที่ราษฎรทั่วไปต้องเสีย ได้แก่ ภาษีการค้า ภาษีที่ดิน ภาษียาสูบ ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ มีเจ้าหน้าที่ ๆ มีหน้าที่คือ กรมสรรพากร ซึ่งประจำอยู่ตามจังหวัดและอำเภอต่าง ๆ

คำถาม

1. ในฐานะที่เราเป็นลูกชาวนา พ่อแม่ของเราต้องเสียภาษีอากรประเภทใดให้แก่รัฐ
2. ใกล้ตัวเราที่มีสิ่งใดบ้างที่สร้างมาจากเงินภาษีอากรของประชาชน
3. นักเรียนลองช่วยกันคิดและเขียนคำขวัญชวนให้ประชาชนเสียภาษีมา 1 ประโยค ตัวอย่างเช่น "ภาษีทุกบาทช่วยชาติพัฒนา"

บัตรคำสั่ง

1. ให้ประธานเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมในศูนย์
2. นักเรียนเปิดซองสี่มุมพู่่านคำถามแล้วอภิปรายร่วมกันแล้วตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบที่ให้ไว้ในซองเดียวกัน
3. นำกระดาษคำตอบไปด้วยเมื่อออกจากศูนย์ไป

ศูนย์สำรอง

ศูนย์สำรองมีวิทยุเทป เพลง อปริหานิยธรรม" ให้นักเรียนเปิดฟังและหัดร้องเบา ๆ ตามไปด้วย

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ..... วันที่.....
 ชั้น..... วิชา (เรื่อง).....

วันนี้ฉันทำงานเป็นอย่างไร

1. มีส่วนร่วมในการอภิปราย	ใช่	ไม่ใช่
2. ตั้งใจฟังผู้อื่น	ใช่	ไม่ใช่
3. ให้ออกาส์ผู้อื่นพูด	ใช่	ไม่ใช่
4. ยอมรับฟังความคิดเห็นที่มีเหตุผลดี	ใช่	ไม่ใช่
5. รู้สึกไม่พอใจเมื่อไม่มีผู้ใดรับฟังความคิดเห็นของฉัน	ใช่	ไม่ใช่
6. ฉันชอบสิ่งที่ทำวันนี้ เพราะ.....		
7. ฉันได้รู้จักเพื่อนในกลุ่มดีขึ้น ดังนี้.....		
8. ฉันพบว่า ตัวฉันเอง.....		

เกมพลิกลิ้น

- อุปกรณ์ ช่องใส่บัตรปัญหา 1 ช่อง มีบัตรคำถาม 10 คำถาม
- วิธีเล่น
 - นำบัตรคำถามวางคว่ำไว้บนโต๊ะทั้ง 10 บัตร ข้างหลังบัตรจะมีหมายเลขตั้งแต่ 0-9 ก่ากับไว้แล้ววางเรียงตามลำดับเลข
 - ตัวแทนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม สุ่มติว่ามีเงินทุนอยู่ 200 บาท
 - ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มหยิบบัตรคำถามที่คว่ำไว้บนโต๊ะ โดยออกมาครั้งละ 1 กลุ่ม แล้วตอบคำถามโดยมีนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ทั้งหมดเป็นกรรมการตัดสิน ถ้าตอบไม่ได้ปรึกษาจากกลุ่มได้
 - ถ้าตัวแทนนักเรียนตอบถูกจะได้รับการปรบมือและมีสิทธิได้ทำบัตรจำนวนเลขที่ติดไปคือคว่ำไว้ว่ามีค่ามากกว่าหรือน้อยกว่าบัตรจำนวนเลขที่เปิดไว้แล้ว และจะลองเสี่ยงเป็นเงินเท่าใดจากจำนวนเงินที่มีอยู่ 200 บาท ถ้าทายถูกจะได้จำนวนเงินในบัตรใหม่มารวมกับเงิน 200 บาท ถ้าทายผิดจะลบด้วยจำนวนเงินที่ได้จากการเปิดบัตรใหม่และให้ตัวแทนของกลุ่มต่อไปออกมาทายปัญหาข้อใหม่ที่ถูกเปิดไว้

5. ถ้าหากตัวแทนของนักเรียนกลุ่มใดตอบผิด ให้ข้อคำถามปัญหานั้น ๆ จากคนอื่น ๆ ที่เป็นกรรมการให้ตัดสินและคะแนนยังคงเท่าเดิม

6. ปत्रคำถามที่เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบในหน้าที่ของพลเมืองและหน้าที่ต่อโรงเรียนซึ่งแต่ละปत्रมีข้อความแตกต่างกันดังนี้

1. ด.ช. จุมพล มาทำความสะดวกห้องทุกวันพุธ
2. นายคำพูนหมื่นรดน้ำ พรวนดิน ตัดแต่งกิ่งไม้ในสวนของโรงพยาบาลจนดอกไม้
ออกดอกสวยงามสะพรั่ง
3. ตญ. นราทิพย์ กินขนมแล้วทิ้งกระดาษห่อขนมลงในถังขยะ
4. นายปิติคุณ ลูกชั้นยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงสรรเสริญพระบารมี
5. ด.ช. จุฑายาน ยืนตรงเมื่อเวลาเข้าแถวเคารพธงชาติ
6. คุณหมอนั่งตามาเข้าเวรตรวจรักษาคนไข้ตรงเวลาทุกวันจันทร์และวันพุธ
7. นายสมชายไม่เชื่อว่าประเทศไทยจะตกอยู่ภายใต้การปกครองระบอบคอมมิวนิสต์
8. ทิดมากเห็นขโมยลักตัดเคียวพระฉิ่งไปแจ้งให้กำนัน ยึดวทราบ
9. พลเอกอาทิตย์กำลังเอก บอกว่าทหารก็ชอบประชาธิปไตยจะไม่มีการปฏิวัติ ใน
ประเทศไทยเพราะคนไทยทุกคนไม่ชอบระบอบเผด็จการ

10. ถึงเดือนมีนาคม ร้านค้าของนายกิมอะก็จะไปเสียภาษีเป็นจำนวนเงิน
5,000 บาท

ศูนย์วิทยพัชรา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

เรื่อง กฎหมาย หน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมืองในการรักษาวัฒนธรรม

ความคิดรวบยอด

1. วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเจริญงอกงามของชาติไทย
2. การรักษาวัฒนธรรมไทยมิให้เสื่อมหายไป เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน
3. วัฒนธรรมไทยบางอย่างปรับปรุง เปลี่ยนแปลงได้เพื่อความเหมาะสมกับยุคสมัย

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายทั้งในฐานะประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมาย
2. เพื่อสร้างเสริมความสำนึกในคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ก. ด้านเกี่ยวกับตนเอง

1. นักเรียนสามารถให้อธิบาย เหตุผล เพื่อตอบคำถามจากกรณีตัวอย่าง เรื่อง "ส่วยแต่รูปบุไม่หอม" ได้
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามบทบาทของตนในสมาชิกกลุ่ม
3. นักเรียนสามารถประเมินและปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองได้
4. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนในการรักษาวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้ตาม

ความเหมาะสมแก่วัย

ข. ด้านเกี่ยวกับชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม

1. นักเรียนสามารถอภิปรายร่วมกับเพื่อนในกลุ่มเพื่อตอบคำถามจากกรณีตัวอย่าง เรื่อง "ส่วยแต่รูปบุไม่หอม"
2. นักเรียนสามารถจัดป้ายนิเทศ เรื่องวัฒนธรรมไทยร่วมกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่มได้
3. นักเรียนสามารถอธิบายถึงประเพณีของชุมชนของนักเรียนเองได้

ค. ด้านวิชาการ

1. นักเรียนสามารถอธิบายถึงลักษณะเด่นของวัฒนธรรมไทยทางด้านศิลป
ได้ถูกต้อง 3 ข้อ
2. นักเรียนสามารถอธิบายถึงผลดีของการมีวัฒนธรรมประจำชาติอย่าง
น้อย 3 ข้อ

คุณสมบัตินที่ต้องการเน้น

1. ความรับผิดชอบ
2. ความไม่เห็นแก่ตัว

เนื้อหา

วัฒนธรรม เป็นสมบัติล้ำค่าอย่างหนึ่งที่ทำให้มนุษย์ชาติโดยส่วนรวมมีศักดิ์ศรีและ
ความเป็นอยู่สูงกว่าสัตว์โลกทั้งหลาย เป็นสิ่งที่ทำให้สังคมมีระเบียบแบบแผน มีความสุขและ
มีความเจริญก้าวหน้าทั้งทางวัตถุและจิตใจ

สำหรับประเทศไทย วัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นเครื่องแสดงให้ทราบว่า
ใครเป็นคนชาติใด วัฒนธรรมของชาติหนึ่งจะมีลักษณะพิเศษเฉพาะที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรม
ของชาติอื่น หากลักษณะพิเศษเฉพาะนี้ถูกทอดทิ้งสูญหายไปแล้ว ความเป็นชาติจะคงอยู่ไม่ได้
ยิ่งความเจริญก้าวหน้าของโลกมีมากเพียงใด ความสำคัญของวัฒนธรรมก็ยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น
การรักษาวัฒนธรรมของชาติให้คงไว้เท่ากับเป็นการรักษาความมั่นคงของชาติไว้ทางหนึ่ง
ในการรักษาวัฒนธรรมของชาติ ถ้าเพียงแต่รักษาความเป็นอยู่ของส่วนรวมให้เป็นไปอย่าง
เดิม ไม่มีการแก้ไขปรับปรุงให้ทันสมัย จะไม่สามารถต้านทานเหตุการณ์ของโลกได้ จนใน
ที่สุดชาตินั้นจะเสื่อมโทรมจนสูญสิ้นชาติได้ วัฒนธรรมจะเป็นปัจจัยให้ประเทศไทยมีความมั่นคง
เจริญรุ่งเรืองถาวรยั่งยืนนาน

การรักษาแก้ไขปรับปรุง เป็นหน้าที่ของทุกคนในชาติ ที่จะช่วยกันคิดและปฏิบัติอย่าง
จริงจัง

วิธีสอนและกิจกรรม

1. ครูแจกกระดาษคำถามพร้อมทั้งกระดาษคำตอบให้นักเรียนตอบเป็นรายบุคคล
โดยใช้เวลา 10 นาที ครูชี้แจงกับนักเรียนว่าให้ใช้ความคิดของตนเองไม่ควรตามเพื่อน ๆ

2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 6 คนโดยประมาณ โดยให้นักเรียนเล่นเกมร่วางจับกลุ่ม (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก)
3. ครูให้ประเด็นคำถามแก่นักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อปรึกษากันหาคำตอบโดยใช้วิธีระดมพลังสมอง (Brain Storming) ตามขั้นตอนดังนี้
 - 3.1 ให้นักเรียนเลือกประธานกลุ่มและเลขานุการ พร้อมทั้งผู้สังเกตการณ์ ครูชี้แจงหน้าที่ของประธานกลุ่มและเลขานุการของกลุ่มให้นักเรียนพอสังเขป
 - 3.2 ครูชี้แจงให้ผู้สังเกตการณ์บันทึกพฤติกรรมของกลุ่มตามหัวข้อที่ครูกำหนดให้
 - 3.3 นักเรียนอภิปรายเพื่อแสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่ครูถาม เรียงไปตามลำดับจนกว่าจะครบทุกคนแล้วจึงช่วยกันพิจารณาหาคำตอบที่ดีที่สุด
4. เมื่อทุกกลุ่มอภิปรายเสร็จ และหาข้อยุติได้แล้ว ให้ตัวแทนของสมาชิกในกลุ่มออกมาเสนอข้อสรุปของกลุ่มต่อสมาชิกในห้องเรียน หากสมาชิกท่านใดมีข้อสงสัยสามารถอภิปรายและซักถามได้
5. นักเรียนและครูสนทนาร่วมกันเป็นการเพิ่มเติม และหาข้อสรุปจากทางเลือกที่แต่ละกลุ่มเสนอมานี้ ครูย้ำว่า การแก้ไขปัญหาหรือการพิจารณาสิ่งใดก็ตาม ต้องคิดถึงความเหมาะสมของตนเอง ของชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งใช้ความรู้ทางวิชาการมาช่วยในการตัดสินใจ รวมทั้งคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
6. ครูแจกแถบประโยคมีข้อความเป็นบทร้อยกรอง เกี่ยวกับวัฒนธรรมให้นักเรียนกลุ่มละ 5 แถบ โดยเป็นข้อความที่ไม่ต่อเนื่องกัน
7. ครูให้นักเรียนทุกกลุ่มช่วยกันหาว่า "แถบประโยคใดควรขึ้นต้นก่อน และเรียงกันตามลำดับก่อนหลัง โดยสังเกตจากคำสัมผัส ถ้ากลุ่มใดแน่ใจว่าประโยคต่อไปอยู่ในกลุ่มของตนก็เป็นผู้ออกมาอ่านประโยคต่อจากของเพื่อน นักเรียนร่วมกันตัดสินว่าถูกต้องหรือไม่
8. ครูให้นักเรียนทุกกลุ่มเข้าศึกษาเพิ่มเติมจากคู่มือการเรียน เรื่องวัฒนธรรมไทย จำนวน 4 คู่มือ โดยให้นักเรียนศึกษาตามบัตรคำสั่งของแต่ละคู่มือ

ขั้นปฏิบัติและสรุป

1. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการรักษาวัฒนธรรมไทยในต่าง
 - มารยาทไทย
 - ประเพณีลอยกระทง
 - วันสำคัญทางศาสนา

- การแต่งกายแบบไทย

โดยใช้อุปกรณ์ที่ครูเตรียมไว้ให้แล้ว

2. นักเรียนอ่านเพิ่มเติมในหนังสือหน้า 133-143

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบกระดาษคำตอบที่อธิบายเหตุผลเป็นรายบุคคล
2. ตรวจสอบกระดาษคำตอบที่อธิบายเหตุผลเป็นกลุ่ม
3. ตรวจสอบผลงานการตัดป้ายนิเทศ เรื่องวัฒนธรรมไทย
4. ตรวจสอบใบประเมินตนเองของนักเรียน
5. สังเกตวิธีการทำงานกลุ่มในด้านการอภิปรายและการตัดป้ายนิเทศ
6. สังเกตและติดตามพฤติกรรมในการทำงานของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน

สื่อการเรียน

1. กรรณิศจ้อย่างเรื่อง "ส่วยแต่รูปลูบไม้หอม"
2. วิทยุเทป
3. แผนภูมิ บทร้อยกรอง เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย
4. รูปภาพเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีและการละเล่นของไทย
5. คู่มือการเรียนจำนวน 4 คู่มือ

กรรณิศจ้อย่าง "ส่วยแต่รูปลูบไม้หอม"

วันนี้อุสาได้เขียนบันทึกไว้ในสมุดบันทึกของเข่าว่า "เมื่อเข้านี้เราไปตักบาตรที่สนามหลวง ผู้คนมากมายไปหมด เพราะเป็นวันขึ้นปีใหม่ เรารู้สึกสุขใจมากเพราะได้เริ่มต้นปีใหม่ในสิ่งที่ดี แล้วเราก็เลยไปไหว้พระแก้วมรกตในวัดพระแก้วด้วย คนอื่นก็ทำเช่นเดียวกับเรา เพราะเป็นประเพณีที่ดีงามที่เราเห็นว่าได้ปฏิบัติกันมานานแล้ว เมื่อไหว้พระเสร็จเราเลยเดินดูภาพเขียนตามระเบียง ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับรามเกียรติ์ที่สวยงาม ภาพเหล่านี้เราเคยเห็นแล้ว แต่ก็ยังอยากดูบ่อย ๆ วันนี้คนส่วนมากก็แต่งกายสุภาพเรียบร้อยกันเป็นส่วนใหญ่ แต่เมื่อมาใกล้ประตูทางเข้าเราก็เห็นคนกำลังหยุดฟังอะไรอย่างหนึ่ง เราก็เข้าไปฟังด้วยเผื่อจะได้ประโยชน์ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ประตูทางเข้ากำลังชี้แจงกับเด็กสาว

วัยรุ่นคนหนึ่ง ล้วยด้วย ว่าขอให้เธอเอาแขนเสื้อที่พับไว้ลงให้เรียบร้อยเสียก่อน ก่อนที่จะเข้าไปข้างใน และได้อธิบายเป็นเชิงสั่งสอนให้ฟัง การถูกทักท้วงกลางที่ชุมชนเช่นมีเด็กสาว คงจะอายมาก ถ้าเป็นเรา ๆ ก็คงทำอะไรไม่ถูก ถ้าเราถูกทักอย่างนั้นบ้าง เราจะทำอย่างไรดี

บัตรคำถามรายบุคคล ถ้าเป็นนักเรียน ๆ จะทำอย่างไร

1. ยอมเอาแขนเสื้อลงจัดให้เรียบร้อยแล้วเข้าไปชมวัดพระแก้วต่อไป
2. กลับหลังหันแล้วเดินจากที่นั่นไปเลย ไม่ชมแล้ว
3. ทำหน้าเฉย ๆ ไม่รู้ไม่ชี้แล้วเดินเข้าประตูไปให้ได้
4. ยอมเอาแขนเสื้อลง แล้วบอกว่าลืมไปแต่คุณก็ไม่ต้องมาสอนฉัน

บัตรคำถามสำหรับกลุ่ม

1. กลุ่มของนักเรียนเลือกข้อใด ให้เหตุผลด้วยว่าเพราะเหตุใด
2. เมื่อเจ้าหน้าที่ทำเช่นนี้ทำให้ทุกคนมีความรู้สึกต่อเด็กสาวเช่นไร
3. นักเรียนคิดว่าการแต่งกายที่สุภาพมีผลต่อตัวเองและชุมชนอย่างไร

ศูนย์ที่ 1

"เทวดาลามก"

ฝนฟ้าไม่ตก	อกลูกจะแตกคราก
ผลกรรมลำบาก	ลูกนี้ก็ไม่ว่า
ชนข้าวโนนา	ชนปลาในบาง
ข้าวโพดหางข้าง	ผลไม้นานา
ขอเชิญแมวมาร	ว่าจะให้ขอฝน
จะขอน้ำมนต์	รดหัวนางแมวบ้าง
ขอเบี้ยค่าจ้าง	ที่หามนางแมวมาร
ถูกทั้งข้าวกล้า	อย่าให้ข้าวตายบ่อย
ข้าวเกรียนละสองร้อย	อ้อยล้าละยี่สิบ
ไปซื้อหมากดิบ	ถึงเมืองไชโย
ตันไม้ไหนโต	จงเร่งให้มีลูก

ทั้งข่าวให้ถูก	ลูกไม่อย่าให้แพง
ท่าตาแดง แดง	เที่ยวร่อนรับร่อนแร่
ฝนตกลง	ฝนตกลงมา ๆ"

บัตรคำถาม

1. บทร้อยกรองข้างบนกล่าวถึงประเพณีอะไร
2. ถ้าฝนไม่ตก ชีวิตความเป็นอยู่ของคนจะเป็นอย่างไร
3. ปัจจุบันในหมู่บ้านของเรานักเรียนเคยเห็นประเพณีเช่นนี้หรือไม่
4. การที่จะเกิดฝนแล้ง น้ำไม่อุดมสมบูรณ์ นักเรียนคิดว่าเกิดจากกรณีใดบ้าง

บัตรคำสั่งศูนย์ที่ 1

1. ประธานเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมในศูนย์
2. ประธานอ่านบัตรเนื้อหาในช่องสีน้ำตาลให้สมาชิกฟัง 2 รอบ
3. ประธานและสมาชิกทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทร้อยกรองในหัวข้อ
 - ความเป็นจริงของประเพณีนี้กับสภาพปัจจุบัน
 - มนุษย์เราในปัจจุบันรู้สึกแก้ไขปรับปรุงธรรมชาติให้เป็นประโยชน์มากขึ้น

ในด้านกิจกรรม

4. หลังการอภิปรายให้ตอบคำถามจากบัตรคำถามในช่องสีชมพู
5. ให้เวลาศึกษาในศูนย์นี้ 10 นาที

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์ที่ 2

เด็กไทยสมัยก่อนเรา

วันนี้น้องเอ๋ ไปเที่ยวงานที่โรงเรียนอนุบาลพระนครคีรีอยุธยาสดชื่น น้องเอ๋ไปกับพี่ริน ขณะเดินเข้าไปในงานน้องเอ๋แปลกใจที่เห็นคนอื่นแต่งตัวไม่เหมือนน้องเอ๋เลยสักคน เด็กผู้หญิงนุ่งผ้าถุง และไม่ใส่เสื้อแต่ห่มผ้าอะไรก็ไม่ทราบสละสวยดี บางคนไม่ห่มผ้าก็ใส่เสื้อคอกระเช้า เกลาผ้ามจก เด็กผู้ชายก็นุ่งผ้าถุงเหมือนผู้หญิง พี่รินบอกว่านี่นักเรียนอนุบาลเขา แต่งกายแบบเด็กไทยสมัยก่อน แล้วเขาก็นั่งเล่นกันในร่มเป็นกลุ่ม ๆ พี่รินพาเดินดูแล้วก็พูดว่านี่เขาเล่นหม้อข้าว หม้อแกง นี่เล่นเตย กลุ่มนี้เด็กผู้ชายเล่นยิงปืนท่าด้วยก้านกล้วย เสียงมันดัง โพล๊ะ ตุล่ทุกสัง แล้วก็ยังมีอีกตั้งหลายอย่างมากมาย น้องเอ๋จำไม่ได้หมด อาจารย์เขาพูดกับพี่รินว่า การเล่นของเด็กไทยเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมพื้นบ้านในท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศไทย สืบทอดกันมาในวิถีชีวิตคนไทยตั้งแต่สมัยก่อนจนถึงปัจจุบัน

บัตรคำถาม

1. เด็กไทยสมัยก่อนแต่งตัวเหมือนปัจจุบันหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. นักเรียนคิดว่าวันนี้น้องเอ๋ได้ความรู้เกี่ยวกับอะไรมาบ้าง
3. บ้านเรามีการละเล่นอะไรบ้างที่เป็นของเก่าแก่แต่เดิม

บัตรคำสั่ง ศูนย์ที่ 2

1. ประธาน เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมในศูนย์
2. ให้นักเรียนศึกษา เนื้อหาจากบัตร เนื้อหาและรูปภาพที่อยู่ในช่องสี่หน้าताल
3. นักเรียนตอบคำถามจากบัตรคำถามในช่องสี่ขมพ
4. ให้เวลาศึกษาในศูนย์นี้ 10 นาที

ศูนย์ที่ 3

แห่เทียนพรรษา

วันพรุ่งนี้ก็จะถึงวันเข้าพรรษาแล้ว วันนี้ตอนเย็นหลังเลิกเรียนแล้ว คณะครูและนักเรียนจึงมาช่วยกันตกแต่งเทียนพรรษาเพื่อให้สวยงาม นักเรียนทุกคนนำดอกไม้มาจากบ้านคนละดอก 2 ดอก ครูใหญ่ข่มว่่านักเรียนตกแต่งได้สวยงามมากทุกปี และปีนี้เราก็จะถวาย

เทียนพรรษา 2 วัดเหมือนเดิม เพราะนักเรียนในโรงเรียนของเรามาจาก 2 หมู่บ้าน เป็นส่วนใหญ่ นักเรียนตั้งใจที่ครูใหญ่ข่ม และตั้งใจที่จะได้ถวายเทียนพรรษาแก่วัดของทุกคน เมื่อเสร็จแล้วครูใหญ่จึงประชุมนัดหมายให้นักเรียนมาพร้อมกัน เวลา 8.30 น. ของวันพรุ่งนี้ นักเรียนทุกคนตั้งใจจะได้ไปร่วมทำบุญ ต่างพากันแยกย้ายกลับบ้านเพื่อเตรียมตัวมาโรงเรียนในวันพรุ่งนี้

นักเรียนทราบใหม่ว่าการแห่เทียนพรรษานี้ เขามีงานที่ยิ่งใหญ่ มีการประกวดเทียนกันเป็นประจำทุกปีที่จังหวัดอุบลราชธานี ผู้คนไปชมกันมาก เพราะมีการประดับตกแต่งขบวนรถแห่อย่างสวยงามที่สุดเลย

ปัครคำถาม

1. ทำไมจึงต้องมีวันเข้าพรรษา และมีการแห่เทียนพรรษา
2. เราน่าเทียนไปถวายที่วัดเพื่ออะไร
3. บ้านเรามีประเพณีที่ต่างอะไรอีกบ้างที่นักเรียนรู้สึกและเราควรรักษาไว้

บอกมาประมาณ 3 อย่าง

ปัครคำสั่งคู่ยนต์ที่ 3

1. ประธานเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมในคู่ยนต์
2. ให้เล่ามาอีกศึกษาเนื้อหาจากเรื่องและภาพในช่องสี่น้ำตาล โดยนำมาเรียงลำดับกันให้ได้ใจความแล้วศึกษาร่วมกัน
3. นักเรียนตอบคำถามจากปัครคำถามในช่องสี่ชมพู
4. ให้เวลาศึกษาในคู่ยนต์นี้ 10 นาที

คู่ยนต์ที่ 4

ดนตรีไทย

วัลภาเป็นนักเรียนชั้น ป.6 ของโรงเรียนวัดสะพานดำ เธอเรียนหนังสืออยู่ในระดับปานกลาง แต่สนใจและชอบดูโทรทัศน์เวลาที่มีรายการต่าง ๆ การประกวดร้องเพลงไทยเดิมและการประกวดวงดนตรีไทย เธอบอกว่าเพลงไทยเพราะดี ให้ความรู้สึกที่อ่อนช้อย

หนุ่มวอล ไพเราะ แต่วัลภาที่เล่นดนตรีไทยยังไม่เป็น ขณะนี้โรงเรียนของวัลภามีชมรมดนตรีนาฏศิลป์แล้ว เธอจึงสมัครเป็นสมาชิก และตั้งใจว่าจะหัดเล่นซอ คงล้มใจเธอคราวนี้แหละ

สำหรับสุดริตา เธอบอกว่าเธอเป็นคนใจร้อน ชอบฟังเพลงที่เร็ว ๆ เพลงไทยร้องซ้ำเกินไป เธอทนรอฟังไม่ค่อยจะได้ ไม่ทันใจ

บัตรคำถาม

1. ถ้ามีคนไทยอย่างวัลภา ต่อไปภายหน้าดนตรีไทยเราจะเป็นอย่างไร
2. ถ้ามีคนอย่างสุดริตา นักเรียนคิดว่าศิลปดนตรีไทยในอนาคตของเราจะเป็นอย่างไร
3. มีความจำเป็นหรือไม่ที่เราจะต้องรักษาส่งเสริมเกี่ยวกับดนตรีไทยให้คงอยู่คู่กับชาติไทยตลอดไป

บัตรคำสั่งศูนย์ที่ 4

1. ประธานแจกชิ้นส่วนในช่องสีน้ำตาลให้สมาชิกทุกคนจนครบหมด
2. ให้สมาชิกแจกแต่ละคนอ่านเนื้อหาของตนเองให้กลุ่มฟัง
3. สมาชิกทุกคนช่วยกันเรียงลำดับเนื้อหาให้ได้ในความตามลำดับก่อนหลังแล้วศึกษาเนื้อหาร่วมกัน
4. ตอบคำถามจากบัตรคำถามในช่องสีชมพู
5. ให้เวลาศึกษาในศูนย์นี้ 10 นาที

แผนภูมิบทร้อยกรอง

ในโลกนี้มีอะไรเป็นไทยแท้	ของไทยแน่นั้นหรือคือภาษา
ซึ่งผลิดอกออกผลแต่ต้นมา	รวมเรียกว่าวรรณคดีไทย
อนึ่งศิลปงามเด่นเป็นของชาติ	เช่นประสาธปรางค์ทองอันมั่งงอ
อีกดนตรีร่ำรายลวดลายไทย	อวดโลกได้ไทยแท้อย่างแน่นอน
และอย่าลืมจิตใจแบบไทยแท้	เชื้อพ่อแม่ทั้งธรรมคำสั่งสอน
กำเนิดธรรมจริยาเป็นอาภรณ์	ประยากรโลกเห็นเราเป็นไทย
แล้วยังมีประเพณีมีระเบียบ	ซึ่งไม่มีที่เปรียบในชาติไหน

เป็นของร่วมรวมไทยให้คงไทย

นี่แหละประโยชน์ในประเพณี

ได้รู้เช่นเห็นชัดลุ่มปติชาติ

เหลือประหลาดล้วนเห็นเป็นศักดิ์ศรี

ล้วนไทยแท้ ไทยแน่ ไทยเราผี

สิ่งเหล่านี้คือวัฒนธรรม

ม.ล.ปิ่น มาลากุล

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ.....

วันที่.....

ชั้น.....

วิชา (เรื่อง).....

ลำดับที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่
1	ชื่นชอบที่ได้แต่งกายด้วยผ้าหม้อฮ่อมตามประเพณีบ้านเรา ในวันศุกร์		
2	ถ้าโตขึ้นอายุครบบวชฉันจะต้องบวชทดแทนคุณพ่อแม่แน่นอน		
3	คิดว่าผู้หญิงที่ใส่กางเกงไปทำบุญที่วัดไม่สุภาพเลย		
4	ตอนเช้าถ้าพระมาบิณฑบาต ฉันออกไปใส่บาตรแทนแม่		
5	ฉันอยากร่วมทำบุญกับโรงเรียนทุกครั้ง เวลาหล่อเทียนพรรษา แม้ว่าบางครั้งฉันจะไม่มีเงิน		
6	ฉันว่าการรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ในวันสงกรานต์ เป็นสิ่งที่ดีงาม		
7	ฉันว่าเล่นส่เกิดกับเล่นกระโดดเชือก ก็ได้ออกกำลังกาย พอ ๆ กัน		
8	ในวันสงกรานต์ฉันอยากไปรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ที่เป็นญาติ พอ ๆ กับการนั่งรถไปเที่ยว		

แผนการล่อน

เรื่อง กฎหมาย หน้าที่ ความรับผิดชอบของพลเมืองใน
การรักษาความสามัคคีของคนในประเทศ

ความคิดรวบยอด

1. ความสามัคคีทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี
2. ที่ใดมีความสามัคคีที่นั่นมีแต่ความสงบสุข
3. พลเมืองของประเทศใดมีความสามัคคี ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้ามั่นคง

เป็นปีกแผ่น

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานตามกฎหมายทั้งในฐานะประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้รักษา

กฎหมาย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ก. ด้านที่เกี่ยวกับตนเอง

1. นักเรียนสามารถให้เหตุผลในการตอบคำถามจากกรณีตัวอย่าง เรื่อง "ตะวันดับที่หนองปลาหมอ" เป็นรายบุคคลได้
2. นักเรียนสามารถประเมินผลพฤติกรรมของตนเองในด้านความสามัคคี
3. นักเรียนปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับเพื่อนร่วมชั้นได้อย่างสงบสุขและร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมได้เป็นอย่างดี

ข. ด้านที่เกี่ยวกับชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม

1. นักเรียนสามารถอภิปรายร่วมกันกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อตอบคำถามจากกรณีตัวอย่าง เรื่อง "ตะวันดับที่หนองปลาหมอได้"
2. นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนได้อย่างเรียบร้อย
3. นักเรียนสามารถบอกถึงการแสดงออกถึงความสามัคคีของคนในชุมชนได้อย่างน้อย 5 อย่าง

ค. ด้านวิชาการ

1. นักเรียนสามารถอธิบายถึงผลดีของความสามัคคีได้อย่างน้อย 3 ข้อ
2. นักเรียนทุกคนสามารถทำรายงานเรื่อง วัสดุการพราหมณ์ ได้(ทำเป็น

การบ้าน)

คุณลักษณะที่ต้องการเน้น

1. ความสามัคคี
2. ความเสียสละ

เนื้อหา

ความสามัคคี หมายถึง การมีความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในการกระทำกิจการใด ๆ ให้ลุล่วงไปด้วยดี เพื่อให้เกิดประโยชน์และความสงบสุขในสังคม

ความสามัคคีในโรงเรียน หมายถึง ความพร้อมเพรียงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของนักเรียนในการปฏิบัติหน้าที่และกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อรักษาระเบียบวินัย ชื่อเสียง และความเจริญรุ่งเรือง ตลอดจนมีความรักใคร่สนิทสนมกับเพื่อนและเคารพบนอบครูอาจารย์ทุกคน

ความสามัคคีในชุมชน หมายถึง ความพร้อมเพรียงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สุขและความเจริญก้าวหน้าของทุกคนในชุมชนนั้น ตลอดจนมีความรักใคร่สนิทสนมกลมเกลียวกันสันดีที่พึงมี ไม่เบียดเบียนมุ่งร้ายซึ่งกันและกัน

ขั้นตอนการสอนและกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนเล่นเกม "คน ปีน เสือ" (รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก)
2. ครูกับนักเรียนสนทนาถึงการที่จะทำให้เล่นกิจกรรมประสาธน์ขยับนะ นักเรียนจะต้องทำอย่างไร

3. ครูชี้แนะให้นักเรียนส้าึกในความสำคัญของความสามัคคี

ขั้นดำเนินการกิจกรรม

1. ครูบอกว่า ครูมีเรื่องสำคัญจะมาเล่าให้นักเรียนฟัง เรื่องหนึ่ง

2. ครูขออาสาสมัครออกมาอ่านกรณีตัวอย่างเรื่อง "ตะวันดับที่หนองปลาหมอ" พร้อมทั้งแจกกรณีตัวอย่างให้นักเรียนทุกคนดูตามไปด้วย
3. ครูให้นักเรียนตอบคำถามเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับกรณีตัวอย่างเรื่อง "ตะวันดับที่หนองปลาหมอ"
4. ครูบอกว่าครูมีรางวัลเป็นผลไม้ให้นักเรียน ให้นักเรียนทุกคนมารับไปได้
5. นักเรียนได้รับรางวัลไปแล้วให้เปิดดูด้านในจะมีข้อความที่บอกถึงพฤติกรรมที่เป็นความสามัคคี ความเสียสละ ความไม่เห็นแก่ตัว ให้นักเรียนที่ได้ข้อความที่เป็นพฤติกรรมเหมือนกันรวมกลุ่มกัน ใครรวมกลุ่มได้ก่อนให้นั่งลง ถือเป็นผู้นะ
6. ครูบอกว่าที่นี้ให้นักเรียนมาปรึกษากันแล้วตอบคำถามในนามของกลุ่ม ให้นักเรียนเลือกประธานและเลขานุการ โดยไม่ให้ซ้ำกับครั้งที่แล้ว
7. ครูให้ประธานกลุ่มอ่านคำถามที่ครูแจกให้แต่ละกลุ่มแล้วปรึกษากันโดยการอภิปรายแสดงความคิดเห็นแล้วหาข้อสรุปเป็นแนวคิดของกลุ่ม
8. ครูเดินดูการอภิปรายของนักเรียนตามกลุ่มต่าง ๆ คอยให้ความช่วยเหลือและตอบคำถาม หากนักเรียนมีข้อสงสัยในปัญหาที่ครูถาม
9. เมื่อนักเรียนอภิปรายเสร็จทุกกลุ่มแล้ว ตัวแทนออกมาเสนอแนวคิดต่อสมาชิกหน้าชั้นเรียน หากมีสมาชิกคนใดสงสัยหรือข้องใจสามารถอภิปรายซักถามได้
10. ครูและนักเรียนช่วยกันอภิปรายสรุปร่วมกันเพื่อหาทางเลือกที่ดีที่สุดในการตอบคำถามจากกรณีตัวอย่างเรื่อง "ตะวันดับที่หนองปลาหมอ"
11. นักเรียนอ่านแผนภูมิเพลง "สับมือกันไว้"
12. นักเรียนยืนเป็นวงกลมไขว่แขนสับมือกันแล้วโยกตัวไปมาทางซ้าย ขวา สลับกันไปพร้อมกับร้องเพลง "สับมือกันไว้"
13. นักเรียนศึกษาเพิ่มเติมจากชุดการสอน จำนวน 5 ชุด ตามบัตรคำสั่งในแต่ละชุดการเรียน

ขั้นปฏิบัติจริงและสรุป

1. ครูสนทนากับนักเรียนเพื่อทบทวนและย้ำถึงความสำคัญของความสามัคคี
2. นักเรียนทำข้อตกลงร่วมกันว่าในการทำงาน นักเรียนจะทำด้วยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพราะเชื่อว่าความสามัคคีก่อให้เกิดทั้งประโยชน์ส่วนตัวและส่วนรวม

3. ให้นักเรียนทำความเข้าใจความละเอียดของห้องเรียน โดยไม่ต้องพูดคุยกันให้เสร็จภายใน 20 นาที ทุกคนปฏิบัติหน้าที่ของตนตามบัตรคำสั่งที่ครูให้

ขั้นวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบกระดาษคำตอบที่อธิบายเหตุผลจากกรณีตัวอย่าง เรื่อง "ตะวันดับที่หนองปลาหมอ" เป็นรายบุคคล
2. ตรวจสอบกระดาษคำตอบที่อธิบายเหตุผลจากกรณีตัวอย่าง เรื่อง "ตะวันดับที่หนองปลาหมอ" เป็นรายกลุ่ม
3. ตรวจสอบใบประเมินผลตนเอง เกี่ยวกับความสำนึกของนักเรียนและสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน
4. ตรวจสอบรายงานเรื่อง "วีลการพราหมณ์"
5. สังเกตการทำความสะอาดในห้องเรียน
6. สังเกตพฤติกรรมกลุ่มในการวาดภาพเกี่ยวกับ "ความสำนึก" และพฤติกรรมในการอภิปรายในกลุ่ม

สื่อการเรียน

1. กรณีตัวอย่าง "ตะวันดับที่หนองปลาหมอ"
2. แผนภูมิเพลง "จับมือกันไว้"
3. แผนภูมิบัตรย่อยกรอง
4. ชุดการสอน
5. แบบประเมินตนเอง
6. เกม "คน ปีน เสือ"
7. บัตรแบ่งสมาชิกออกเป็นกลุ่ม

ภาคผนวก

กรณีตัวอย่าง เรื่อง "ตะวันดับที่หนองปลาหมอ"

นายสอนเมื่อเรียนจบอาชีวศึกษาจากกรุงเทพฯ แล้ว ก็กลับบ้านเกิดที่ตำบลหนองปลาหมอ เขาได้เห็นความยากจนข้นแค้นของชาวบ้านตลอดเวลา 1 ปีที่กลับมา เขาจึงได้เล่นอริสแก๊ซต่อกำนัน หากที่ทำงานให้ชาวบ้าน ขอผู้ใหญ่บ้านชักชวนชาวบ้านให้ขุดคลอง เป็นต้น แต่กำนันไม่สนใจอ้างว่าเป็น เรื่องระดับอำเภอหรือจังหวัด นายสอนจึงโกรธว่ากำนันไม่ทำเพื่อส่วนรวม ต่อมานายสอน คิดได้ว่าควรจะมีโครงการต่อไฟฟ้า เข้ามาในตำบลเพื่อให้ชาวบ้านมีอาชีพเพิ่มขึ้น นายสอนจึงนำโครงการนี้ไปเล่นต่อที่งานสมภาร ช่วยเรียกรายเงินค่าไฟฟ้า เพื่อนเตือนให้นายสอนไปบอกกำนัน เรื่องโครงการนำไฟฟ้าเข้าตำบล แต่นายสอนกลับว่าเพื่อนว่า "เฮ้งสองคนมันดักดาน เรื่องไฟฟ้านี้ถ้าไม่ขอกับกำนันก็คงไม่ได้ผลเหมือนเรื่องอื่นละวะ" กำนันจึงไม่รับรู้ เรื่องนี้จากนายสอนโดยตรง

และทันทีที่รู้ เรื่องจากลูกน้องกำนันก็ประกาศกองว่า "ใครยื่นให้ เงินนายสอนก็เท่าตัวช่วยให้มันตั้ง ทั้งนี้เพราะกำนันโกรธว่า นายสอนทำขำหน้าขำตา แล้วกำนันก็ส่งคนไปขัดขวางการบริจาคเงินสมทบทุนนำไฟฟ้าเข้าหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงแตกออกเป็นกลุ่ม ๆ พวกที่เข้าข้างกำนันและผู้ใหญ่บ้านก็ว่า "นายสอนมันอยากดัง" พวกที่เข้าข้างนายสอนก็ว่าล้มแล้วที่นายสอนจะทำให้ แก้อีละเหือนเสียบ้าง ในเมื่อกำนันผู้ใหญ่บ้านไม่เอา เรื่องกับการพัฒนาตำบล ว่าแล้วก็ทะเลาะกัน แล้วเพื่อนสนิทของนายสอนก็ถูกกระหับ นายสอน งวยงลงนั่งกอดเข่า เมื่อเพื่อน ๆ มาส่งข่าวเหตุร้ายที่เกิดขึ้นทั้งหมด แต่แล้วก็ยึดอยู่กับผู้ใหญ่บ้านตลอดจนชาวบ้านที่เข้าข้างกำนัน เพราะแค้นใจที่ความปรารถนาดีของตนถูกต่อต้าน

(วิรุบุตร-นวลเพ็ญ วิเชียรโชติ)

บัตรคำถามรายบุคคล

1. สิ่งที่เกิดขึ้นคืออะไร (การแตกความสามัคคี)
2. ต้นเหตุแห่งการต่อสู้เกิดจากอะไร (นายสอนหักหน้ากำนัน)
3. กำนันผิดหรือไม่ (ผิด เพราะมีหน้าที่แต่ไม่ทำ)
4. นายสอนผิดหรือไม่ (นายสอนผิดด้วยหวังดีแต่ก้าวร้าวหน้ากำนัน)
5. กำนันรู้ตัวหรือไม่ว่าตนเองผิด (ไม่รู้ตัว เพราะคิดว่าตนเองมีหน้าที่และมีสิทธิ์)
6. นายสอนรู้ตัวหรือไม่ว่าตนเองทำผิด (ไม่รู้ตัว เพราะคิดว่ากำนันไม่ทำหน้าทำ)

เขาจึงโกรธกำหนัด)

บัตรคำถามกลุ่ม

1. ถ้านักเรียนเป็นนายสอนนักเรียนคิดว่านักเรียนควรดำเนินการอย่างไร (ตนเอง)
2. นักเรียนคิดว่าตำบลของเราจะต้องพัฒนาสิ่งใดเพิ่มเติมอีกบ้าง
3. การร่วมมือหรือไม่ร่วมมือกันทำงานมีผลต่อชาวบ้านและการพัฒนาตำบลของเราอย่างไร

เพลงจับมือกันไว้

จับมือกันไว้ให้มั่นคง	เพื่อความยืนยงสามัคคี
รักกันปรองดองเหมือนน้องพี่	เพื่อความสามัคคีมีร่วมกัน
โกรธกันมันร้ายเป็นสิ่งเลว	เปรียบดังเปลวเพลิงร้อนไฟมัน
เผาใจให้มีความโหดเหี้ยม	จับมือยึดไว้ให้กันเป็นสิ่งดี

(ทิมมูทิตา)

ตอนที่ 1

หมู่คณะ

ครั้งหนึ่งในระยะปิดเรียนเทอมต้น คณะนักเรียนชั้น ป.6 ได้ปรึกษากับครูว่าอยากไปทัศนศึกษาสถานที่สำคัญในจังหวัดแพร่ เพื่อเป็นการศึกษานอกสถานที่และพักผ่อนไปในตัวด้วย ครูที่ปรึกษาเห็นดีตามข้อเสนอของนักเรียน จึงได้มอบหมายให้พายุ เป็นประธานในการดำเนินการเตรียมตัวเดินทางกัน พายุไปติดต่อรถสำหรับโดยสารและตกลงกันว่าจะเก็บค่าเดินทางคนละ 10 บาททุกคน ทัศนัยเป็นนักเรียน ป.6 คนหนึ่งในห้องเรียนนี้ ครอบครัวเขายากจนและยังมีพี่น้องด้วยกันหลายคน ทัศนัยอยากไปทัศนศึกษากับเพื่อน ๆ มาก และเพื่อน ๆ ก็ต้องการทัศนัยไปด้วย เพราะเขาร้องเพลงเก่งทำให้คณะสนุกเพลิดเพลิน พายุบอกว่าถ้าทัศนัยไม่ไปแสดงว่าทัศนัยไม่รักหมู่คณะ ถ้านักเรียนเป็นทัศนัย นักเรียนจะทำอย่างไรดี

บัตรคำถาม

1. นักเรียนเห็นด้วยกับการไปเที่ยวครั้งนี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

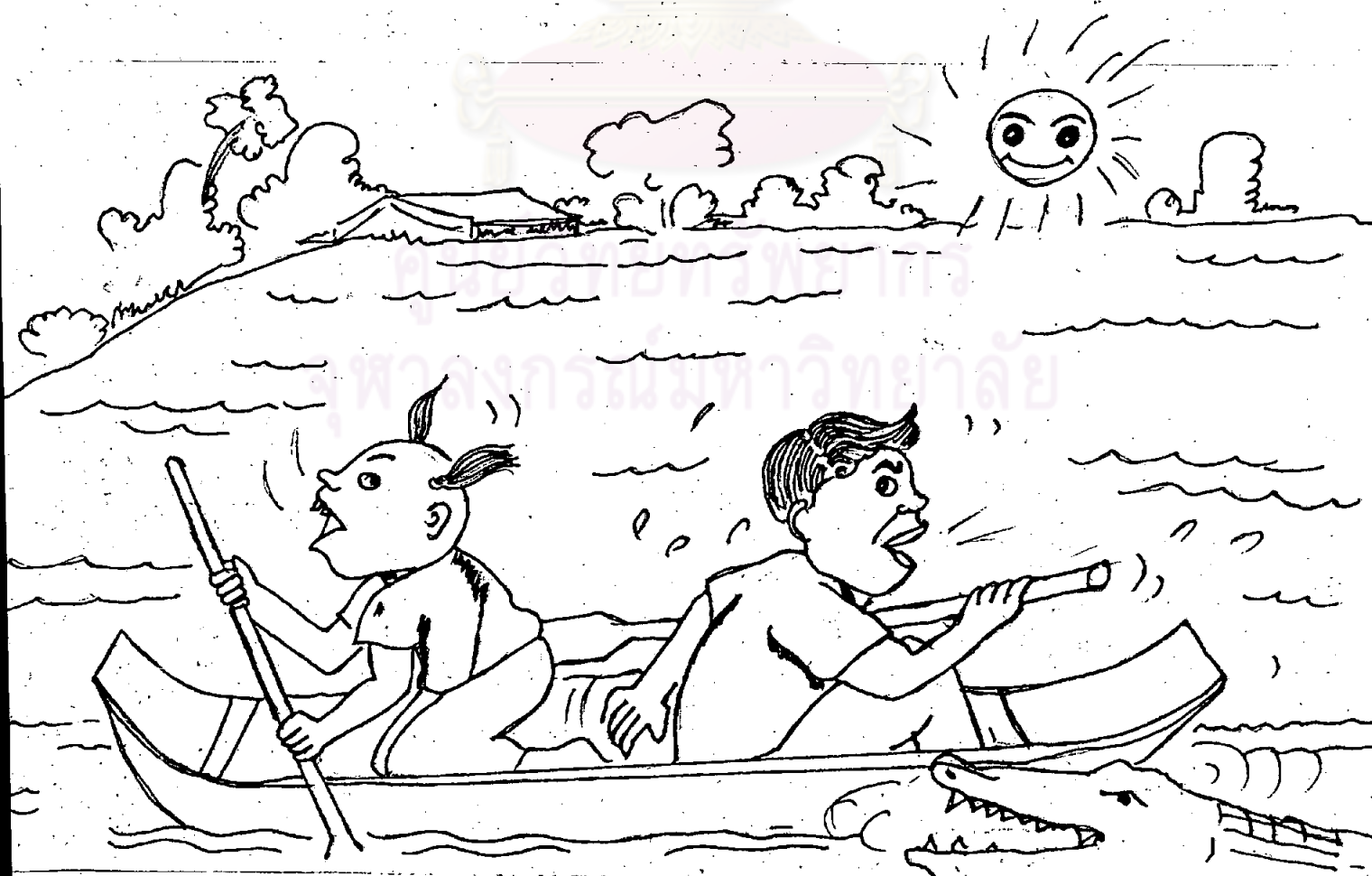
2. นักเรียนช่วยกันหาทางออกให้คัมภีร์ด้วยซิ
3. ถ้าเราไม่สามารถจะไปกับเพื่อนได้ด้วยความเป็นจริง ๆ จะถือว่าเรา

ไม่รักหมุ่คณะหรือไม่ เพราะเหตุใด

บัตรคำสั่ง

1. ให้ประธานเลือกสมาชิกท่านใดท่านหนึ่งอ่านเนื้อหาในบัตรเนื้อหาในช่องสีน้ำตาล ให้เพื่อนสมาชิกฟัง 2 รอบ
2. ให้นักเรียนปรึกษางานและวางแผนร่วมกัน เพื่อแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่องในบัตรเนื้อหา
3. ให้เวลาปรึกษางาน 20 นาที แสดง 10 นาที
4. เมื่อเสร็จสิ้นการแสดงแล้วให้ตอบคำถามโดยดูบัตรคำถามในช่องสีเขียว

ศูนย์ที่ 2

ปัครคำถาม

นักเรียนดูภาพที่แล้วนักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร

ปัครคำสั่ง

1. ให้สัมภาษณ์ศึกษาเนื้อหาจากรูปภาพในช่องสี่น้ำตา
2. ให้แสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่องในรูปภาพโดยให้สัมภาษณ์ทุกท่านปรึกษาวางแผนงานร่วมกัน
3. เตรียมตัววางแผนงานปรึกษางาน 20 นาที แสดง 10 นาที

ศูนย์ที่ 3

กานดา อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 12 ตุลาคม 2527 ว่า เจ้าหน้าที่สรรพสามิต ได้ไปจับเหล้าเถื่อนที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง และสามารถได้ตัวผู้ต้องหาหลายคน จึงควบคุมไว้ และจะนำมาสอบสวนที่โรงพัก แต่ยังไม่ทันเดินทางออกจากหมู่บ้าน ก็ถูกชาวบ้านปิดล้อมไว้หมดและพวกวัยรุ่นได้เปิดเครื่องขยายเสียงของหมู่บ้านข่มขู่ให้ปล่อยตัวผู้ต้องหา ถ้าหากไม่ปล่อยจะพบกับอันตราย และว่าจะยกธงแดงทั้งหมู่บ้าน (เป็นคอมมิวนิสต์)

ปัครคำถาม

1. ถ้านักเรียนเป็นเจ้าหน้าที่สรรพสามิต นักเรียนจะทำอย่างไร
2. เหตุการณ์เช่นนี้ถือเป็นความล้าสมัยได้หรือไม่ จงบอกเหตุผล

ปัครคำสั่ง

1. ให้สัมภาษณ์ท่านใดท่านหนึ่งอ่านปัครเนื้อหาในช่องสี่น้ำตา
2. ให้สัมภาษณ์ทุกท่านปรึกษาวางแผนงานและร่วมแสดงบทบาทสมมติ
3. ร่วมวางแผนปรึกษางาน 20 นาที แสดง 10 นาที
4. เมื่อเสร็จสิ้นการแสดงแล้ว ให้นักเรียนตอบคำถามจากปัครคำถามในช่องสี่เหลี่ยม

สี่เหลี่ยม

ตอนที่ 4

ก่อนที่กรุงศรีอยุธยาจะเสียเป็นครั้งที่ 2 นั้น พม่าได้จับเจ้าพระยาจักรี แม่ทัพคนสำคัญของกรุงศรีอยุธยาไปเกลี้ยกล่อม โดยบอกว่าถ้ากลับไปกรุงศรีอยุธยาแล้วสามารถทูลยุแหย่ให้พระเจ้าแผ่นดินกรุงศรีอยุธยาย้ายกำลังทหารที่แข็งแรงแบบไปป้องกันทางด้านที่ไม่สำคัญ และย้ายกำลังทหารที่อ่อนแอมาไว้ทางด้านที่พม่าจะเข้าโจมตีได้สำเร็จและพม่าสามารถเข้าตีกรุงศรีอยุธยาแตกแล้วละก็ พม่าจะยกให้เจ้าพระยาจักรีได้ครองกรุงศรีอยุธยาเป็นพระเจ้าแผ่นดินองค์ต่อไป เจ้าพระยาจักรีรับคำและทำที่เป็นได้รับบาดเจ็บและหนีจากค่ายพม่ากลับมากองกรุงศรีอยุธยา และจัดการโยกย้ายกำลังทหารตามคำสั่งของแม่ทัพพม่า โดยทูลยุแหย่ต่อพระเจ้าเอกทัศนักขัตติย์กรุงศรีอยุธยา พระเจ้าเอกทัศก็ทรงเห็นด้วย ถึงแม้ว่าแม่ทัพนายกองคนอื่นจะคัดค้านพระองค์ก็ไม่ทรงเชื่อ แม่ทัพนายกองจึงแตกเป็นฝักเป็นฝ่ายและท้อใจที่จะทำงานรับใช้ชาติด้วยความเข้มแข็ง เมื่อเจ้าพระยาจักรีจัดการให้เป็นไปตามแผนการแล้วจึงส่งสัญญาณให้พม่าเข้าทำการโจมตี และได้รับชัยชนะทันที

บัตรคำถาม

1. นักเรียนอยากเป็นอย่างเจ้าพระยาจักรีหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. เจ้าพระยาจักรีเป็นคนอย่างไร
3. เหตุใดพม่าจึงได้รับชัยชนะอย่างง่ายดายเช่นนั้น
4. นักเรียนลองทายซิว่าเจ้าพระยาจักรีได้เป็นกษัตริย์ต่อมาหรือไม่

บัตรคำสั่ง

1. ให้เล่าอีกท่านใดท่านหนึ่งอ่านบัตรเนื้อหาในช่องสีน้ำตาล
2. ให้เล่าอีกทุกท่านปรึกษาวางแผนงานและร่วมแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่อง

ที่ได้ศึกษาจากบัตรเนื้อหา

3. ร่วมวางแผนปรึกษางาน 20 นาที แสดง 10 นาที
4. เมื่อเสร็จสิ้นการแสดงให้เห็นนักเรียนตอบคำถามจากบัตรคำถามในช่องสีเหลือง

ศูนย์ที่ 5

เพลง ตาอินกะตานา

ตาอินกะตานา	หาปลาเอามากินกัน
ได้ปลาทุกวัน	รักกันก็ปันกันไป
หาปลาตามมนาน	หาปลาตามานตะไท
จนแม่ใคร ๆ	รู้น้ำใจไมตรีปริตา
แต่แล้ววันหนึ่ง	เคราะห์ฟ้าถึงขมึงทั้งตา
สองคนหาปลา	แย่งหัวปลาหางปลากันเกลียว
ตาอินกะตานา	โค่กาอวอร์ดจริงเสียว
ตาอยู่มาเดี่ยวเดียว	คว่าหุงเพียง ๆ ไปกิน

บัตรคำถาม

1. เพลงตาอินกะตานาให้ข้อคิดอะไรกับนักเรียนบ้าง
2. ถ้าตาอินกะตานาเปรียบเหมือนประชาชนของประเทศไทย ตาอยู่จะเปรียบ

ได้กับใคร

บัตรคำสั่ง

1. ให้สมาชิกท่านใดท่านหนึ่งอ่านบัตร เนื้อหาในช่องสีน้ำตาล
2. ให้สมาชิกทุกท่านร่วมกันร้องเพลงตามบัตร เนื้อหาให้พร้อมเพรียง
3. ให้พี่รึกษาวางแผนและแสดงบทบาทลุ่มมติประกอบการร้องเพลงตามบัตร

เนื้อหา

4. ร่วมวางแผนปรึกษางาน 20 นาที แสดง 10 นาที
5. เมื่อเสร็จสิ้นการแสดงทุกกลุ่มให้พี่รึกษาตอบคำถามจากบัตรคำถามในช่อง

สีเหลือง

เกม "คน ปีน เสือ"

กติกา คนชนะปีน ปีนชนะเสือ เสือชนะคน

วิธีเล่น 1. แบ่งสมาชิกออกเป็น 5 กลุ่ม จำนวนกี่คนก็ได้

2. ให้สมาชิกจับคู่กัน 2 กลุ่ม แล้วหากกลุ่มลงเล่นครั้งแรกโดยวิธีเป่ายั้งขุ่ม
3. ให้สมาชิกกลุ่มชนะเล่นเกม "คน ปีน เสือ" กับกลุ่มชนะ กลุ่มแพ้เล่นกับกลุ่มแพ้
4. สมาชิก 2 กลุ่มเข้าแถวตอนลึก 2 แถว หันหน้าเข้าหาฝ่ายตรงกันข้าม
5. ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มปรึกษากันว่าการรู้กันแต่ละครั้งฝ่ายเราจะเป็นอะไรเมื่อปรึกษากันแล้วให้ถือมติเป็นเอกฉันท์
6. เมื่อกรรมการนับถึง 3 ให้แต่ละฝ่ายทำสัญลักษณ์ของสิ่งที่กลุ่มตนเลือกเป็นออกมาพร้อมก็จะได้ผู้ชนะมา
7. สมาชิก 2 กลุ่มที่แพ้ก็เล่นแบบเดียวกัน
8. เมื่อได้ผู้ชนะจาก 2 กลุ่มแล้วก็ให้ผู้ชนะทั้ง 2 กลุ่มมาแข่งขันชิงชนะเลิศกันอีกครั้งหนึ่ง

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ..... วันที่.....
 ชั้น..... วิชา (เรื่อง).....

ลำดับที่	การทำงานในกลุ่ม	เสมอ	บ่อย	บางครั้ง	ไม่เคย
1	ฉันทำงานร่วมกับผู้อื่นจนกว่างานจะสำเร็จ				
2	ฉันชอบทำงานเพียงคนเดียว				
3	ในการทำงานของกลุ่ม ฉันช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม				
4	ฉันมีส่วนช่วยกลุ่มในการเตรียมการ				
5	ฉันมีส่วนช่วยให้การดำเนินงานของกลุ่มเป็นไปอย่างราบรื่น				
6	ฉันชอบ/ไม่ชอบ เรื่องที่ทำวันนี้เพราะ.....				
7	ฉันคิดว่าการสรุปในกลุ่มของฉัน ดี/ไม่ดีเพราะ.....				
8	ฉันคิดว่าการแสดงบทบาทของฉันในวันนี้ ดี/ไม่ดีเพราะ.....				
9	ฉันคิดว่าข้อสรุปของกลุ่มอื่น ดี/ไม่ดีเพราะ.....				
10	ฉันอยากเล่นว่า.....				

แผนการสอน

เรื่อง ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการขาดความรับผิดชอบ

จำนวน 6 คาบ

และไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของพลเมืองดี

ความคิดรวบยอด

1. การฝ่าฝืนกฎหมายทำให้สังคมวุ่นวาย ขาดความสงบสุขและนำความเดือดร้อนมาให้
2. การละเลยต่อวัฒนธรรมที่ดีงามจะทำให้ขาดความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และอาจทำให้ชาติสูญสิ้นไปในที่สุด

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายทั้งในฐานะประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมาย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- ก. ด้านเกี่ยวกับตนเอง
 1. นักเรียนสามารถอธิบายเหตุผลในการตอบคำถามเป็นรายบุคคลจากกรณีตัวอย่างเรื่อง "กรณีสังหารโหดนายสมหมายและภรรยา" ได้
 2. นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนด้วยสำนึกของตนเองและไม่พยายามฝ่าฝืน
- ข. ด้านเกี่ยวกับสังคม ชุมชนและสิ่งแวดล้อม
 1. นักเรียนสามารถเล่นเกม "รถไฟวัฒนธรรม" ร่วมกับเพื่อนได้
 2. นักเรียนอภิปรายร่วมกับเพื่อนในกลุ่มเพื่อร่วมกันหาเหตุผลในการตอบคำถามจากกรณีตัวอย่าง "เรื่อง กรณีสังหารโหดนายสมหมายและภรรยา" ได้
 3. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลในโรงเรียนหรือในชุมชนเป็นผู้ฝ่าฝืนกฎหมายและละเลยต่อวัฒนธรรมในท้องถิ่นรวมทั้งวัฒนธรรมไทยได้กลุ่มละ 1 เหตุการณ์

ค. ด้านเกี่ยวกับวิชาการ

1. นักเรียนสามารถชี้แจงถึงผลดีของการปฏิบัติตามกฎหมายและผลเสียของการฝ่าฝืนกฎหมาย
2. นักเรียนสามารถเสนอแนะถึงวิธีการชาววัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ตลอดไปได้
3. นักเรียนสามารถรวบรวมภาพเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีลงในสมุดสะสมภาพได้

คุณสมบัติที่ต้องการ เน้น

1. ความไม่เห็นแก่ตัว
2. ความสามัคคี

เนื้อหา

การขาดความรับผิดชอบและไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของพลเมืองดีก่อให้เกิดความไม่ เป็นระเบียบในสังคม เพราะไม่สามารถควบคุมสมาชิกในสังคมให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ แบบแผนที่วางไว้ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้เสมอ

ความไม่เป็นระเบียบของสังคมเกิดจากความล้มเหลวของประเพณี เพราะคนเรามากจะได้รับ การอบรมสั่งสอนให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของชุมชนของเรา จากพ่อแม่และโรงเรียน ถ้าหากพ่อแม่และโรงเรียนไม่เอาใจถ่ายทอดและรักษาประเพณีไว้ก็ขาดการยึดมั่น ขาดความ ศักดิ์สิทธิ์จึงเกิดปัญหาอาชญากรรม โสเภณี และยาเสพติด เป็นต้น

ค่านิยม ปัจจุบันนิยมมีตำแหน่ง มีวัตถุมากกว่าความซื่อสัตย์ ขยันขันแข็งและการ มีคุณธรรม จึงไขว่คว้าในสิ่งที่ตนหวังไม่ว่าจะด้วยดีหรือเลวก็ตาม บางคนทำดีไม่ได้ก็ออกมา ในรูปทำชั่ว เช่น พ่อค้าโก่งภาษี ผลิตสินค้าปลอม ข้าราชการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการทุจริต นักการเมืองใช้เงินซื้อคะแนนเสียง เป็นต้น

สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เกิดจากการทิ้งขยะไม่เป็นที่ โรงงานปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำ ทำให้เกิดน้ำเน่า โรงงานผลิตสารตะกั่วอยู่ใกล้ชุมชน การทิ้งถุงพลาสติกอุดท่อระบายน้ำก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน

ปัญหาการจราจร การไม่ทำตามกฎจราจร ทำให้เกิดอุบัติเหตุ ทรัพย์สิน ชีวิต ได้รับบาดเจ็บเสียหาย บางครั้งถึงสูญเสียชีวิตเป็นต้น

ขั้นดำเนินการสอนและกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านหนังสือพิมพ์ พร้อมทั้งให้นักเรียนบอกถึงเหตุการณ์ที่นักเรียนจำได้ในหนังสือพิมพ์มาแล้วให้เพื่อนฟัง
2. ครูและนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์วิจารณ์ถึงเหตุการณ์ที่เพื่อน ๆ เล่าให้ฟัง
3. ครูนำกรณีตัวอย่าง เรื่อง "กรณีสังหารนายสมหมาย กิจประสานและภรรยา" มาเล่าให้นักเรียนฟัง

ขั้นดำเนินการกิจกรรม

1. ครูแจกกรณีตัวอย่างพร้อมทั้งคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามเป็นรายบุคคล โดยใช้เวลา 10 นาที
2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 8 คนโดยประมาณ โดยให้นักเรียนเล่นเกม "รถไฟวัฒนธรรม"
3. ครูให้ประเด็นคำถามแก่นักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อปรึกษากันหาคำตอบจากกรณีตัวอย่างเดิม ให้อภิปรายร่วมกันโดยใช้เวลา 20 นาที
 - 3.1 นักเรียนเลือกประธานกลุ่มและเลขานุการ พร้อมทั้งผู้สังเกตการณ์
 - 3.2 ให้ผู้สังเกตการณ์บันทึกพฤติกรรมของกลุ่มตามผู้สังเกตการณ์มองเห็น
 - 3.3 นักเรียนอภิปรายเพื่อแสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่ครูถาม โดยนักเรียนคนใดต้องการแสดงข้อคิดเห็นให้ยกมือ แล้วประธานชี้ตัวและอนุญาตจึงเริ่มพูด
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอแนวคิดของกลุ่มของตนเองต่อสมาชิกในชั้นเรียน นักเรียนคนใดมีปัญหาล่าช้าสามารถซักถามกันได้
5. ครูเสนอป้ายคำขวัญเกี่ยวกับการรักษากฎหมายและวัฒนธรรม โดยครูปิดไว้ตามผนังห้องเรียน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกเปิดแล้วอ่าน

ตัวอย่าง

- ผิดนิสัยให้เป็นระเบียบวินัย ทำอะไรตามกฎ อนาคตจะสดใส
- ค่าของคนอยู่ที่วินัย ค่าของไทยอยู่ที่วัฒนธรรม
- ความสะอาดเป็นรากฐานของสุขภาพกาย - เคารพกฎหมายเป็นรากฐาน

ของวินัย

- เป็นธรรมเนียมไทยแท้แต่โบราณ ใครมาถึง เรือนชานต้องต้อนรับ
- บ้านเมืองมีระเบียบ ถ้าประชาชนรักษากฎหมาย ท้องถนนไม่วุ่นวาย ถ้า

ผู้ใช้รักษากฎจรรยา

- อยากมีระเบียบในชีวิตในคิดถึงคุณธรรม รักวัฒนธรรมประจำชาติต้องรักษา
กฎหมาย

- เคารพกฎเกณฑ์มีระเบียบวินัย คือหัวใจของถารอยู่ร่วมกันในสังคม

6. นักเรียนศึกษาเนื้อหากิจกรรมเพิ่มเติม จากชุดการสอนจำนวน 5 ชุดตาม
กลุ่มเดิมของนักเรียน

ขั้นปฏิบัติกิจกรรมและสรุป

1. ให้นักเรียนค้นหาข่าวและเหตุการณ์ประจำวันในหนังสือพิมพ์รายวันหรือวารสาร
นิตยสารเกี่ยวกับการละเมิดกฎหมาย และการไม่รักษาวัฒนธรรมที่ดีงามของไทย แล้วรวบรวม
เป็นสมุดภาพ กลุ่มละ 1 เล่มส่งครู

2. ครูสรุปเป็นบทร้อยกรองฝากนักเรียนว่า

"ศิลปวัตถุโบราณ

เป็นพยานความเป็นไทยในแหล่งหล้า

ปู่ ย่า ตา ยาย ทำนสร้างมา

เป็นมรดกล้ำค่าอย่าทำลาย"

3. นักเรียนประเมินตนเองตามแบบประเมินตนเองที่ครูแจกให้

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจกระดาษคำตอบที่อธิบายเหตุผล เป็นรายบุคคล
2. ตรวจกระดาษคำตอบที่เสนอข้อคิดเห็น เป็นรายกลุ่มทั้งกรณีตัวอย่างและกิจกรรม

ในชุดการเรียน

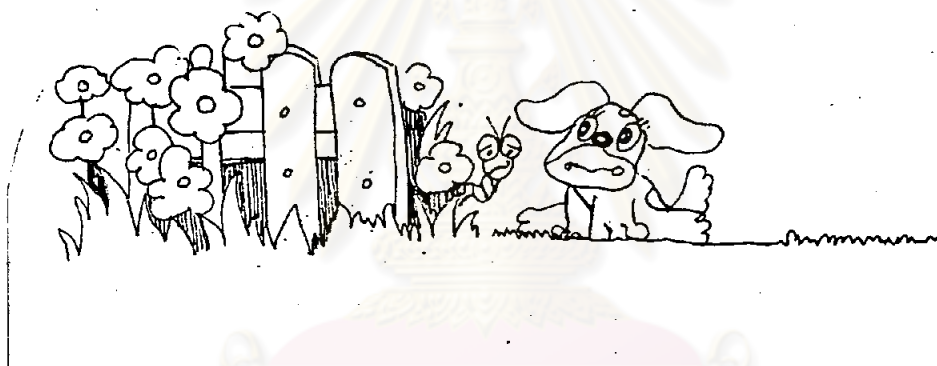
3. ตรวจใบประเมินตนเองของนักเรียน
4. ตรวจสมุดภาพ
5. สังเกตการเล่นเกมน "รถไฟวัฒนธรรม"
6. สังเกตพฤติกรรมในการทำงานกลุ่มและติดตามพฤติกรรมที่ปฏิบัติต่อกฎข้อบังคับ

ของโรงเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน

7. สังเกตการอภิปรายกลุ่ม

สื่อการเรียนรู้

1. กรณีตัวอย่าง "นายสมหมาย กิจประสาน และภริยาถูกสังหาร"
2. หนังสือพิมพ์ วารสาร
3. เกม "รถไฟวัฒนธรรม"
4. คำขวัญเกี่ยวกับวัฒนธรรม
5. ชุดการสอน จำนวน 5 ชุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

กรณีตัวอย่าง

นายสมหมาย กิจประสาน น้องชายของผู้ใหญ่โสภณ กิจประสาน เจ้าพ่อแร่เถื่อน จังหวัดภูเก็ต ถูกสังหารด้วยปืน เอช. เค. 16 อาวุธสงครามตายอย่างโหดเหี้ยมพร้อมด้วยภรรยา ขณะเดินทางพาลูกสาวกลับจากไปหาหมอ ลูกสาวได้รับบาดเจ็บ 1 คน อีก 1 คนปลอดภัย สาเหตุเป็นการฆ่าล้างแค้นด้วยผลประโยชน์เรื่องแร่เถื่อน รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย กล่าวว่าร่ำรวยที่สุดสำหรับการแก้แค้นกันเองโดยไม่เคารพกฎหมายของบ้านเมือง

คำถามรายบุคคล

1. สาเหตุการฆ่ากันตายครั้งนั้นเนื่องมาจากสาเหตุใด
2. คำว่าแร่เถื่อน หมายความว่าอย่างไร

คำถามกลุ่ม

1. การกระทำตนอยู่เหนือกฎหมาย หมายความว่าอย่างไร
2. ถ้าเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นกับนักเรียน ๆ จะทำอย่างไร
3. ถ้านักเรียนเป็นพี่ชายของนายสมหมาย ที่รักน้องมาก เมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้น นักเรียนจะทำเช่นไร
 - ก. เจ็บเสียถือว่าคนตายไปแล้วฟื้นคืนมาอีกไม่ได้
 - ข. ต้องแก้แค้น
 - ค. ให้ความร่วมมือกับตำรวจในการสืบหาคนร้าย
4. เหตุที่นักเรียนเลือกข้อ.....เพราะ.....

ชุดที่ 1

แก๊กซี่ประท้วง

แก๊กซี่ในกรุงเทพมหานคร ได้ชุมนุมประท้วงที่ลานพระบรมรูปทรงม้า เนื่องจากไม่พอใจที่กระทรวงมหาดไทยอนุมัติให้แก๊กซี่วิ่งเพิ่มอีก 6500 คัน อ้างว่ารถมีมากพอแล้ว จะเป็นการแย่งกันทำมาหากิน เมื่อได้ดื่มเหล้าเข้าไปด้วยไฮเฟออร์แก๊กซี่คันหนึ่งก็ได้ขึ้นขับรถวนรอบพระบรมรูปทรงม้าในลักษณะหวาดเสียวรถส่ายไปมา ขณะนั้น จ.ส.ต.ไพชยนต์ ไยอินทร์ เจ้าหน้าที่ตำรวจของ 191 ได้ขับรถแก่งสวนทางเข้ามาหมายจะหยุดความคะนองของแก๊กซี่และได้แสดงตัวเป็นตำรวจนอกเครื่องแบบ และสับไฮเฟออร์ไปโรงพัก ปรากฏว่าพวกที่ชุมนุมประท้วงไม่พอใจ แสดงการรักพวกพ้องด้วยการจะกลุ่มจุมทำร้าย จ.ส.ต.ไพชยนต์ เขาจึงได้ยกปืนยิงเข้าไป 2 นัด แต่พวกนั้นก็ไม่กลัว พอดีตำรวจจราจร 2 นายที่อยู่ใกล้ที่เกิดเหตุจึงเข้าระงับเหตุการณ์และขอปืนของ จ.ส.ต.ไพชยนต์ ไปเก็บ เมื่อ จ.ส.ต.ไพชยนต์ ยืนปืนให้ตำรวจจราจร พวกแก๊กซี่ก็เข้าจุมทำร้ายทันทีจนได้รับบาดเจ็บ ตำรวจจราจรจึงพาเข้าไปหลบในกองกำสรงรักษาพระนคร พวกชุมนุมประท้วงได้ช่วยกันทุบรถแก่งจนบุรี

บัตรคำถาม

1. สาเหตุที่แก๊กซี่ทำการประท้วงคืออะไร
2. พฤติกรรมใดที่แสดงว่าพวกแก๊กซี่ทำไม่ถูกต้อง
3. พฤติกรรมใดของเจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วย 191 ที่เป็นการทำหน้าที่ของตนอย่างมีความรับผิดชอบ
4. นักเรียนเคยพบเหตุการณ์คล้าย ๆ กันนี้ในโรงเรียนเราบ้างหรือไม่ และนักเรียนเคยพบในตำบลของเราบ้างหรือไม่
5. ถ้านักเรียนโตเป็นผู้ใหญ่นักเรียนจะก่อเหตุการณ์เช่นนี้บ้างหรือไม่ เพราะเหตุใด

บัตรคำสั่ง

1. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาจากบัตรเนื้อหาและรูปภาพในช่องสีน้ำตาลทุกคน
2. ทำความเข้าใจกับเนื้อหาแล้วอภิปรายปัญหาจากคำถามในช่องสีเหลืองแล้วช่วยกันตอบปัญหาทุกข้อ

3. ให้วางแผนเล่นเอง เรื่องนี้ต่อสมาชิกหน้าชั้น เรียนพร้อมทั้ง เล่นนาคำถามที่พวก
เรามีแนวทางตอบไว้แล้วให้สมาชิกช่วยค้นหาคำตอบ

4. ให้เวลาดึกขางาน 15 นาที เล่นองาน 10 นาที

จุดนี้เอง!

การจราจรติดขัดจนเกิน ที่ขบวนรถติดกันอยู่กว่า 10-20
กิโลเมตร กระจุกกันใหญ่จนรถติดกันตลอดถนนแล้วรถคันอื่นที่จะวิ่ง
ผ่านไปได้อีกสักไร พ.ศ. ๒๕๓๖ อภิศร รักชาติ อดีตร.จ. ราชภัฏวชิร
วิทยาสมาชิก!

รวมเหยียบ
ภาพเหตุการณ์
ขณะกลุ่มเด็กที่มารวมตัว
ขึ้นมาเล่นพระเครื่องที่พระสมเด็จ
รวมเอาทั้งลูกพระในเจดีย์
ไปเจดีย์ ล้างดินจากดิน
สำริดที่พระสมเด็จบางพัน
อันที่เมืองมาบตาพุด

ชุดที่ 2 การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

บัตรคำถาม

1. นักเรียนคิดว่า การปฏิบัติตามกฎหมายมีผลดีอย่างไร ๒
2. นักเรียนคิดว่า ถ้าไม่ปฏิบัติตามกฎหมายจะมีผลเสียอย่างไร ๒
3. อะไรจะเกิดขึ้นถ้าเสียงระฆังในโรงเรียนดังขึ้นเมื่อเวลา 8.00 น. แล้ว

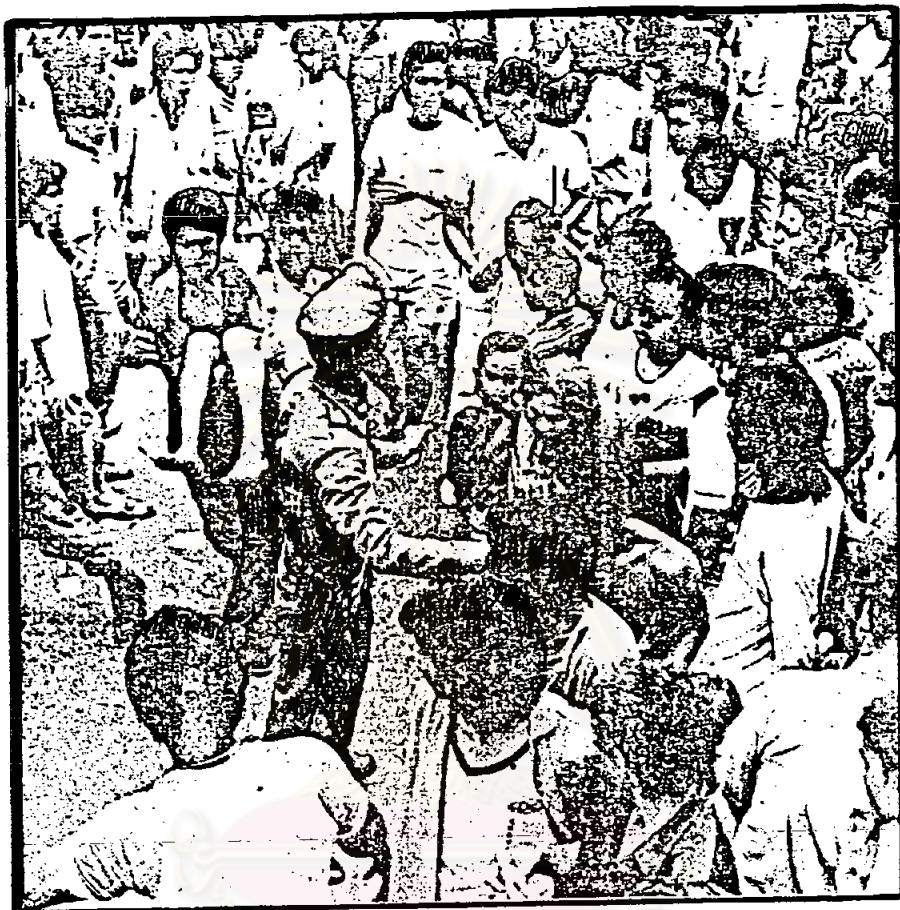
นักเรียนไม่ยอมรับรู้

บัตรคำสั่ง

1. ให้นักเรียนทุกคนช่วยกันศึกษาเนื้อหา จากรูปภาพในช่องสี่น้ำตา
2. ให้นักเรียนสร้างเรื่อง เกี่ยวกับนักเรียนที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนขึ้นมา 1 เรื่อง
3. ให้นักเรียนสร้างคำถามเกี่ยวกับเนื้อ เรื่องที่สร้าง 3 คำถาม พร้อมคิดหาแนวทางของคำตอบไว้ด้วย
4. เล่นเนื้อ เรื่องที่นักเรียนสร้างต่อสมาชิกของห้องแล้ว เล่นคำถามให้สมาชิก แสดงความคิดเห็นด้วย
5. ให้เวลาสร้างเรื่อง 15 นาที เล่นองาน 10 นาที

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
แฉ่งทงนเหยยบกันงาย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัตรคำถาม

1. การบวชเป็นประเพณีอย่างหนึ่ง แต่แท้ที่จริงแล้วเราควรจะทำอะไร ?
2. อะไรจะเกิดขึ้นถ้าคนไทยทุกคนไม่มีใครรักษามรดกวัฒนธรรม ประเพณีและวัฒนธรรม
3. บ้านเมืองของไทยเราจะมีสภาพเช่นไร ถ้าคนไทยทุกคนปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเคร่งครัด
4. ในฐานะที่เราเป็นนักเรียนเรามีทางปฏิบัติตามวัฒนธรรมในโรงเรียนของเราได้อย่างไรบ้าง
5. ถ้านักเรียนทุกคนมีวัฒนธรรมมีระเบียบวินัยจะมีผลดีต่อโรงเรียนและครอบครัวของเราอย่างไร

บัตรคำสั่ง

1. ให้นักเรียนทุกคนช่วยกันศึกษาเนื้อหาจากรูปภาพและข้อความจากช่องสีน้ำตาล
2. เมื่อศึกษาจบแล้วให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับประเพณีการบวช โดยแบ่งบทบาทกันแสดงให้ทั่วถึง
3. ให้นักเรียนเล่นคำถามจากบัตรคำถามที่ให้ไว้แก่สมาชิกในห้อง ให้สมาชิกช่วยกันตอบแสดงความคิดเห็น
4. ให้เวลาศึกษาและเตรียมงาน 15 นาที เล่นผลงาน 10 นาที

ชุดที่ 4

	เพลงตาวีเค็ช						
ตาวีเค็ช	ตาวีเค็ช	ตาวีเค็ชเห็น	นะ	อ๊ะ	อ๊ะ	อย่าทิ้งขยะ	
ตาวีเค็ช	ตาวีเค็ช	ตาวีเค็ชเห็น	นะ	อ๊ะ	อ๊ะ	ทิ้งขยะให้เป็นที่เป็นทาง	
ตาวีเค็ช	ตาวีเค็ช	ตาวีเค็ชเห็น	นะ	มาเป็นพวกตาวีเค็ชดีกว่า			

บัตรคำถาม

1. คำว่าตาวีเค็ช หมายความว่าอย่างไร
2. ทำอย่างไรจึงจะได้ชื่อว่ามีส่วนช่วยในการรักษามรดกบ้านเมืองให้สะอาด

บัตรคำสั่ง

1. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อเพลงในช่องสี่น้ำตา
2. ตอบคำถามจากบัตรคำถามในช่องสี่เหลี่ยม เป็นรายบุคคล
3. ให้อาจารย์อ่านเนื้อเพลงโดยการแสดงบทบาทสมมติเพื่อให้นักเรียนในห้องได้ซึม
โดยแบ่งบทบาทแก่สมาชิกให้ทั่วถึง
4. ให้ความศึกษางาน 15 นาที เล่นงาน 10 นาที

ชุดที่ 5

เด็ก ๆ กับการเสริมสร้างวินัย

เด็กกับการเสริมสร้างวินัย

ถ้าต้องการเป็นผู้ใหญ่ที่ดี
ต้องฝึกให้มีวินัย

ถ้าเคยมีระเบียบแต่เขาวัย
คงไม่เป็นผู้ใหญ่เช่นนั้น

ภาพเปรียบเทียบความมีระเบียบวินัยของเด็กกับการไร้ระเบียบวินัยของผู้ใหญ่

ระเบียบวินัย

โรงเรียนต่างๆ ได้รับรางวัลเรื่องวินัยกันอย่างจริงจัง

วินัยเริ่มในโรงเรียน

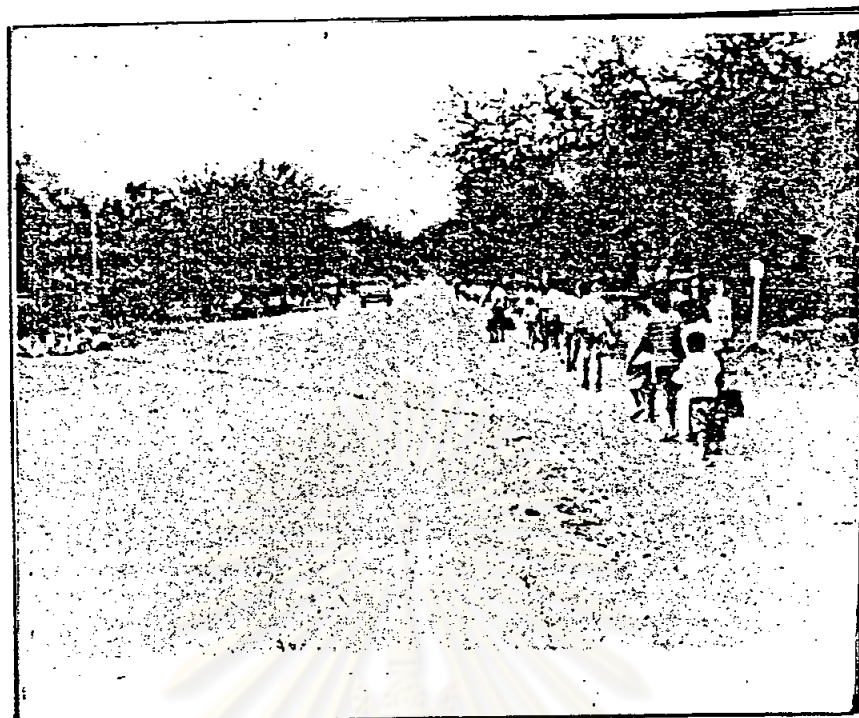

การปฏิบัติตามระเบียบ

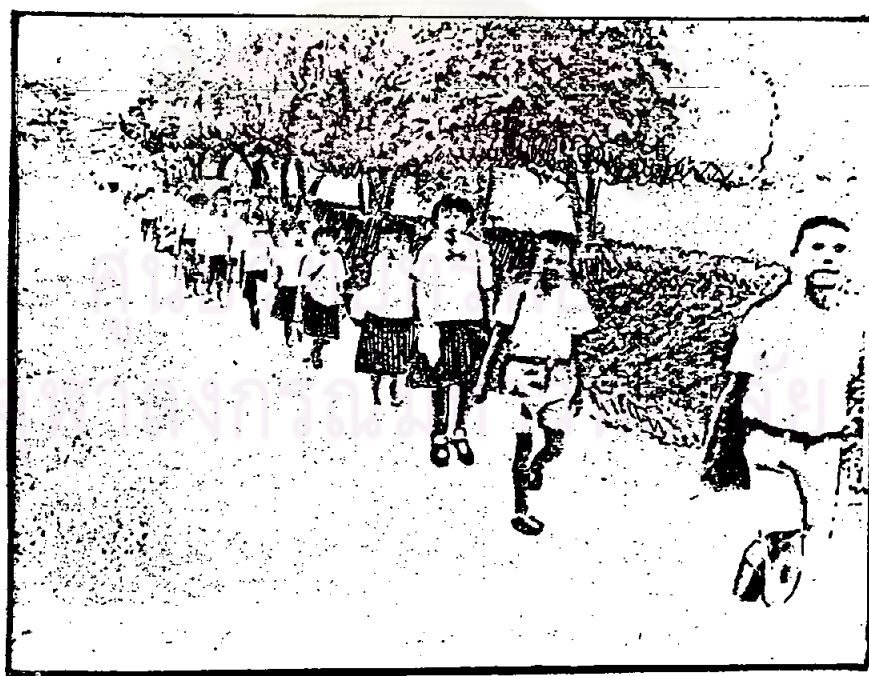

ฝึกทำดีแต่น้อย
โตพลอยดีนิสัย

ความมีระเบียบวินัยช่วยให้เกิดความเรียบร้อยและป้องกันการเกิดอุบัติเหตุได้

เด็ก ๆ ынบทกำส้งเดินกลับบ้านอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

บัตรคำถาม

1. ระเบียบวินัย หมายความว่าอย่างไร
2. การแสดงออกอย่างไรบ้างที่แสดงว่าเป็นคนมีระเบียบวินัย

บัตรคำสั่ง

1. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาจากบัตร เนื้อหาและรูปภาพในช่องสีน้ำตาล
2. เมื่อศึกษาเนื้อหาเสร็จแล้วให้ตอบคำถามเป็นรายบุคคลจากบัตรคำถามในช่องสีเหลือง
3. ให้นักเรียนช่วยกันสร้างเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวินัย 1 เรื่อง แล้วแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่องที่สร้างขึ้น
4. ให้เวลาศึกษางานและตอบคำถาม 15 นาที แสดงบทบาทสมมติ 10 นาที

เกมรถไฟวัฒนธรรมอุปกรณ์

1. แถบประโยค-ข้อความที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทยเทีบด้วยคลิปหนีบกระดาษ
2. หัวรถจักรรถไฟ เป็นข้อความของประเภทวัฒนธรรม
3. เบ็ดตกปลา ทำด้วยแม่เหล็กไฟฟ้าจำนวน 3 อัน

จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวนวิธีเล่น

1. ครูติดหัวรถจักรรถไฟไว้จำนวน 3 คัน แต่ละคนมีข้อความที่แสดงถึงประเภทของวัฒนธรรม
2. ให้นักเรียนเข้าแถวตอนลึก 3 แถว
3. ครูอธิบายวิธีเล่นให้นักเรียนฟังพอสังเขป
4. เมื่อครูให้สัญญาณเป่านกหวีด นักเรียนแต่ละแถววิ่งไปไขเบ็ดแม่เหล็กไฟฟ้าดูบัตรคำขึ้นมาแล้วพิจารณาดูข้อความในบัตรว่าควรจะไปต่อไปหลังหัวรถจักรขบวนใดแล้ววิ่งกลับเข้าที่
5. แถวไหนเสร็จก่อนเป็นผู้ชนะ

แผนการสอน

จำนวน 8 คาบ

เรื่อง จรรยาบรรณและระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับอาชีพที่ควรทราบ

ความคิดรวบยอด

1. การประกอบอาชีพที่สุจริตใด ๆ บุคคลควรมีจรรยาบรรณต่ออาชีพนั้น ๆ
2. การมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพช่วยให้สังคมมีความมั่นคงได้

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
2. เพื่อสร้างเสริมให้รู้สึกคิดแก้ปัญหาเกี่ยวกับอาชีพของตนเอง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ก. ด้านที่เกี่ยวกับตนเอง

1. นักเรียนตอบคำถามและให้เหตุผลจากกรณีเรื่อง "แม่ค้าข้าวสาร" ได้
2. นักเรียนรับผิดชอบในบทบาทของตนต่อกลุ่ม

ข. ด้านที่เกี่ยวกับชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม

1. นักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมอภิปรายกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อหาแนวทางในการตอบคำถามและให้เหตุผลจากกรณีตัวอย่างเรื่อง "แม่ค้าข้าวสาร" ได้
2. นักเรียนบอกผลเสียของการไม่ซื่อสัตย์ต่ออาชีพต่อตนเองและสังคมได้
3. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างบุคคลที่ซื่อสัตย์ต่ออาชีพและประสบความสำเร็จ

สำเร็จในชุมชนของนักเรียนได้ 3 คน

ค. ด้านที่เกี่ยวกับวิชาการ

1. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำว่าซื่อสัตย์ต่ออาชีพได้
2. นักเรียนสามารถอธิบายถึงวิธีการรักษาคุณภาพของสินค้าได้
3. นักเรียนสามารถสวดป้ายนิเทศ์เกี่ยวกับอาชีพที่ส่งวนโวให้คนไทยได้

คุณสมบัตินี้ต้องการเน้น

1. ความซื่อสัตย์สุจริต

2. การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมไม่เห็นแก่ตัว

เนื้อหา

1. จรรยาบรรณ

- ความซื่อสัตย์สุจริต
- การรักษาฝีมือในการผลิต
- การรักษาคุณภาพและปริมาณของสิ่งที่ผลิต

จรรยาบรรณ หมายถึง ข้อควรปฏิบัติที่บุคคลพึงยึดถือเป็นหลัก (กาญจนนา นาคสกุล) เป็นความประพฤติที่แสดงออกถึงคุณธรรมด้าน ภาย วาจา ใจ

ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรงตามคุณธรรมทั้งกาย วาจา ใจ

ความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ หมายถึง การปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรงตามคุณธรรมต่ออาชีพ การงานที่ตนเองประกอบอยู่เพื่อเพิ่มความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้ามาสู่ตนเอง ตลอดจนบุคคลในครอบครัว จะได้มีความสุขประสบความสำเร็จในการงานอาชีพนั้น ๆ ยิ่งขึ้นไป

วิธีสอนและกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับอาชีพของผู้ปกครองในชุมชน
2. ครูแสดงรูปภาพเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ
3. ครูบอกว่าครูมีเรื่อง ๆ หนึ่งที่จะมาเล่าให้นักเรียนฟัง เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ยังมีปัญหาอยู่แล้วจะต้องช่วยบุคคลในเรื่องแก้ปัญหานี้ให้เรียบร้อยด้วย
4. ให้อาสาสมัครออกมาแสดงบทบาทสมมติเรื่อง "แม่ค้าข้าวสาร"

ขั้นกิจกรรม

1. ครูแจกบัตรคำถามพร้อมกระดาษคำตอบให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนตอบคำถามเป็นรายบุคคล
2. ครูจัดกิจกรรมแบ่งกลุ่มโดยใช้เกม "ฉันมีอาชีพอะไร"
3. เมื่อนักเรียนเข้ากลุ่มเรียบร้อยแล้ว ครูอธิบายว่าขั้นตอนต่อไปเป็นการแสดงความคิดเห็นต่อ "แม่ค้าข้าวสาร" เป็นรายกลุ่ม

4. ครูแจกคำถามสำหรับตอบ เป็นกลุ่มให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
5. นักเรียนเลือกประธานและเลขานุการของกลุ่มโดยไม่ให้เข้าคนกับชั่วโมงก่อน ๆ

เป็นการผลัดเปลี่ยนการทำงาน

6. นักเรียนเริ่มทำงานร่วมกับกลุ่ม อภิปราย แสดงข้อคิดเห็นเพื่อหาแนวคำตอบ
7. นักเรียนทุกกลุ่มเสนอแนวทางแก้ปัญหาต่อสมาชิกทั้งชั้น หากสมาชิกท่านใดมีข้อเสนอนะเพิ่ม เติมหรือสงสัยในข้อคำตอบใดสามารถอภิปรายซักถามได้
8. นักเรียนและครูช่วยกันสรุป เป็นแนวปฏิบัติของห้องต่อไป
9. ครูเสนอแผนภูมิเพลง "อย่าคบคนโงง" และเพลง "เด็กที่ซื่อสัตย์"
10. นักเรียนศึกษาเนื้อหาจากชุดการสอนจำนวน 5 ชุด

ขั้นสรุปและปฏิบัติ

1. นักเรียนแสดงบทบาทสมมติตามบัตรคำสั่งที่ได้ศึกษาจากชุดการเรียน
2. นักเรียนและครูสรุปผลเสียของการไม่ซื่อสัตย์ต่ออาชีพและข้อดีของการซื่อสัตย์ต่ออาชีพ เพื่อให้นักเรียนยึดถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไปภายหน้า
3. นักเรียนประเมินผลตนเอง เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สู่ชีวิตต่ออาชีพ
4. นักเรียนจัดป้ายนิเทศ์ เกี่ยวกับการสังเคราะห์อาชีพแก่คนไทยและการกำหนด

อาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ

ขั้นประเมินผล

1. พิจารณาเหตุผลในการตอบคำถามจากกรณีตัวอย่างเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม
2. สังเกตการทำงานกลุ่ม
3. สังเกตการอภิปราย
4. สังเกตการเสนองานหน้าชั้นเรียน
5. สังเกตการแสดงบทบาทสมมติ
6. สังเกตการประเมินผลตนเองของนักเรียน
7. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน
8. ตรวจสอบผลงานการจัดป้ายนิเทศ์ของนักเรียน

สื่อการเรียน

1. กรณีตัวอย่างเรื่อง "แม่ค้าข้าวสาร"
2. เกม "ฉันมีอาชีพอะไร"

3. เพลง "อย่าคบคนโกง" และเพลง "เด็กดีชื่อเสียง"
4. บทบาทสมมติ
5. ชุดการสอน
6. แบบประเมินตนเองของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

กรณีตัวอย่าง "แม่ค้าข้าวสาร"

นิดเพ็ง เป็นแม่ค้าขายข้าวสารอยู่ในตลาดแห่งหนึ่ง ข้าวสารที่นิดขายเธอรับจากโรงสีขนาดกลางในตำบลของเธอเอง ซึ่งเขาจะตวงใส่กระสอบไว้ให้เลย หลังจากที่ข้าวถูกสีแล้วใหม่ ๆ ซึ่งยังกำสั๊กร้อนอยู่ เมื่อนำมาขายบางวันขายได้มากนิดก็พอได้กำไร แต่ถ้าวันไหนขายได้น้อยก็ไม่ค่อยมีกำไรหรือขาดทุนไปก็มี ส่วนหน่อง เป็นแม่ค้าข้าวสารที่ขายมานานแล้ว เห็นนิดบ่นว่าไม่มีกำไรอยากจะทำเล็กลงแต่ก็ไม่ทราบจะไปค้าขายอะไร ก็ส่งสารถึงบอกให้นิดว่า ถ้าอยากได้กำไรมาให้เอาข้าวส่วนหนึ่งประมาณ 10 ลิตรไปแช่น้ำไว้กลางคืนให้ข้าวพองตัว แล้วนำมาผสมกับข้าวดีขายแล้วจะได้กำไรดี ไม่ต้องเลิกไปขายอย่างอื่นหรือกีดกันนิดก็เลยคิดว่า คิดดูว่านิดจะทำอย่างไรดี

บัตรคำถามรายบุคคลและรายกลุ่ม

1. ถ้านักเรียนเป็นนิดนักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. ทำตามที่หน่องแนะนำ
 - ข. ไม่ทำและเลิกขายข้าวสาร
 - ค. ไปเจรจากับโรงสีให้ตวงข้าวตอนเย็น ๆ
2. เหตุผลที่เลือกข้อ.....เพราะ.....

บัตรคำถามเพิ่มเติมรายกลุ่ม

1. นักเรียนคิดว่าหน่องเป็นคนเช่นไร
2. ถ้าแม่ค้าทุกคนเป็นเช่นเดียวกับหน่อง บ้านเมืองของเราจะเป็นอย่างไร
3. การที่เราเอาข้าวถูกน้ำแล้วมาปนกับข้าวที่ดีผลจะเป็นเช่นไร
4. นักเรียนเคยทราบบ้างไหมว่ามีใครที่เป็นคนไม่ซื่อสัตย์ต่ออาชีพ ลองบอกมา

สัก 3 ตัวอย่าง

ชุดการเรียนรู้ที่ 1

วันหนึ่งที่หมู่บ้านในตำบลเวียงทอง มีนายทุนมาติดต่อให้พวกแม่บ้านทอผ้าไหม โดยนายทุนเป็นผู้หาขาย หาวัตถุดิบมาให้ รวมทั้งบริการติดตั้งหลอดไฟสำหรับบ้านที่จะทอผ้า ในเวลากลางคืนด้วย เมื่อทอเสร็จแล้วเขาจะรับซื้อคืนในราคาเมตรละ 45 บาท ทำให้พวกแม่บ้านมีงานทำ มีรายได้ดีพอสมควร บางคนที่ทอเก่งทอได้เร็วก็จะมีรายได้มาก คนไหนที่ยังทอไม่เป็นก็เริ่มหัดกัน เมื่อเวลามารับผ้าที่ทอแล้วตอนแรก ๆ นายทุนก็จะมารับด้วยตนเอง พอนานไปเกิดความไว้วางใจก็ให้แม่บ้านคนหนึ่งรับให้พร้อมทั้งเป็นคนแจกจ่ายด้วย พอมารับผ้าคืนปรากฏว่าจำนวนผ้าที่ได้ได้น้อยกว่าจำนวนผ้าที่แจกให้ นายทุนรู้สึกว่าคุณจะขาดทุน จึงได้เลิกให้แม่บ้านทั้งหมดทอผ้า ไม่นานนายทุนก็เลิกแจก แทนที่จะมีรายได้จากการทอผ้าอย่างสม่ำเสมอกลับไม่มีรายได้เลย เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะบางคนรับผ้ามาทอแล้วไม่ส่งคืน แต่กลับนำไปขายให้ผู้อื่นที่มาซื้อปลีก เพราะได้ราคาดีกว่า เลยทำให้คนดีคนอื่นพลอยเดือดร้อนไปด้วย

บัตรคำถาม

1. การมีรายได้ดีมีผลให้ครอบครัวของเราเป็นอย่างไร
2. เมื่อทุกครอบครัวมีรายได้ดีจะส่งผลให้ชุมชนบ้านเราเป็นอย่างไร
3. จากเรื่องที่ศึกษามานักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง

บัตรคำสั่ง

1. ให้สมาชิกท่านใดท่านหนึ่งอ่านเนื้อหาของเรื่องซึ่งอยู่ในช่องสีน้ำตาล 2 รอบ
2. ให้ประธานและสมาชิกทุกคนทำความเข้าใจเนื้อหาให้แจ่มแจ้งชัดเจน
3. ให้ประธานและสมาชิกทุกท่านวางแผนงานเพื่อแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่อง

ที่ได้ศึกษามา

4. ให้เวลาปฏิบัติงาน 20 นาที เล่นองาน 10 นาที
5. หลังจากทุกกลุ่มแสดงเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนตอบคำถามจากบัตรคำถาม

ในช่องสีเหลือง

ชุดการเรียนรู้ที่ 2

ครึ่ง เป็นสินค้าชนิดหนึ่งที่ขายล้นได้มาจากการเลี้ยงไวบนต้นไม้ เมื่อเวลาระยะหนึ่งเราก็จะได้ยี่ครึ่งมาขายเป็นสินค้าได้ ราคาครึ่งบางปีถูกมากก็โลกรั่มละ 2-3 บาท แต่บางปีก็ราคาสูงมากประมาณ 12-25 บาท จึงเกิดการแย่งกันซื้อแย่งกันขาย เพราะราคาดีก็ได้กำไรดี พ่อค้าบางรายรับซื้อถึงก็โลกรั่มละ 25 บาท เท่าราคาขายแต่เขาก็ยังมีกำไร เพราะก่อนที่จะนำไปขายเขาจะไปปรับซื้อต้นตะครันท์ที่มีคนไปตัดมาหันฝอยแล้วตากแห้งมีสีคล้ายยี่ครึ่งเพียงก็โลกรั่มละ 2-3 บาท มาผสมเสียก่อนแล้วก็นำไปขาย เมื่อเขาซื้อ 25 บาท แต่ขาย 25 เขาจึงยังได้กำไร และคนอื่น ๆ ก็พลอยมีรายได้ดีไปด้วย แต่นักเรียนทราบไหมว่าพออีกปีหนึ่งต่อมาไม่มีใครมารับซื้อครึ่งอีกเลย ชาวบ้านเรียงทองเราเป็นอย่างนี้แหละจึงทำให้ไม่มีอาชีพที่ถาวรซักที

บัตรคำถาม

1. ทำไมชาวบ้านเรียงทองของเราจึงมีอาชีพที่ไม่ถาวร
2. ถ้าเราไม่มีอาชีพถาวรทำ ครอบครัวเราจะเป็นอย่างไร
3. เราจะช่วยกันแก้ไขปัญหาได้อย่างไร

บัตรคำสั่ง

1. ให้สมาชิกท่านใดท่านหนึ่งอ่านเนื้อหาของเรื่องจากบัตรเนื้อหาในช่องสี่เหลี่ยม
- 2 รอบ
2. ให้ประธานและสมาชิกทุกท่านศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาให้แจ่มแจ้งชัดเจน
3. ให้ประธานและสมาชิกทุกท่านวางแผนงานเพื่อแสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่องที่ได้ศึกษามา
4. ให้เวลาปรึกษางาน 20 นาที เล่นองาน 10 นาที
5. หลังจากทุกกลุ่มแสดง เรียบร้อยให้นักเรียนตอบคำถามจากบัตรคำถามในช่อง

สี่มุม

ชุดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง เพชรกับพลอย

เพชรกับพลอยเป็นพี่น้องกัน ช่วยกันเขียนร่ายาน้ำหวานอยู่หน้าโรงเรียนแห่งหนึ่ง เมื่อมีผู้มาซื้อน้ำขวดแล้วดื่มไม่หมด เพชรจะเก็บรวม ๆ ไว้กรอกใส่ขวด เอาฝาปิดให้เหมือนน้ำขวดขวดใหม่เอาไว้อายต่อไป ส่วนพลอยเห็นผู้อื่นดื่มเหลือก็จะเททิ้งไป พลอยมักจะถูกพี่ชายดุว่าโง่ วันหนึ่งมีนักเรียนมาซื้อน้ำหวานดื่มปรากฏว่ามดอยู่ในขวดดื่มไปหมด จึงไปเล่าให้เพื่อนฟัง ต่อมานักเรียนโรงเรียนนั้นไม่ยอมมาซื้อน้ำหวานอีกเลย

(โครงการทดลองเพื่อหารูปแบบการสอนจริยธรรม)

บัตรคำถาม

1. ถ้านักเรียนเป็นเพชร นักเรียนจะทำอย่างเพชรหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. ทำไมพลอยจึงไม่ทำอย่างเพชร การที่พลอยทำเช่นนั้นจะมีผลดีหรือไม่

ให้เหตุผลสนับสนุน

3. การกระทำของ เพชรก่อให้เกิดผลแก่ตนเองและผู้อื่นอย่างไร

บัตรคำสั่ง

1. ให้สมาชิกท่านใดท่านหนึ่งอ่านเนื้อหาของเรื่องจากบัตร เนื้อหาในช่องสี่น้ำตาล

2 รอบ

2. ให้ประธานและสมาชิกทุกท่านศึกษาทำความเข้าใจเนื้อหาให้แจ่มแจ้งชัดเจน
3. ให้ประธานและสมาชิกทุกท่านร่วมกันปรึกษางานเพื่อแสดงบทบาทสมมติตาม

เมื่อเรื่องที่ได้อศึกษามา

4. ให้เวลาปรึกษางาน 20 นาที เล่นองาน 10 นาที
5. หลังจากทุกกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ เรียบร้อยแล้วให้นักเรียนตอบคำถามจาก

บัตรคำถามในช่องสี่ชมพู

ชุดที่ 4

ขายหอย

หอยตากเป็นสัตว์ที่มีมากอยู่ตามพื้นที่ที่มีความชื้นมากหรือเวลาฝนตกจะมีหอยตากได้ออกมาหากินมากมาย มีพ่อค้ามารับซื้อ พวกผู้ใหญ่และเด็กเมื่อมีเวลาว่างก็มักไปหาหอยตากมาขาย เขาจะชั่งกันเป็นกิโล ชั่งเสร็จก็เทใส่ถุงฟางที่เตรียมมาใส่ เมื่อมาซื้อนานเข้าหอยก็หายากขึ้น บางคนจึงไปเก็บหอยตายแล้วมาปนกับหอยที่ดี ๆ แล้วคัดกรเอาโคลนยัดเข้าไปในหอยแทนเนื้อหอย แล้วนำไปชั่งกิโลขาย เมื่อพ่อค้าทราบเข้าภายหลังจึงเลิกมารับซื้อหอยตากที่หมู่บ้านนี้ ทำให้ราษฎรที่มีอาชีพขายหอยตากหมดอาชีพและขาดรายได้

บัตรคำถาม

1. ต้นเหตุที่ทำให้พ่อค้ารับซื้อหอยตากคืออะไร
2. พฤติกรรมที่ไม่ดีของบางคนนี้พลอยทำให้คนอื่นเสียหายไปด้วยนี้ เรียกว่าอย่างไร
3. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้สัมพันธ์กับสุภาษิตบทหนึ่งว่าอย่างไร"

บัตรคำสั่ง

1. ให้สมาชิกหนึ่งท่านอ่านเนื้อหาจากบัตรเนื้อหาในช่องสีน้ำตาล 2 รอบ
2. ให้ประธานและสมาชิกศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจ
3. ให้ประธานและสมาชิกทุกท่านปรึกษาเพื่อวางแผน แล้วแสดงบทบาทสมมติ

ตามเนื้อเรื่องที่ได้ศึกษา

4. ให้เวลาปรึกษางาน 20 นาที เล่นองาน 10 นาที
5. หลังจากในทุกกลุ่มแสดงเสร็จแล้วให้ตอบคำถามจากบัตรคำถามในช่องสีเหลือง

ชุดที่ 5

วันนี้หลังจากงานเลิกแล้ว มณฑาก็แวะซื้อของใช้ที่สหกรณ์ซึ่ง มณฑาเป็นสมาชิกอยู่ เพราะของใช้ภายในบ้านหมดไปแล้วหลายอย่าง สิ่งที่จะต้องซื้อคือ สับ ขี้เหล็ก ผักพริก เป็นต้น เมื่อซื้อสับและผักพริกเสร็จแล้ว มณฑา ก็มาเดินดูยาสิห์ซึ่งวางเรียงรายกันอยู่หลายยี่ห้อ มียาสิห์ยี่ห้อหนึ่งแถมด้วยแก้วขนาดกลางสวยงามมาก และขนาดของยาสิห์ก็เป็นขนาดใหญ่แถมลดราคาจาก 59 บาทมาเป็น 39 บาท มณฑา คิดว่าถูกมากเลย มีหน้าข้ายัง

มีของแถมด้วย สิ่งตลึงใจเอายี่ห้อนี้ เมื่อกลับถึงบ้านก็แกะกล่องออกมาเพื่อจะได้นำไปวางไว้ในห้องน้ำ ปรากฏว่าเป็นยาสีฟันที่บรรจุหลอดใหญ่จริงแต่ลักษณะของหลอดไม่ดีเลย บุนนู้บี่ ถ้ายายราคาเท่าเดิมคงไม่มีใครซื้อ มขทาสึงคิดได้ว่ามีนำถึงมีของแถมล่อใจ เราถูกหลอกจนได้

บัตรคำถาม

1. จากเรื่องนี้ทำให้นักเรียนได้ยัดคิดว่อย่างไร
2. จากเรื่องนี้นักเรียนคิดว่า เป็นความผิดพลาดของใคร

บัตรคำสั่ง

1. ให้ล่มาชิกหนึ่งท่านอ่านเนื้อหาจากบัตรเนื้อหาในช่องสีน้ำตาล 2 รอบ
2. ให้ประธานและล่มาชิกศึกษาเนื้อหาให้เข้าใจ
3. ให้ประธานและล่มาชิกทุกท่านปรึกษาวางแผนแล้วร่วมกันแสดงบทบาทล่มติ

ตามเนื้อเรื่องที่ได้ศึกษา

4. ให้เวลาปรึกษางาน 20 นาที เล่นองาน 10 นาที
5. หลังจากทีทุกกลุ่มแสดงเสร็จแล้วให้ตอบคำถามจากบัตรคำถามในช่องสีเหลือง

"กิจกรรมแบ่งกลุ่มล่มีอาชีพอะไร"

อุปกรณ์ กระดาษแบ่งขนาด 4 คูณ 10 ซม. เขียนข้อความทีแสดงพฤติกรรมว่ประกอบอาชีพอะไรเช่น

- ตื่นเข้า 6.00 น. วิชาทีรับลงมาเปิดหน้าร้าน
- วันทีไปยเก็บลาไยได้ 10 เข่ง
- นายป้อมต้องตื่นแต่เข้า ไปส่งลูกไปโรงเรียนแล้วก็เลยไปล่หนังสือ
- วันทีพอจับหนุมาทีมากัดกินย่าวได้ 3 ตัว

วิธีเล่น

1. ให้นักเรียนเข้าแถวเป็นวงกลม หันหน้าเข้าข้างใน
2. นักเรียนทุกคนร้องเพลงราวพร้อมกันไปเรื่อย ๆ

3. ขณะที่นักเรียนร้องเพลงครูทยอยส่งกระดาษบันทึกพฤติกรรมต่าง ๆ ให้เมื่อเพลงหยุดกระดาษอยู่ในมือผู้ใดให้คนนั้นออกจากวงไปนั่งอยู่ก่อนแต่ห้ามเปิดดูข้อความส่วนคนอื่นร้องเพลงและส่งกระดาษไปเรื่อย

4. เมื่อทุกคนได้กระดาษที่มีข้อความเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ แล้ว เมื่อครูเป่านกหวีดให้ทุกคนรีบเปิดดู แล้ววิ่งหากลุ่มที่มีอาชีพเดียวกับเรา ใครครบก่อนให้รับนั่งลงเป็นผู้ชนะ

อย่าคบคนโกง

คนโกงนี่หนา มีแต่พาล่าตล่อมจม พวกเราไม่นิยม ไม่ชื่นชม ไม่ยินดี พวกเราจะไม่เคารพ พวกเราจะไม่อ่อนนบ ขออย่าได้คบ คนโกงอย่ามี จะได้เป็นศรีเมืองไทยชาติจะรุ่งจะเรือง เพราะคนไทยเฟื่องไม่มีการโกง

เด็กที่ซื่อสัตย์

เด็กที่ซื่อสัตย์ เด็กที่ซื่อสัตย์ พูดความจริง ไม่หลอกลวง ไม่คิดเอาของใครไปครอง (เข้า) เป็นเด็กดี (เข้า)

แบบประเมินตนเองในการทำงาน

ชื่อ..... วันที่.....
ชั้น..... วิชา (เรื่อง).....

ลำดับที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่
1	ฉันตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จโดยมีเพื่อนทุกคนช่วยกัน		
2	ฉันมีส่วนช่วยงานจนงานสำเร็จ		
3	ฉันมีรูระอย่างอื่น สิ่งช่วยเพื่อนได้ไม่เต็มทีแต่ก็บอกความจำเป็นให้เขาเข้าใจแล้ว		
4	ฉันต้องทำงานส่วนรวมให้เสร็จก่อนงานส่วนตัวไว้ทีหลัง		
5	ฉันทำงานในส่วนที่ฉันรับผิดชอบจนเต็มความสามารถและช่วยคนอื่นด้วย		
6	ฉันคิดว่าวันนี้ฉันพูด.....		

ลำดับที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่
7	ฉันอยากปรับปรุงตัวตัวเองคือ.....		
8	วันนี้ฉันคิดว่าฉันรู้จักเพื่อนดีขึ้นคือ.....		
9	ฉันอยากให้งานวันนี้เป็นแบบนี้คือ.....		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับการทำงานและการประกอบอาชีพ จำนวน 6 คาบ

ความคิดรวบยอด

1. ในการดำรงชีวิต บุคคลจำเป็นต้องประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว
2. ในการประกอบอาชีพของบุคคลจำเป็นต้องมีกฎหมาย ควบคุมเพื่อให้เกิดความยุติธรรมในสังคม

จุดประสงค์ทั่วไป

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
2. เพื่อสร้างเสริมให้รู้จักคิดแก้ปัญหาเกี่ยวกับอาชีพของตน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ก. ด้านที่เกี่ยวกับตนเอง

1. นักเรียนสามารถให้เหตุผลและตอบคำถามจากกรณีตัวอย่าง เรื่อง "นายหน้า"

ได้

2. นักเรียนรับผิดชอบในบทบาทของตนเองในการอภิปรายกลุ่มได้

ข. ด้านที่เกี่ยวกับชุมชน

1. นักเรียนให้ความร่วมมือกับกลุ่มในการหาข้อมูล อภิปรายเพื่อตอบปัญหาจากกรณีตัวอย่าง เรื่อง "นายหน้า" ได้

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มสามารถรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการที่บุคคลในชุมชนของนักเรียนไปทำงานในประเทศตะวันออกกลาง ได้อย่างน้อยกลุ่มละ 3 คน

ค. ด้านเกี่ยวกับวิชาการ

1. นักเรียนสามารถบอกประโยชน์ของกฎหมายแรงงานต่อบุคคลในสังคม ได้อย่างน้อย 3 ข้อ

2. นักเรียนสามารถเสนอวิธีการควบคุมสินค้าให้มีมาตรฐานและการคุ้มครองผู้ประกอบการค้ารวมทั้งการคุ้มครองผู้บริโภคได้

คุณสมบัติที่ต้องการเน้น

1. ความรับผิดชอบ
2. การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมไม่เห็นแก่ตัว

เนื้อหา

กฎหมายเกี่ยวกับการทำงานและการประกอบอาชีพ

- สำนักงานจัดหางานของรัฐและเอกชน
- ค่าจ้างแรงงานและสัญญาจ้าง
- การคุ้มครองแรงงาน

สำนักงานจัดหางานของรัฐและเอกชนมีหน้าที่ ประสานงานระหว่างหน่วยงาน บริษัทห้างร้าน สำนักงานต่าง ๆ ตลอดจนตามบ้าน และผู้ที่ต้องการทำงาน เพื่อเป็นการช่วยเหลือบุคคลให้ได้รับความสะดวกในการหางานให้เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละคนและเพื่อคุ้มครองป้องกันการเอาเปรียบจากนายจ้างจนเกินไป เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมทั้งนายจ้างและลูกจ้าง

ค่าจ้าง หมายถึง เงิน หรือเงินและสิ่งของที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเป็นการตอบแทนการทำงานในเวลาทำงานปกติของวันทำงาน หรือจ่ายให้โดยคำนวณตามผลงานที่ลูกจ้างทำได้ และหมายความรวมถึง เงินหรือเงินและสิ่งของที่จ่ายให้ในวันหยุด ซึ่งลูกจ้างไม่ได้ทำงานและในวันลาด้วย ทั้งนี้ไม่ว่าจะกำหนด คำนวณหรือจ่ายเป็นค่าตอบแทนในวิธีอย่างไร และไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร

สัญญาจ้าง หมายถึง ข้อตกลงระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างซึ่งลูกจ้างตกลงจะทำงานให้แก่นายจ้างและนายจ้างตกลงจะให้เงินจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้

แรงงาน หมายถึง ความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง เพื่อให้นายจ้างได้ผลิตผลตามที่นายจ้างต้องการหรือระบุไว้

วิธีสอนและกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับ เรื่องอาชีพต่าง ๆ ที่ประชาชนในหมู่บ้านทำ

กันอยู่เป็นส่วนมาก

2. ครูถามนักเรียนว่า เมื่อเสร็จจากอาชีพหลักคือทำนาทำไร่แล้ว ผู้ใหญ่ที่เป็นผู้ขยันมักจะออกจากบ้านไปหากินชั่วคราวที่ไหนกันบ้าง และผู้ใหญ่ที่เป็นผู้หุ่ยก็ออกจากบ้านไปหากินเช่นเดียวกัน

3. ครูบอกว่า มีบางคนที่ไม่ไกลกว่านั้น คือ กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นสถานที่มีงานให้ทำพอประมาณ แต่ก็มีอันตรายรอบด้าน ครูถามนักเรียนว่าใครเคยไปกรุงเทพฯ แล้วบ้าง

4. ครูสนทนาต่อไปว่า ครุมีเรื่อง ๆ หนึ่งจะมาเล่าให้นักเรียนฟัง

5. ครูขออาสาสมัคร 1 คนออกมาเล่า กรณีตัวอย่างเรื่อง "นายหน้า" ให้เล่าอีกฟัง 2 รอบ

6. ครูบอกว่า เรื่องนี้มีปัญหาที่อยากจะถามความเห็นของนักเรียนด้วย

ยื่นคำถามกิจกรรม

1. ครูแจกกรณีตัวอย่างเรื่อง "นายหน้า" พร้อมทั้งคำถามให้นักเรียนตอบเป็นรายบุคคล โดยไม่ต้องปรึกษากัน

2. ครูช่วยกระตุ้นความคิดของนักเรียนในขณะที่ให้นักเรียนตอบคำถามเป็นรายบุคคล เสร็จแล้วส่งกระดาษคำตอบ

3. ครูให้นักเรียนดูลักษณะบัตรกรณีตัวอย่างที่ครูแจกให้ ให้นักเรียนดูบัตรที่มีลักษณะเดียวกันอยู่กลุ่มเดียวกัน

4. ให้เล่าอีกแต่ละกลุ่ม เลือกระธานและเลขานุการของกลุ่มโดยไม่เข้ากับคนเดิมที่เคยทำหน้าที่มาแล้ว

5. ครูแจกคำถามสำหรับตอบเป็นรายกลุ่ม จากกรณีตัวอย่างเรื่องเดิมคือ "นายหน้า" ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

6. ครูให้นักเรียนอภิปรายปัญหาจากคำถามเพื่อช่วยกันหาแนวคำตอบเพื่อสรุปเป็นข้อคิดของกลุ่มโดยใช้เวลา 20 นาที

7. ครูเดินดูนักเรียนอภิปรายตามกลุ่มต่าง ๆ และให้ความช่วยเหลือเมื่อนักเรียนมีปัญหา

8. เมื่อทุกกลุ่มอภิปรายเสร็จแล้ว นักเรียนเสนอคำตอบต่อสมาชิกหน้าชั้นเรียน หากมีสมาชิกที่สนใจสงสัย หรือข้องใจสามารถซักถามได้

9. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปเป็นแนวคิดที่ควรนำไปปฏิบัติต่อไป

10. ครูอธิบายเพิ่มเติม

11. ครูให้นักเรียนร้องเพลง "เมตอิน ไทยแลนด์" และสนทนากันถึงเนื้อเพลง
และความหมายของเพลง

12. นักเรียนศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากคู่มือการเรียน

ขั้นสรุปและปฏิบัติจริง

นักเรียนรับผิดชอบไปสัมภาษณ์และหาข้อมูลจากบุคคลต่อไปนี้เพื่อนำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในกลุ่มอื่น

กลุ่มที่ 1 สัมภาษณ์ผู้ประกอบอาชีพแม่ค้า

กลุ่มที่ 2 สัมภาษณ์ผู้ประกอบอาชีพขับรถโดยสาร

กลุ่มที่ 3 สัมภาษณ์ผู้ที่ไปตระเวนออกกลางที่กลับมาแล้ว

กลุ่มที่ 4 หารายชื่อสินค้าที่มีเครื่องหมายรับรองคุณภาพจำนวน 10 รายการ

กลุ่มที่ 5 หาอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ

ขั้นประเมินผล

1. ตรวจสอบกระดาษคำตอบรายบุคคลและรายกลุ่ม

2. สังเกตการทำงานกลุ่มทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน

3. สังเกตการเล่นผลงานหน้าชั้น

4. สังเกตการร้องเพลง

5. สังเกตพฤติกรรมในการอภิปรายกลุ่ม

6. สังเกตจากแบบประเมินตนเอง

สื่อการเรียน

1. กรณีตัวอย่างเรื่อง "นายหน้า"

2. คู่มือการเรียน 5 ส่วน

3. วิทยุแทป

4. แผนภูมิเพลง "เมต อิน ไทยแลนด์"

ภาคผนวก

กรณีตัวอย่าง เรื่อง "นายหน้า"

เด็กชาย มุนิน เป็นนักเรียนที่ชอบอ่านหนังสือพิมพ์ ในห้องสมุดเล่มมอ เขาสนใจข่าวทุกชนิด และจะมาอ่านในตอนเช้าที่โรงเรียนปล่อยให้พัก ก่อนจะเลิกกลับบ้าน วันนี้เขาพบข่าวที่น่าสนใจข่าวหนึ่งว่า หนังสือพิมพ์อังกฤษได้ออกข่าวโจมตีและชักชวนไม่ให้ชาวต่างประเทศอุดหนุนสินค้าไทยประเภทเสื้อผ้า เพราะเสื้อผ้าเหล่านี้มาจากโรงงานที่ใช้เด็กอายุต่ำกว่า 12 ปีทำงาน ซึ่งเป็นการผิดกฎหมาย และเป็นการทารุณต่อเด็กมากเกินไป

หนังสือพิมพ์กล่าวว่า เป็นความจริงที่มีโรงงานเย็บขนาดเล็กรายอยู่ในกรุงเทพฯ ไม่ต่ำกว่า 5,000 แห่ง โรงงานเหล่านี้เป็นแหล่งใช้แรงงานเด็กเป็นหลัก เพราะค่าแรงถูก โรงงานเหล่านี้ก่อให้เกิดสำนักจัดหางานเอกชน โดยนายหน้ากระจายไปตามหมู่บ้านทางภาคเหนือ และอีสาน โดยนายหน้าจะไปหลอกลวงว่าจ้างเด็กจากผู้ปกครองมาแล้วจ่ายเงินเป็นปี นายหน้าจะได้ค่าหัวเด็กที่ไปหลอกมาคนละ 200-500 บาทต่อเด็กหนึ่งคน

บัตรคำถามรายบุคคล

1. เหตุใดชาวต่างประเทศจึงต่อต้านสินค้าประเภทเสื้อผ้าของไทย
2. การขูดรีดแรงงานจากเด็กถือเป็นการเอาเปรียบของนายจ้างใช่หรือไม่
3. นักเรียนคิดว่าสำนักงานจัดหางานมีคุณธรรมหรือไม่
4. ทำไมชาวเหนือและอีสานจึงถูกหลอกลวงได้ง่าย ๆ
5. ค่าแรงงานเด็กแตกต่างจากแรงงานผู้ใหญ่อย่างไร

บัตรคำถามรายกลุ่ม

1. นักเรียนคิดว่าเพราะสาเหตุใดเด็ก ๆ เหล่านี้จึงต้องทำงานหนักก่อนถึงวัยอันสมควร
2. ทำไมกฎหมายจึงไม่ให้เด็กอายุต่ำกว่า 12 ปีทำงานที่เป็นงานของผู้ใหญ่
3. นักเรียนคิดว่าถ้าเด็กขนาดพวกเราต้องทำงานหนักจะมีผลต่อร่างกายของเราอย่างไร

เพลง เมต อิน ไทยแลนด์

เมต อิน ไทยแลนด์ แดนดินไทยเราเก็บกันจนเก่าเรามีแต่ของดี ๆ มาตั้งแต่ก่อน
สุโขทัย มาลพบุรี อโยธยา ธนบุรี ยุคสมัยนี้เป็น กทม. เมืองที่คนตกท่อ "ไม่เอา อย่าไปว่า
เค้าหน้า"

เมต อิน ไทยแลนด์ แดนไทยทำเอง จะร้องรำทำเพลงก็ล้ำลึกสึลา ฝรั่งเศสแอบ
ขบใจแต่คนไทยไม่เห็นค่า กลัวน้อยหน้าว่าคุณค่านิยม ไม่ทันสมัย เมตอินไทยแลนด์ แล้วใคร
จะรับผิดชอบ ฮี "ฉันว่ามันน่าจะมีคนที่รับผิดชอบบ้าง" เมตอินไทยแลนด์ แฟน ๆ เข้าใจ ผลิตผล
คนไทยใช้เอง ทำเอง ตัดเย็บเสื้อผ้า กางเกง กางเกงยีนส์ (ชะหน่อยเน่) แล้วขึ้นเครื่องบิน
ไปสั่งเข้ามา คนไทยได้หน้า "ฝรั่งมั่งค่าได้เงิน"

เมตอินไทยแลนด์ พอแหวนตามร้านมาติดป้ายติดตรา ว่าเมตอินเจแปน ก็ขายดิบ
ขายดีมีราคา คุยกันได้ว่ามันมาจากต่างแดน ทั้งทันสมัยมาจากเม็กซิโก จีน เค้าไม่ได้หลอกเรา
กิน พวกเรานั่นหลอกตัวเอง

ตอนที่ 1

หัวลำโพง

ปลายทางของกรุงเทพฯ คือ หัวลำโพงกับตลาดหมอชิต 2 แห่งนี้เต็มไปด้วย
นายหน้าและสำนักจัดหางานที่รอรับอยู่เป็นทอด ๆ นายหน้าพวกนี้จะเข้ามาพูดคุยดีลนักชักชวน
ให้ไปทำงานด้วยภาษาถิ่น บางทีก็จับมือต่อแขนดูเป็นกันเองน่าเชื่อ นายหน้าพวกนี้จะได้เงิน
50 บาทต่อเด็กหนึ่งคนจากสำนักจัดหางานทันทีที่พาเด็กไปให้ได้

นางสาวลำพอง ยินดีรัมย์ อายุ 16 ปี บ้านอยู่ตำบลทุ่งวัง อำเภอกระสัง จังหวัด
บุรีรัมย์ ไปกรุงเทพฯ กับย่าอายุ 70 กว่าปีเพื่อขอกาน ย่ากับหลานไปถึงสถานีหัวลำโพงก็มี
นายหน้ามาชวนไปทำงาน โดยบอกให้ย่ารออยู่ที่สถานี เมื่อได้ตัวเด็กไปแล้วนายหน้าผู้นั้นก็
หายไปพร้อมกับเด็กที่สาวของนางสาวลำพองเลยออกตามหาน้อง แต่ไม่พบร่องรอย

(เนาวรัตน์ วงษ์โพธิ์)

บัตรคำถาม

1. ทำไม ลำพอง จึงต้องทิ้งย่า
2. ถ้านักเรียนเป็น นางสาวลำพอง นักเรียนจะทำอย่างไร

3. ถ้าหากเราอยากติดต่อกับทางบ้านอย่างง่ายที่สุดเมื่อเราไปตกอยู่ในที่ใดที่หนึ่งที่ไม่ปลอดภัยคือวิธีใด

4. พฤติกรรมใดที่แสดงให้เห็นว่านายหน้าเป็นคนไร้อิทธิพล
5. สิ่งเตือนใจนักเรียนในเรื่องนี้คือ

บัตรคำสั่ง

1. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาจากบัตรเนื้อเรื่อง และบัตรรูปภาพในช่องสีน้ำตาล
2. ประธานแจกบัตรเนื้อเรื่องให้สมาชิก 2 คนต่อ 1 บัตร เพื่อศึกษาร่วมกัน โดยใช้เวลา 10 นาที
3. หลังจากศึกษาเนื้อหาเสร็จแล้วให้ประธานเปิดดูคำถามในช่องสีชมพูแล้วแจกให้สมาชิก 2 คนต่อ 1 บัตร
4. ให้ทุกคนอภิปรายปัญหาจากคำถามร่วมกัน แล้วตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบของแต่ละคน
5. นำกระดาษคำตอบไปด้วยเมื่อออกจากศูนย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

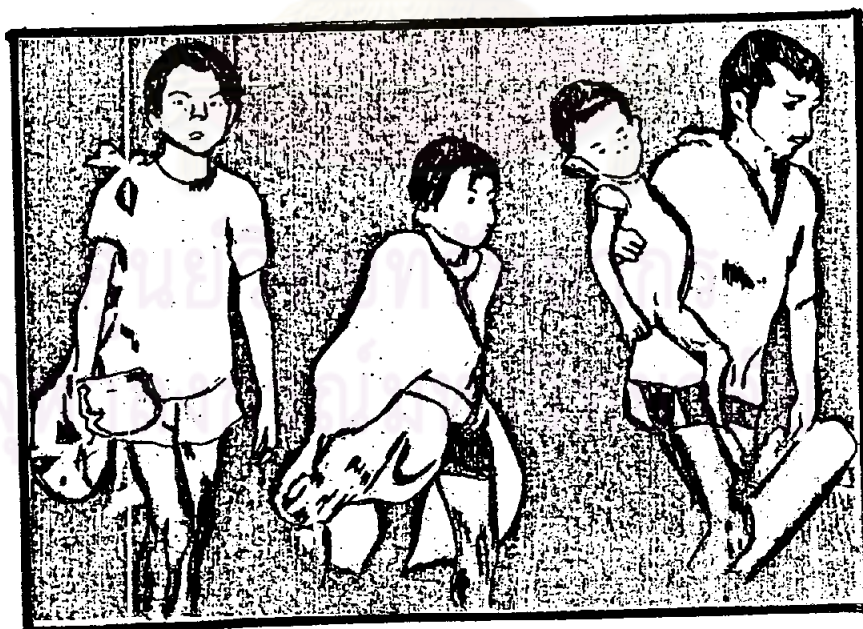
ศาลแรงงานกลาง ได้ตัดสินชี้ขาดให้มายจ้าง ซึ่งดำเนินกิจการโรงงานทำยาไม้
ติดไฟมือชน ตั้งอยู่เลขที่ 238 ถนนสุนทร แขวงทุ่งวัดดอน ยานนาวา กทม. จ่ายค่าแรงขั้นต่ำ
ค่าล่วงเวลาให้กับเด็ก-จำนวน 14 คน เป็นจำนวนเงิน 191,746 บาท นับเป็นคดีความ
ครั้งแรกที่เด็กลุกขึ้นมาทวงสิทธิ์ในสภาพการจ้างตามขั้นตอนของกฎหมาย ทั้งนี้โดยมีศูนย์พิทักษ์
สิทธิเด็กเป็นผู้ออกโรงสนับสนุนอย่างเต็มที่

เด็กตัวเล็ก ๆ ที่ต้องออกมาเผชิญโลกกว้างหางานทำเสี่ยงปากเลี้ยงท้อง ช่วยเหลือ
และแบ่งเบาภาระของครอบครัววันวันจะมากยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งกองแรงงานหญิงและ
เด็ก กรมแรงงานเคยกล่าวไว้ในเอกสารบางชิ้นว่า "มือผู้เกือบครึ่งหนึ่งของแรงงานทั้งหมด"

เหตุที่เด็กตัวเล็ก ๆ เดินเข้าสู่ตลาดแรงงานเป็นจำนวนมาก ทั้ง ๆ ที่อยู่ในวัยของ
การศึกษาเล่าเรียนนั้น เนื่องจากความยากจนเป็นสาเหตุสำคัญ ประกอบความล้มเหลวและ
ความไม่ก้าวหน้าอาชีพทางเกษตรกรรมของบิดา มารดา

สภาพของเด็กที่ทำงานในโรงงาน

เด็ก ๆ ต้องช่วยตัวเองตั้งแต่ยังเล็ก

ศูนย์ที่ 2

คำถาม

1. นักเรียนคิดว่านักเรียนมีความสามารถที่จะออกไปหางานทำเช่นเดียวกับเด็กในเนื้อเรื่องทีกล่าวมาได้หรือไม่ บอกเหตุผลด้วย
2. ถ้านักเรียนตกอยู่ในสภาพที่ถูกบังคับให้ทำงานเกินเวลา กินอาหารไม่เพียงพอ ถูกทารุณถ้าไม่ทำงาน จ่ายค่าแรงน้อย นักเรียนจะทำอย่างไร
3. ถ้าหากนักเรียนไปรับจ้างทำงาน แต่ถูกนายจ้างโกงค่าแรง นักเรียนจะทำอย่างไร
4. นักเรียนคิดว่าเด็กเหล่านี้เป็นคนอย่างไร

บัตรคำสั่ง

1. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาจากบัตรเนื้อเรื่อง และบัตรรูปภาพในช่องสี่น้ำตา
2. ประธานอ่านเนื้อเรื่องให้ลืมาชิกฟัง 2 รอบ
3. หลังจากศึกษาเนื้อหาเสร็จแล้วให้ประธานเปิดดูคำถามในช่องสี่ชมพูแล้วแจก

ให้ลืมาชิก

4. ให้ลืมาชิกทุกคนอภิปรายปัญหาจากคำถามร่วมกัน แล้วตอบคำถามลงในกระดาษ

คำตอบของแต่ละคน

5. นำกระดาษคำตอบไปด้วยเมื่อออกจากศูนย์

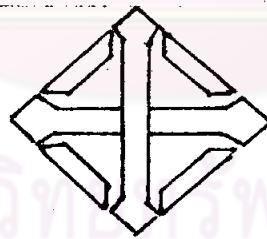
ศูนย์ที่ 3

วันนี้เป็นวันเสาร์ริดาจึงไปซื้อของที่ตลาดกับแม่ด้วย เพื่อซื้อข้าวของเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งอาหารแห้ง เพราะบ้านของริดาอยู่ห่างจากในเมืองพอสมควร เวลาเลือกซื้อของ ริดามักจะช่วยแม่ดูด้วย แม่บอกว่าข้าวของแต่ละอย่างมีหลายยี่ห้อเหลือเกิน เราเลือกซื้อตามที่โทรทัศน์โฆษณาแล้วกันนะ ตกลงแม่ก็ซื้อตามที่วิทยุ โทรทัศน์ โฆษณาไปได้หลายอย่าง เมื่อมาถึงร้านขายของสิ่ง แม่เคยซื้อประจำ อาซิม เจ้าของร้านก็บ่นให้ฟังว่า "หมู่นี้อย่างไรไม่ได้เลย พวกพ่อค้าแม่ค้าด้วยกันเองก็ขายของตัดราคาแย่งลูกค้ากัน ขายของมีแต่ปัญหา"

แม่พูดว่า "บางรายก็ถึงขนาดฆ่ากันตายทั้งครอบครัวก็มีนะ เดี่ยวนี้น่ากลัวเหลือเกิน" หลังจากนั้นแม่ก็พาธิดากลับบ้านพร้อมทั้งซื้อขนมและหนังสือมาด้วย 1 ฉบับ เมื่อมาถึงบ้านพ่อก็เอาหนังสือมาอ่านพบข่าวเกี่ยวกับการฉีปล้น รถชนกัน คนตายบาดเจ็บเพราะความประมาท และข่าวที่พ่อเรียกให้ธิดามาดูก็คือ ข่าวอันตรายของตัวตูดน้ำของเล่นของเด็ก มันจะพองตัวใหญ่มาก ถ้าเด็กกลืนลงไปในท้อง ศาตราจารย์ให้เลิกขาย ถ้าไม่เลิกจะถูกจับ และพ่อบอกว่าขนมที่ผีเสื้อขาย ๆ ก็อันตรายอีกเหมือนกันนะลูกให้ระวังให้ดี ๆ

บัตรคำถาม

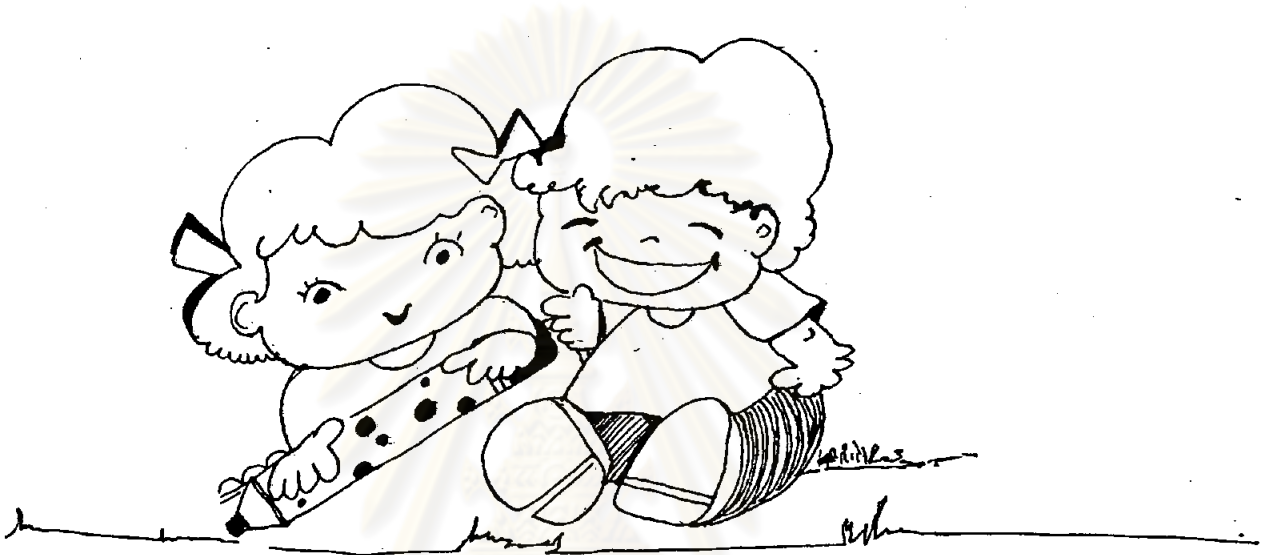
1. จากเนื้อเรื่องที่อ่านมานักเรียนพอจะมองเห็นปัญหาอะไรบ้างบอกมา 3 ข้อ
2. การที่แม่ซื้อของตามที่วิทยุ โทรทัศน์ โฆษณานักเรียนคิดว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ ให้เหตุผลด้วย
3. นักเรียนคิดว่าเรามีวิธีการอย่างไรที่จะทำให้พ่อค้าแข่งขันกันในทางที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อลูกค้าและตนเองมากกว่าแก่งแย่งกันในทางที่ไม่ดี (แข่งขันคุณภาพสินค้า)
4. เราจะทราบถึงสิ่งของ เครื่องใช้ ของกิน ของเล่นที่เป็นอันตรายต่อประชาชนเพื่อจะได้ไม่เลือกซื้อเลือกใช้ได้อย่างไร
5. นักเรียนรู้จักเครื่องหมายนี้หรือไม่ หมายความว่าอย่างไร

บัตรคำสั่ง

1. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาจากบัตรเนื้อเรื่อง และบัตรรูปภาพในช่องสังเกต
2. ประธานแจกบัตรเนื้อเรื่องให้สมาชิก 2 คนต่อ 1 บัตรเพื่อศึกษาร่วมกันใช้เวลา 10 นาที
3. หลังจากศึกษาเนื้อหาเสร็จแล้วให้ประธานเปิดดูคำถามในช่องสัมภาษณ์ แล้วแจกให้สมาชิก 2 คนต่อ 1 บัตร
4. ให้ทุกคนอภิปรายปัญหาจากคำถามร่วมกันแล้วตอบคำถามลงในกระดาษคำตอบของแต่ละคน

5. น้ากระดาดขาค้าตอบไปด้วยเมือออกจากคูนย้

คูนย้ว้ทยทรร้พยากร
จุพาลงกรรมมหาว้ทยาล้ย

ใครจะยืนอยู่ข้างคนคนที่ไปขุดทอง

คนไทยที่อยากจนเป็นจำนวนมากก็หวังมีเงินทองเพื่อช่วยให้มีฐานะดีขึ้น จึงสมัครไปทำงานที่ตะวันออกกลางกันเป็นจำนวนมาก บางคนต้องลงทุนขายนาย นายบ้านเพื่อนำเงินมา เป็นค่าใช้จ่ายในการสมัครงาน ค่าเดินทาง และค่านายหน้าเป็นจำนวนเงินเป็นหมื่น ๆ ขึ้นไป แต่แล้วก็ถูกหลอกหลวง บางคนได้ไป บางคนก็ไม่ได้ไป เสียทั้งเงิน เสียทั้งนา หวังอยากรวยก็กลับยากจนลงไปกว่าเดิมอีก พวกเขาบริษัทจัดหาคนงานเถื่อน พวกนี้ต้มตุ๋นคนจนเสียจนหมดเนื้อหมดตัว

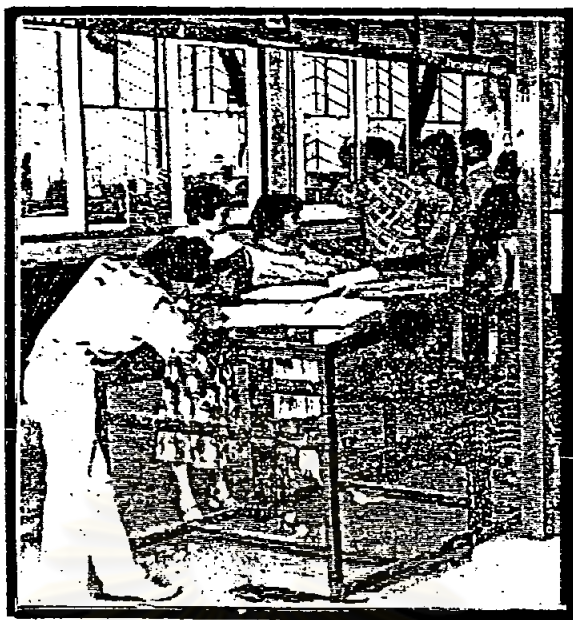
ตอนที่ 4

บัตรคำถาม

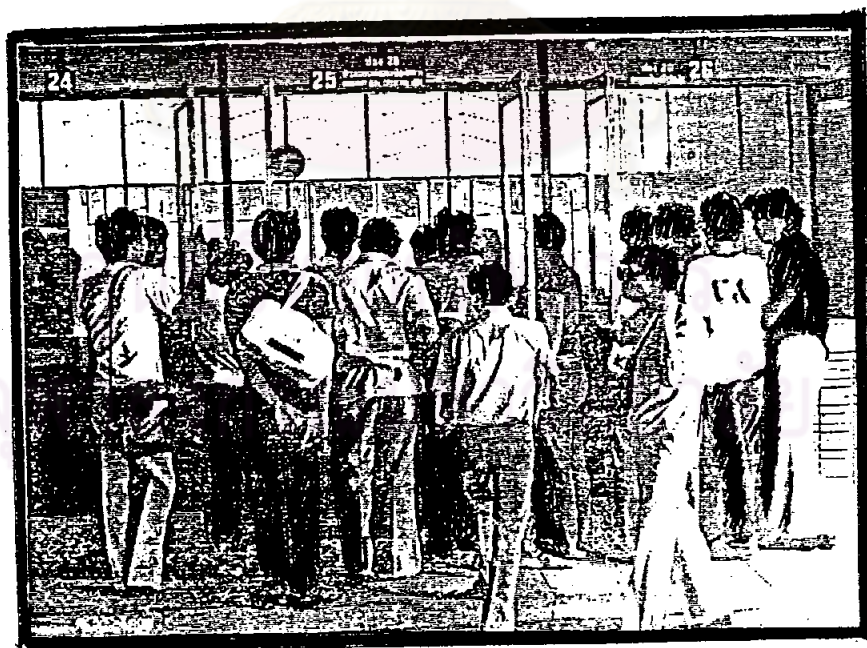
1. ถ้านักเรียนคิดจะไปทำงานต่างประเทศ นักเรียนควรจะพิจารณาถึงความ เป็นไปได้อย่างไรบ้าง
2. ให้นักเรียนเสนอวิธีการไปสมัครงานที่ไต้หวันโดยไม่ถูกหลอกหลวง
3. ในตำบลเวียงทองของเรามีใครบ้างที่ไปทำงานแล้วรวยกลับมา และมีใคร บ้างที่จะไปแล้วก็ไม่ได้ไป บอกมาอย่างละ 3 คน

บัตรคำสั่ง

1. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาจากบัตร เนื้อเรื่อง และบัตรรูปภาพในช่องสี่น้ำตา
2. ประธานอ่านเนื้อเรื่องให้ลมาอีกฟัง 2 รอบ
3. หลังจากศึกษาเนื้อหาเสร็จแล้ว ให้ประธานเปิดดูคำถามในช่องสี่ชมพู แล้ว แจกคำถามให้ลมาอีก
4. ให้ลมาอีกทุกคนอภิปรายปัญหาจากคำถามร่วมกัน แล้วตอบคำถามลงในกระดาษ คำตอบของแต่ละคน
5. นำกระดาษคำตอบไปด้วยเมื่อออกจากศูนย์

การสมัครไปทำงานในตะวันออกกลาง

ศูนย์ที่ 5

บัตรคำถาม

1. ศาลแรงงานมีความสำคัญอย่างไร
2. เราจะไปขอความยุติธรรมจากศาลแรงงานได้ในกรณีใดบ้าง
3. นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรถ้าทำงานแล้วไม่ได้รับค่าตอบแทน และนักเรียน

จะทำอย่างไรต่อไป

บัตรคำสั่ง

1. ให้สัมภาษณ์ทุกท่านศึกษาเนื้อหาจากบัตรเนื้อเรื่องในช่องสี่หน้าศาล
2. ประธานอ่านเนื้อเรื่องให้สัมภาษณ์ฟัง 2 รอบ
3. หลังจากศึกษาเนื้อหาเสร็จแล้ว ให้ประธานเปิดดูคำถามในช่องสี่มุมแล้วแจก

คำถามให้สัมภาษณ์

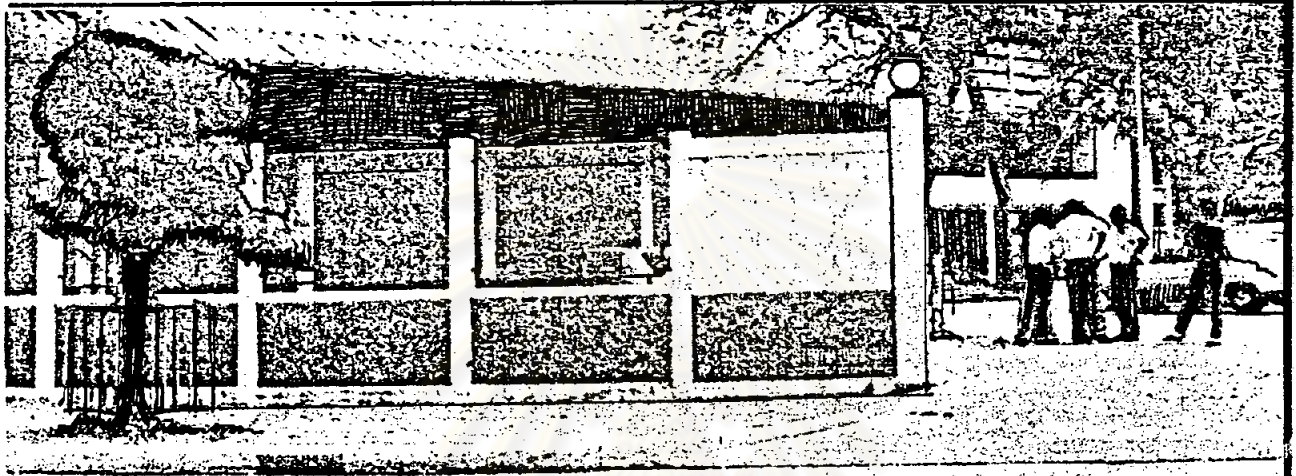
4. ให้สัมภาษณ์ร่วมกันอภิปรายเพื่อทำความเข้าใจและหาคำตอบแล้วตอบคำถาม

ลงในกระดาษคำตอบของแต่ละคน

5. นำกระดาษคำตอบไปด้วยเมื่อออกจากศูนย์

ศาลแรงงาน... ความยุติธรรมที่ยังเหลืออยู่

ศาลแรงงานกลาง 404 ถนนพระราม 4

ปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งที่ยังได้รับการแก้ไขในสภาพสังคมไทยในปัจจุบันนี้ ก็คือ ปัญหาข้อพิพาทแรงงาน กล่าวได้ว่าปัญหาที่มีสาเหตุต่าง ๆ หลายประการ อาทิ นายจ้างเลิกจ้างลูกจ้างเนื่องจากการประกอบกิจการของตนล้มเหลว หรือลูกจ้างเบี่ยงนายจ้างโดยไม่ยอมเข้าทำงาน จนเกิดเป็นข้อพิพาทแรงงานขึ้น เป็นต้น

ปัญหาเหล่านี้ปัจจุบันได้รับการแก้ไขทั้งในทางกฎหมายและทางการปฏิบัติ อันได้แก่การกำหนดเป็นข้อระเบียบ ข้อบังคับ กฎเกณฑ์ในการปฏิบัติของนายจ้างต่อลูกจ้างและลูกจ้างต่อนายจ้าง อย่างไรก็ตาม เมื่อมีกรณีพิพาทแรงงานเกิดขึ้น หรือพบว่าลูกจ้างไม่ได้รับสิทธิตามกฎหมาย หรือนายจ้างไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน ก็อาจที่จะมีการร้องเรียนต่อ

- กรมแรงงาน และในต่างจังหวัด ได้แก่ สำนักงานแรงงานจังหวัดหรือที่ว่าการอำเภอ
- ขึ้นฟ้องต่อศาลแรงงาน

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ.....

วันที่.....

ชั้น.....

วิชา (เรื่อง).....

ลำดับที่	รายการ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1	ถ้าเราทำของหวานขาย อยากรู้กำไรมากเราต้องใช้		
2	ต้ำน้ำตาลใส่แทนก็หวานเหมือนกับน้ำตาล แต่ราคาถูกกว่า		
3	เอาไม้สักที่ไม่ดีปนกับไม้ดีไปขายเผื่อคนซื้อเขาไม่ดู		
4	ละเอียดเราก็จะได้เงินเพิ่ม		
5	เอามะม่วงยังไม่แก่จัดมาบ่มด้วยแก๊สขายเร็วกว่ารอ		
6	ให้ลูกค้าตื่น		
7	เราไม่ชอบใจเลยที่เห็นเขาเอาซีโคลนยัดในเปลือกหอย		
8	ตายแล้วไปซังก็โคลนกับหอยที่ยังไม่ตาย		
9	วันนี้ขายผักไม่หมด เราแช่น้ำไว้พุงนี้ตัดกันเก่าออก		
10	แล้วไปขายอีก		
11	แม่ค้าขายส้มพอเห็นลูกค้าผลอก็หยิบส้มเสียปนให้		
12	มือเรียด		
13	มีคนมาซื้อของแล้วลืมรับเงินทอน เราเก็บไว้ให้ก่อน		
14	พุงนี้เขามาถามจะคืนให้		
15	มีคนมาจ้างเราไปขนซีลื้อจะให้ 10 บาท แต่ให้เพียง		
16	7 บาท เราต้องทวงให้ครบ		
17	บ้านนายหนุ่มขายไก่ย่าง ขายดีมาก ตอนหลังเขาอย่างไม่		
18	ทันจึงต้มก่อนแล้วมาอย่างสุกเรียด		
19	ซื้อของมาอย่างละ 5 บาทก็ต้องขาย 7 บาทจึงจะได้		
20	กำไร		
21	คนขายเนื้อหมูในตลาดชั่งเนื้อให้ลูกค้าเต็มกิโลพอดี		
22	แต่พอผลอก็แอบหยิบออก		
23	ถ้าสินค้าของเราไม่ดีอย่าขายให้คนอื่นดีกว่า		
24	รับจ้างตัดอ้อยได้ 150 เล่ม วันนี้ถ้าเขาไม่มาดู เรา		
25	บอกได้ 200 เล่มดีกว่า		

แผนการสอน

เรื่อง สถาบันการปกครอง

จำนวน 8 คาบ

ความคิดรวบยอด

1. สถาบันการปกครองเป็นสถาบันที่ควบคู่กับสถาบันพระมหากษัตริย์
2. สถาบันการปกครองมีไว้เพื่อดำเนินกิจการของประเทศให้เป็นไปเพื่อความเจริญก้าวหน้าและความผาสุกของประชาชนชาวไทย

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจใน เรื่องการเมืองการปกครองและให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองด้วยเจตคติที่ดี
2. เพื่อให้รู้จักตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ก. ด้านที่เกี่ยวกับตัวเอง

1. นักเรียนสามารถทำงานในส่วนที่ตนรับผิดชอบให้สำเร็จได้
2. นักเรียนสามารถพิจารณาไตร่ตรองกรณีตัวอย่างเรื่อง "การเลือกตั้ง" โดยใช้ความคิดของตนเองแล้วตอบคำถามได้
3. สามารถทำการเลือกตั้งประธานนักเรียนตามขั้นตอนได้

ข. ด้านที่เกี่ยวกับชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม

1. ยอมรับมติของกลุ่มอย่างมีเหตุผลได้และทำตามด้วยความเต็มใจ
2. ร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็น จากกรณีตัวอย่างเรื่อง "การเลือกตั้ง" ได้
3. สามารถบอกได้ว่า การเลือกตั้งในระดับตำบลได้แก่การเลือกตั้งผู้ใดบ้าง
4. นักเรียนสามารถผลิตอุปกรณ์เลือกตั้งร่วมกับเพื่อนในกลุ่มจนสำเร็จ

ค. ด้านเกี่ยวกับวิชาการ

1. บอกส่วนประกอบของสถาบันการปกครองได้
2. บอกหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาลได้

คุณสมบัติที่ต้องการเน้น

การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

เนื้อหา

สถาปนการปกครอง

1. อำนาจอธิปไตย คืออำนาจอสูงสุดในการปกครองประเทศ ประชาชนเป็นผู้
ใช้อำนาจนี้

2. องค์ประกอบและหน้าที่ของสถาปนการปกครอง

2.1 รัฐสภา (นิติบัญญัติ)

2.2 คณะรัฐมนตรี (บริหาร)

2.3 ศาล (ตุลาการ)

3. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแบ่งเป็น 3 ระดับ

3.1 ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง

3.2 ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค

3.3 ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

วิธีสอนและกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติ เป็นบทสนทนาเกี่ยวกับการเลือกตั้งจาก
กรณีตัวอย่างที่ครูกำหนดให้ (อยู่ในภาคผนวก)

2. ครูแจกกระดาษคำถามให้นักเรียนพร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

1. นักเรียนทุกคนพิจารณาเหตุการณ์จากบทบาทสมมุติแล้วแสดงความคิดเห็นโดย
ตอบคำถามเป็นรายบุคคล

2. นักเรียนเล่นเกม "เหยียบลูกโป่ง" แล้วแบ่งกลุ่มเป็น 4 กลุ่ม

3. เมื่อนักเรียนเข้ากลุ่มเรียบร้อยแล้วครูอธิบายว่า เรื่องการเลือกตั้งตามบทบาท
สมมุติที่นักเรียนแสดงมานั้น ครูอยากจะให้นักเรียนช่วยกันคิดอีกครั้ง

4. ให้นักเรียนแต่ละคนร่วมมือกัน เล่นความคิด เห็นแล้วพิจารณา เลือกหาทางเลือกที่ดีที่สุดที่ลุ่มาชิกทุกคน เห็นชอบด้วย เป็นแนวคำตอบของกลุ่ม
5. ครูคอย เติ่นดูการอภิปรายของนักเรียนแต่ละกลุ่มและคอยให้ความช่วยเหลือหากกลุ่มมีปัญหา โดยใช้เวลา 15 นาที
6. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทน เล่นองานต่อลุ่มาชิกทั้งห้อง
7. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปคำตอบจากทางเลือกของแต่ละกลุ่มเพื่อหาข้อสรุปและถือ เป็นแนวปฏิบัติ
8. นักเรียนเข้าศึกษาเนื้อหาจากชุดการเรียนรู้จำนวน 4 ชุด (ภาคผนวก)
9. นักเรียนประเมินตนเองจากใบประเมินผลที่ครูแจกให้

ขั้นสรุปและปฏิบัติ

1. ครูสรุปการเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่ง การปกครองในระบบประชาธิปไตยที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ เพื่อเลือกตัวแทนของประชาชนให้มาทำหน้าที่ปกครองประเทศ ซึ่งเราเรียกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
2. ครู เล่นอแผนภูมิการสถาปนารปกครองให้นักเรียนดู
3. ครูให้นักเรียนฝึกการเลือกตั้งประธานนักเรียน โดยนำอุปกรณ์ซึ่งอยู่ในชุดการสอนมาประกอบ

ขั้นประเมินผล

1. พิจารณาเหตุผลในการตอบคำถามเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม
2. สังเกตพฤติกรรมในการทำงานกลุ่มและการอภิปรายกลุ่มและติดตามพฤติกรรมนอกห้องเรียน
3. สังเกตการแสดงบทบาทสมมติ
4. สังเกตการเล่น เกม
5. สังเกตการรวบรวมข้อมูล การอธิบายเหตุผลในการเล่นองานหน้าชั้นเรียน
6. สังเกตการปฏิบัติงานในศูนย์การเรียนรู้ตามบัตรคำสั่ง
7. ตรวจสอบประเมินตนเองของนักเรียน

สื่อการเรียน

1. กรณีตัวอย่าง "การเลือกตั้ง"
2. แผนภูมิของสถาบันการปกครอง
3. ชุดการเรียนจำนวน 4 ชุด
4. เกมเหยียบลูกโป่ง
5. แบบประเมินตนเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

กรณีตัวอย่าง "การเลือกตั้ง"

ก่อนจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีนายความคนหนึ่งได้กลับมาเยี่ยมญาติพี่น้องของเขาในหมู่บ้านก่อนที่จะกลับ เขาได้เตือนพวกญาติไว้ว่า "อย่าไปเลือกผู้แทนที่เอาเงินมาแจกนะพี่น้อง เขาทำผิดกฎหมายจริง ๆ เลยละ คนเราเวลาได้ลงทุนเสียเงินไปแล้ว ต้องหวังผลตอบแทนเข้าตัวเองแน่ ๆ คนอย่างนี้ไม่เคยรพกฎหมายหรอก ถ้าจะเลือกก็ควรเลือกคนดีมีวินัย จุติคตัวเองเพื่อช่วยเหลือพวกเราจริงสิ เพราะเขาต้องเป็นตัวแทนในการปกครองประเทศ"

เอ้า พ่อคุณ พวกเราเป็นชาวพุทธนะ เมื่อเขาให้เงินก็อดนึกถึงบุญคุณไม่ได้นะฮิ

เอ เรารับเงินจากหัวคะแนนของผู้สมัครเบอร์ 3 มาแล้ว จะทำอย่างไรดีนะ นึกคิดอยู่เหมือนกันอยากได้คนดี แต่ก็กลัวอิทธิพลของเจ้าหัวคะแนนจังเลย เอ้อ

1. ถ้านักเรียนเป็นนาย ใบ จะทำอย่างไร
 - ก. เลือกผู้สมัครเบอร์ 3
 - ข. เอาเงินไปคืนหัวคะแนนแต่บอกว่าจะเลือกแน่นอน
 - ค. เก็บเงินไว้แล้วสัญญาว่าจะเลือกโดยไม่ปิดพริ้ว
 - ง. เอาเงินไปคืนแล้วบอกว่าเลือกไม่ได้
 - จ. เก็บเงินไว้แต่ไปเลือกคนอื่นที่ดีกว่า
2. เหตุผลที่นักเรียนเลือกข้อ.....เป็นเพราะว่า.....

.....

.....

3. นักเรียนเคยทราบจากผู้ปกครองบ้างหรือไม่ว่าที่ตำบลเรามีการจ้างคนมา
ลงคะแนนให้ผู้สมัครแต่ละเบอร์ แล้วผู้ปกครองของเราทำอย่างไร

.....
.....
.....

เกมเหยียบลูกโป่ง

อุปกรณ์ ลูกโป่งครบจำนวนคน จำนวน 4 สี ๆ ละเท่ากัน

จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวน ถ้าหากมากเกินไปแบ่งเป็น 2 ชุดแล้วนำผู้ชนะมาแข่งขันกัน
อีกครั้งหนึ่ง

วิธีเล่น

1. ครูแจกลูกโป่งให้นักเรียนทุกคนเป่า ผูกปากด้วยยางวง
2. ให้นักเรียนนำลูกโป่งที่ผูกปากแล้วใส่ข้อเท้าของตนเองให้อยู่ในระดับเหนือ
ตาตุ่มเล็กน้อย ห้ามให้อยู่สูงเกินตาตุ่มมากเกินไป
3. เมื่อครูเป่านกหวีดให้สัญญาณ ให้ทุกคนพยายามทำลายลูกโป่งของคนอื่นให้
แตก โดยพยายามรักษาของตัวเองไว้ให้ได้

กติกา ใครสามารถรักษาลูกโป่งไว้ได้เป็นคนสุดท้ายเป็นผู้ชนะ
เวลาเหยียบห้ามใช้มือจับหรือผลักคู่ต่อสู้

ชุดการเรียนชุดที่ 1

บัตรคำสั่ง

1. ให้นักเรียนเขียนรายชื่อสมาชิกของห้องทั้งหมดพร้อมทั้งที่อยู่ลงในบัญชีตาม
รูปแบบที่กำหนดไว้ให้ สุ่มเป็นบัญชีรายชื่อของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
2. ให้เลือกสมาชิก 2 คนทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบรายชื่อผู้ที่มาทำการ
ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
3. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบรายชื่อให้กาเครื่องหมาย ✓ หน้าชื่อสมาชิกที่มาทำการ
ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

4. ลักษณะของบัญชีประกอบด้วย (ในช่องสี่มุม)
 1. ลำดับที่ของสมาชิก
 2. รายชื่อ ชื่อสกุล
 3. ที่อยู่
5. ให้เวลาทำงาน 15 นาที

ตัวอย่างแบบฟอร์มบัญชีรายชื่อ

ลำดับที่	ชื่อ	ที่อยู่
1	นาย	80 หมู่ 2 ต.เวียงทอง อ.เมือง จังหวัดแพร่
2	นาง	
...	

ชุดที่ 2

บัตรคำสั่ง

1. ให้นักเรียนสร้างคูหาสำหรับการเลือกตั้งจำนวน 3 คูหา โดยใช้วัสดุที่อยู่บนโต๊ะ
2. ให้นักเรียนดำเนินการสร้างคูหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแผนภูมิในช่องสี่มุม
3. ให้เวลาทำงาน 15 นาที

ขั้นตอนในการสร้างคูหาการเลือกตั้ง

1. นำกระดาษมาตั้งให้ได้อันขนาด กว้าง 12 นิ้ว ยาว 24 นิ้ว
2. แบ่งกระดาษเป็น 3 ส่วนตามรอยปะ
3. พับกระดาษด้านที่มีรอยปะทั้ง 2 รอยก็จะได้คูหาสำหรับการเลือกตั้ง
4. ทำตามวิธีเดียวกันจำนวน 3 คูหา

24 นิ้ว

12 นิ้ว

ชุดการเรียนรู้ที่ 3

บัตรคำสั่ง

1. ให้นักเรียนทำบัตรลงคะแนนเลือกตั้งตามจำนวนสมาชิกในห้องเรียนโดยใช้วัสดุในช่องสีน้ำตาล
2. เลือกสมาชิก 2 คนสำหรับเป็นผู้จ่ายบัตรลงคะแนนเลือกตั้ง ให้ผู้ที่มาลงคะแนนเสียง
3. สร้างบัตรลงคะแนนเลือกตั้งตามตัวอย่างในช่องสีชมพู
4. ให้เวลาทำงาน 15 นาที

ตัวอย่างบัตรลงคะแนนเลือกตั้ง

	บัตรลงคะแนนเลือกตั้ง	ปรอทกาเทวีอุง หมายในช่องนี้
○	๑	
○○	๒	
○○○	๓	
○○○○	๔	
○○○○○	๕	
○○○○○○	๖	

ชุดการเรียนรู้ที่ 4

บัตรคำสั่ง

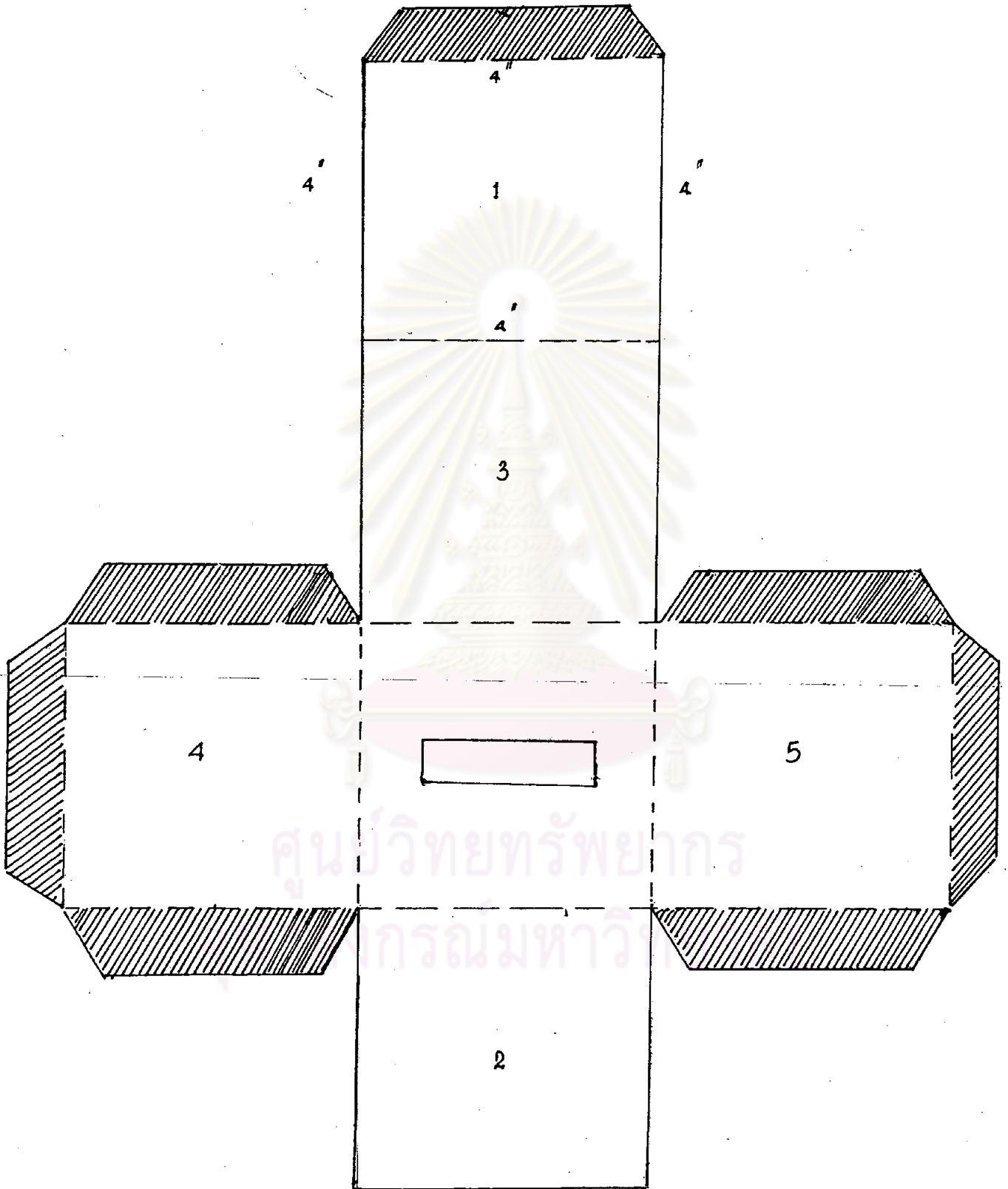
1. ให้นักเรียนประดิษฐ์หีบรับบัตรลงคะแนนเลือกตั้งจำนวน 2 หีบ โดยใช้วัสดุในช่องสีน้ำตาล
2. เลือกสมาชิก 1 คนทำหน้าที่คุมหีบขณะทำการเลือกตั้ง
3. เลือกสมาชิกอีก 2 คนทำหน้าที่เปิดหีบรับบัตรเลือกตั้ง เมื่อการลงคะแนนเสียงเสร็จสิ้นแล้ว และทำการนับคะแนน
4. ประดิษฐ์หีบรับบัตรลงคะแนนตามตัวอย่างในช่องสีชมพู

ตัวอย่างการประดิษฐ์หีบรับบัตรเลือกตั้ง

1. ตัดกระดาษให้ได้ตามรูปแบบที่กำหนดให้
2. เจาะช่องสำหรับหย่อนบัตร
3. พันทุกส่วนตามรอยปะ
4. ทากาวบริเวณสีแฉ่ง
5. นำชิ้นส่วนหมายเลข 1 ประกอบกับหมายเลข 2 แนบกาวให้สนิท
6. นำหมายเลข 4 และหมายเลข 5 ประกอบเข้ากับหมายเลข 3 ทีละด้านตามลำดับแนบกาวให้สนิท
7. ทำเช่นเดียวกันนี้อีก 1 กล่อง รวมเป็น 2 กล่อง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบจำลอง หีบบัตรเลือกตั้ง

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ..... วันที่.....
 ชั้น..... วิชา (เรื่อง).....

ลำดับที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่
1	วันนี้ฉันคิดว่าการแสดงบทบาทลุ่มมูดีดีมาก		
2	ฉันคิดว่าควรปรับปรุงการแสดงบทบาทลุ่มมูดีให้ดีกว่านี้		
3	วันนี้ฉันเป็นผู้นำอภิปราย		
4	ฉันไม่พอใจคำตอบของกลุ่มวันนี้แต่ก็ยอมรับมติของกลุ่ม		
5	ฉันช่วยเพื่อนทำงานในศูนย์จนเสร็จเรียบร้อย		
6	ฉันไม่เห็นมีอะไรให้ช่วยทำเลย		
7	ฉันคิดว่ากลุ่มของเรา ก็มีความสามัคคี ถึงแม้จะขัดแย้ง แต่ก็ใช้เหตุผลไม่ได้ใช้อารมณ์		
8	สมาชิกทำการเลือกตั้งได้ดีมาก		
9	วันนี้ฉันรู้จักเพื่อนดีขึ้นอีกคือ.....		
10	ฉันคิดว่าควรปรับปรุงตัวเองในด้าน.....		
11	ฉันอยากให้งานวันนี้เป็นดังนี้คือ.....		

เอกสารเพิ่มเติมสถาบันการปกครอง

สถาบันการปกครอง เป็นสถาบันที่จะทำหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการทำให้บุคคล
 ในสังคมหรือชุมชนหนึ่ง ๆ อยู่รวมกันได้อย่างสงบสุข

ประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตย ถือว่าอำนาจอธิปไตยคืออำนาจอธิปไตย
 สูงสุดในการปกครองประเทศ เป็นของปวงชน ปกครองโดยประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ
 เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม โดยการเลือกตั้งตัวแทนของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่แทน คือ
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยมีองค์ประกอบดังนี้

1. รัฐสภา มีหน้าที่ออกกฎหมาย
2. คณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารประเทศตามที่ได้รับมอบหมายจากรัฐสภา

3. คำลมีหน้าที่พิจารณาตัดสินคดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในประเทศเพื่อให้ความยุติธรรมต่อประชาชนทุกคน

หน้าที่ของสถาบันการปกครอง

ก. หน้าที่หลักได้แก่

1. ป้องกันการรุกรานจากนอกประเทศ โดยใช้ทหาร
2. ปราบปรามอาชญากรรมโดยใช้ตำรวจ
3. ลงโทษผู้กระทำผิด ตัดสินความขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยวิธีทางกฎหมาย

โดยคดีให้มีศาลยุติธรรม

4. ติดต่อกับต่างประเทศ
5. เก็บภาษี

ข. หน้าที่ให้บริการแก่ประชาชนภายในประเทศ

1. ส่งเคราะห์คนยากจนและคนพิการ
2. ส่งก่อสร้างสาธารณะ เช่น ถนน คลอง ท่าเรือ สะพาน
3. จัดการให้การศึกษาแก่ประชาชนทุกบุตรกุลธิตา
4. เผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ ทางวิทยุ โทรทัศน์

ค. หน้าที่ที่ทำนเป็นธุรกิจขายสินค้าหรือบริการ เช่น ไปรษณีย์ การประกันสังคม การรถไฟ โทรศัทพ์ สภาการศึกษา โทรทัศน์ การไฟฟ้า การประปา เป็นต้น

การบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย

เป็นการจัดดำเนินการให้เป็นผลสำเร็จแก่สาธารณชน เป็นการดำเนินงานของรัฐบาลที่จัดให้บริการหรือความสงบสุขแก่ประชาชน แบ่งเป็น 3 ระดับคือ

1. ระบบบริหารราชการส่วนกลาง หมายถึง ราชการหรือบริการที่รัฐบาลจัดให้ประชาชนเป็นส่วนรวมทั่วประเทศ ได้แก่ การป้องกันประเทศ การเงิน ภาษีอากร การรักษาความสงบภายในประเทศ งานการศึกษา คำสนาและวัฒนธรรม เป็นต้น มีศูนย์กลางอยู่ที่กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นกระทรวง ทบวง กรม

2. ระบบบริหารราชการส่วนภูมิภาค หมายถึง ราชการของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ซึ่งได้แบ่งแยกออกไปดำเนินการจัดทำตามเขตต่าง ๆ ของประเทศ ได้แก่

จังหวัด อ่างทอง

3. ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หมายถึง ราชการที่เกิดจากการที่รัฐบาลต้องการให้ท้องถิ่นจัดการปกครองตนเอง จัดทำกิจการบริการสาธารณะต่าง ๆ เพื่อบริการประชาชนให้ทั่วถึง และตรงต่อความต้องการของแต่ละท้องถิ่นอย่างแท้จริง

การปกครองส่วนท้องถิ่นที่นักเรียนควรรู้จักคือ องค์การบริหารส่วนตำบล ในตำบลเวียงทองของเราก็มีองค์การบริหารส่วนตำบล ทำหน้าที่ให้บริการด้านสาธารณะต่าง ๆ เช่น สร้างถนน ขุดบ่อน้ำ สร้างสะพาน เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วย

1. สภาตำบล มีฐานะเป็นตัวแทนของประชาชน มีหน้าที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตำบล ประกอบด้วย สมาชิกหมู่บ้านละ 2 คน ราษฎรในหมู่บ้านเป็นผู้เลือกตั้งขึ้นตามวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้ สภาตำบลอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ว่าราชการจังหวัด

2. คณะกรรมการตำบล ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการบริหารประจำตำบล ประกอบด้วยกำนันท้องที่ นายแพทย์ประจำตำบล ครูประจำบาล 1 คน และราษฎรผู้ทรงคุณวุฒิ 2 คน นายอำเภอเป็นผู้คัดเลือกและผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งกับครูใหญ่จากโรงเรียนในตำบล หัวหน้าส่วนราชการที่ตั้งที่ทำการประจำอยู่ในตำบลนั้น และผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบลนั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการล่อน

เรื่อง สถาปนพระมหากษัตริย์

จำนวน 8 คน

ความคิดรวบยอด

1. ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศ
2. พระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมหัวใจของคนไทยทั้งชาติ

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- ก. ด้านที่เกี่ยวกับตนเอง
 1. นักเรียนสามารถแสดงเหตุผลและตอบคำถามจากกรณีตัวอย่างเรื่อง "พระมิ่งขวัญของชาวไทย" เป็นรายบุคคลได้
 2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนในการแสดงความเคารพต่อพระมหากษัตริย์ได้สมควรตามวัย
- ข. ด้านที่เกี่ยวกับชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม
 1. นักเรียนสามารถอธิบายได้ว่าประชาชนในชุมชนแสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ด้วยวิธีใดบ้าง
 2. นักเรียนสามารถร่วมอภิปรายกับสมาชิกของกลุ่มเพื่อตอบคำถามจากกรณีตัวอย่างเรื่อง "พระมิ่งขวัญของชาวไทย" ได้โดยเรียบร้อย
 3. นักเรียนสามารถร่วมกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่มเล่นเกมต่อภาพได้สำเร็จ
- ค. ด้านที่เกี่ยวกับวิชาการ
 1. นักเรียนสามารถบอกวิธีแสดงความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ได้อย่างน้อย 5 ข้อ
 2. นักเรียนสามารถรวบรวมพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์และพระราชวงศ์แล้วเขียนเป็นรายงานได้

คุณสมบัติที่ต้องการเน้น

ความจงรักภักดี

เนื้อหา

ประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สถาปนพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย สถาปนพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยนั้นย่อมมีจุดเด่นกว่าประมุขของการปกครองแบบอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะพระมหากษัตริย์ทรงอยู่เหนือการเมือง ทรงวางพระองค์เป็นกลาง ในทางการเมือง ทรงเป็นประมุขของประเทศ ทรงเป็นลอมกัฬไทย ในยามสงบทรงเป็นผู้นำในการทะนุบำรุงประเทศให้เจริญก้าวหน้าทุกวิถีทาง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ส้มเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถและพระบรมวงศานุวงศ์ ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการ ช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่นทุรกันดาร ในชนบทหรือไปเพื่อพัฒนาความเจริญไปสู่สังคมท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมอาชีพ เพิ่มพูนรายได้ให้กับประชาชน การบำเพ็ญพระราชกรณียกิจของทุกพระองค์ถึงแม้ว่าจะลำบาก เหน็ดเหนื่อย พระวรกาย แต่พระองค์ก็มีไต้อถอย ขอเพียงให้ประชาชนได้ดำรงความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตาม ส้มควรแก้อัฒภาพ และด้วยพระบารมีปกเกล้าฯ ประเทศไทยและประชาชนคนไทยจึงอยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นสุขมาตราบเท่าทุกวันนี้

วิธีสอนและกิจกรรม

ยัฒนำ

1. ครุนำภาพเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระราชวงศ์ให้นักเรียน พร้อมทั้งสนทนาซักถาม
2. นักเรียนร้องเพลง "สดุดีมหาราชา" พร้อมทั้งอธิบายความหมายของเนื้อเพลง

ยัฒสอน

1. ครุอธิบายว่าประชาชนชาวไทยทุกคนมีความจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์ และราชวงศ์เป็นอันมาก แต่บางครั้งก็มีเหตุอันไม่สมควรที่เกิดจากความจงรักภักดีดังกรณีตัวอย่าง

ที่ครูจะนำมาเล่าให้นักเรียนฟังนี้

2. ให้สมาชิกคนใดคนหนึ่งอาสาสมัครออกมาเล่ากรณีตัวอย่างเรื่อง "พระมิ่งขวัญ"

ให้สมาชิกคนอื่น ๆ ฟัง

3. ครูแจกกรณีตัวอย่างที่อ่านแล้วพร้อมทั้งแจกคำถามให้นักเรียน ครูพูดว่า ในความเห็นของนักเรียนครูอยากจะทราบว่านักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องนี้ ดูคำถามจากในกระดาษที่ครูแจกให้แล้วแต่ละคนแสดงความคิดเห็นที่เป็นของตนเอง ตอบคำถามแล้วส่งครู

4. นักเรียนเล่นเกม "ต่อภาพ" เพื่อทำการแบ่งกลุ่มสำหรับจัดกิจกรรมต่อไป

5. นักเรียนเข้ากลุ่มเพื่อศึกษาปัญหาและตอบคำถามในนามของกลุ่มหลังจากที่อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

6. นักเรียนทุกกลุ่มเสนอคำตอบที่กลุ่มได้พิจารณาแล้วแต่สมาชิกของชั้นเรียน

7. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเป็นคำตอบที่เป็นไปได้เพื่อหาข้อยุติ

8. ครูเสนอแผนภูมิบทร้อยกรอง

สมเด็จพระภัทรมหาราช	พระสุทริยาธิบุญญาศัย
ทรงปกป้อง ทรงครองไทย	ด้วยพระคุณการุณธรรม
พระองค์ทรงอดกลั้น	ด้วยพระขันติเลิศล้ำ
แจกจ่ายศึกที่อาจกรา	ศัตรารุรมิหวั่นไหว
มารร้ายผีหมายมาด	ทำลายชาติและจอมไทย
นักสู้พระภูวไนย	พระทรงยี่มมิละเหือน
พระภัทรมหาราช	มหาราชไต่สุดเหมือน
ทรงลีลนาทประกาศเตือน	อริจัญไรสู้ยิ้น
ประชาไทยจริงใจหมาย	ชีพถวายพระทรงธรรม
โดยเสด็จสุโรมรัน	ปราบเหล่าร้ายมลายราน
พระจอมไทยและไทยลวีล	ดีพิพัฒน์ตลอดกาล
พระคำสอนอายุยืนนาน	รุ่งเรืองสว่างลบแสงตะวัน

9. นักเรียนและครูแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบทร้อยกรอง

10. ครูแสดงบัตรคำที่เขียนแถบประโยคพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ให้นักเรียนอ่าน

"เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม"

11. ครุสันทนาและอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับแถบประโยคที่กล่าวในข้อ 8 กับนักเรียน
12. นักเรียนเข้าศึกษาเพิ่มเติมจากศูนย์การเรียนรู้ 3 ศูนย์ตามบัตรคำสั่ง

ขั้นสรุปและปฏิบัติ

1. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปความสำคัญขององค์พระมหากษัตริย์
2. ให้นักเรียนค้นคว้าพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์

ปัจจุบันเพื่อเขียนเรียงความและจัดป้ายนิเทศในชั่วโมงต่อไป

3. นักเรียนร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี และยืนตรงทำความเคารพ
4. นักเรียนอ่านหนังสือเพิ่มเติมหน้า 129-132

ขั้นวัดและประเมินผล

1. พิจารณาคำตอบเพื่อดูเหตุผลในการตอบคำถามเป็นรายบุคคล
2. พิจารณาคำตอบเพื่อดูเหตุผลในการตอบคำถามเป็นกลุ่ม
3. ตรวจสอบผลงานการรวบรวมภาพและค้นคว้าเพื่อจัดป้ายนิเทศ
4. สังเกตการต่อภาพของนักเรียน
5. สังเกตพฤติกรรมในการอภิปรายในกลุ่ม
6. สังเกตและติดตามผลการประพฤติปฏิบัติในการร้องเพลงเคารพธงชาติและ

เพลงสดุดีมหาราชาตอนเช้า

7. ตรวจสอบผลงานและสังเกตการศึกษาในศูนย์การเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้

1. กรณีสื่อตัวอย่างเรื่อง "พระมิ่งขวัญ"
2. เพลง "สรรเสริญพระบารมี" เพลง "ราชาเป็นสง่าแห่งแคว้น"
3. บัตรแถบประโยค
4. บทร้อยกรอง
5. ศูนย์การเรียนรู้จำนวน 5 ศูนย์
6. เกมต่อภาพ
7. รูปภาพพระราชกรณียกิจ

ภาคผนวก

กรณีตัวอย่าง "พระมิ่งขวัญ"

ข้าพเจ้าเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งกับท่านผู้ไขข้อ พลังนิกร ในหนังสือพิมพ์ฉบับวันที่ 18 ธันวาคม 2527 ในวันนี้ข้าพเจ้าได้ดูทีวีรายการนี้ตลอดเวลาและเห็นว่าผู้ถวายเงิน กระทำไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง ถือเป็นโอกาสล่วงเกินพระองค์ท่าน อยากให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหาวิธีการที่เหมาะสม อีกประการหนึ่งการถวายเงินทำให้พระองค์ท่านทรงเหน็ดเหนื่อยและผู้ถวายเงินยังแสดงกิริยาไม่เหมาะสมด้วย อยากเรียกว่าทะเล่ ไม่รู้จักที่ต่ำที่สูงด้วยซ้ำไป

ราชภรณ์ผู้จงรักภักดี

บัตรคำถามรายบุคคล

1. ข้อความข้างต้นนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร
2. ผู้ที่เขียนข้อความนี้เห็นเหตุการณ์จากที่ใด?
3. นักเรียนคิดว่าผู้เล่าเหตุการณ์นี้มีความรู้สึกอย่างไร?
4. โดยมากประชาชนมักล่วงเกินพระองค์ด้วยวิธีใด?

บัตรคำถามรายกลุ่ม

1. นักเรียนอ่านเรื่องข้างบนนี้แล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไร?
2. นักเรียนคิดว่าคนอื่นที่เห็นภาพนี้จะรู้สึกอย่างไร?
3. การกระทำต่อพระมหากษัตริย์ในลักษณะเช่นนี้เป็นสมควรหรือไม่ คำว่าไม่รู้จักที่ต่ำที่สูงหมายความว่าอย่างไร?
4. การที่ทรงรับบริจาคเงิน ทรงนำไปเพื่อทำอะไร?
5. นักเรียนคิดว่าเราควรมีขอบเขตในการแสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ได้เพียงใด

ศูนย์การเรียนรู้ที่ 1

กษัตริย์สมัยสุโขทัย

พ่อขุนรามคำแหงเป็นกษัตริย์ที่ปกครองราชูรแบบพ่อปกครองลูก บ้านเมืองอุดมสมบูรณ์ ในน้ำมีปลาในนามีข้าว แต่พระองค์ก็ยังทรงเป็นห่วงราชูรซึ่งเปรียบเสมือนลูกของพระองค์อยู่ พระองค์จึงโปรดให้นำกระดิ่งแขวนไว้ที่หน้าพระราชวัง ให้ประชาชนมาร้องทุกข์ครั้งหนึ่งมีเสียงกระดิ่งดังขึ้น เจ้าพนักงานออกไปดูปรากฏว่ามีม้าเฒ่าโหดตัวหนึ่งเดินมาสะดุดเชือก พ่อขุนรามคำแหงจึงทรงให้ประกาศสืบหาเจ้าของม้า ได้ความว่าเจ้าของม้าเมื่อเห็นว่าม้าแก่ใช้งานไม่ได้จึงละเลยไม่เลี้ยงดู พ่อขุนรามคำแหงจึงโปรดให้เจ้าของม้านำม้ากลับไปแล้วเลี้ยงดูตามเดิม

บัตรคำถาม

1. นักเรียนอ่านข้อความนี้แล้วนักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์
2. พระมหากษัตริย์มีความสำคัญต่อราชูรเพียงใด
3. ถ้าสภาพบ้านเมืองมีความอุดมสมบูรณ์ มีผลต่อประชาชนของประเทศนั้นอย่างไร

บัตรคำสั่ง

1. ให้ประธานแจกชิ้นส่วนที่อยู่ในช่องสีน้ำตาลให้สมาชิกทุกคน
2. สมาชิกช่วยกันต่อชิ้นส่วนเหล่านั้นออกมาเป็นภาพโดยมีข้อตกลงว่าห้ามไม่ให้พูด ไม่ให้หยอหยินส่วนของผู้อื่นจนกว่าเจ้าของเขาจะวางเอง
3. ศึกษาเนื้อหาจากรูปภาพที่ต่อออกมาให้ร่วมกัน
4. ตอบคำถามจากบัตรคำถามในช่องสีเหลืองโดยการอภิปรายร่วมกันแล้วต่างคนต่างตอบลงในกระดาษคำตอบที่อยู่ในช่องเดียวกัน
5. ถือกระดาษคำตอบไปด้วยเมื่อออกจากศูนย์

ศูนย์การเรียนรู้ 2

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงเป็นผู้กอบกู้อิสรภาพของกรุงศรีอยุธยาขึ้นมาจาก
 ภายหลังจากที่ไทยตกเป็นเมืองขึ้นพม่าครั้งที่ 2 พระองค์เป็นนักรบที่เก่งกล้า ทรงปราบปราม
 เจ้าเมืองที่เป็นกบฏต่อไทยอย่างนักพระสัตถา เจ้าเมืองละแวก โดยการตัดศีรษะเอาเลือด
 ล้างพระบาท ในสมัยของพระองค์บ้านเมืองอยู่ร่มเย็น สงบสุขมาเป็นเวลายาวนาน เพราะ
 เจ้าเมืองอื่นต่างทราบถึงพระปรีชาสามารถและบารมีของพระองค์จึงไม่กล้ามารุกรานกรุง
 ศรีอยุธยา

ป้ตรคำถาม

1. นอกจากสมเด็จพระนเรศวรแล้วในสมัยกรุงศรีอยุธยายังมีพระมหากษัตริย์
 ที่ทรงพระปรีชาสามารถอีกหลายพระองค์ให้มักเรียนออกมา 3 พระองค์
2. ผู้นำที่เข้มแข็งทำให้ชุมชนของเราเป็นอย่างไร
3. นักเรียนคิดว่าความสงบสุขของบ้านเมืองเกิดจากสิ่งใดบ้าง ตอบมา 4 ข้อ

ป้ตรคำสั่ง

1. ให้ประธานแจกชิ้นส่วนที่อยู่ในช่องสีน้ำตาลให้สมาชิกทุกคน
2. สมาชิกช่วยกันต่อชิ้นส่วนเหล่านั้นให้เป็นภาพ โดยมีข้อตกลงว่าห้ามทุกคนพูด
 ไม่ให้ขอชิ้นส่วนจากผู้อื่นจนกว่า เจ้าของจะวางเอง
3. ศึกษาเนื้อหาจากรูปภาพที่ต่อออกมาได้ร่วมกัน
4. ตอบคำถามจากป้ตรคำถามในช่องสีเหลือง โดยการอภิปรายร่วมกันแล้วทุกคน
 ตอบคำถามในกระดาษคำตอบที่อยู่ในช่องเดียวกัน
5. ถือกระดาษคำตอบไปด้วยเมื่อออกจากศูนย์

หน่วยที่ 3

พระปิยมหาราช

บารมีพระมากล้น	ราชทัม
พระพิทักษ์ยุติธรรม	ต้องแท้
บริสุทธิคุณดวงตะวัน	ส่องโลก ไซร์แอ
ทวยราชภูธรรักบาทแม่	ยิ่งด้วยปิตุรงค์

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หรือพระปิยมหาราช มหาราชอันเป็นที่รักยิ่งของประชาชนชาวไทย พระองค์เป็นผู้ทรงโปรดให้มีการเลิกทาสในประเทศไทย ให้ชาวไทยทุกคนมีอิสรภาพ เสรีภาพและศักดิ์ศรีในความเป็นคนเท่าเทียมกัน ทรงกล่าวว่า "นับแต่บัดนี้ตั้งแต่ลูกสิ้น ไปตลอดจนลูกเจ้านายและราชบุตร จักต้องได้ศึกษาเล่าเรียน" ทรงนำความเจริญก้าวหน้าหลายอย่างมาสู่ประเทศไทย การรักษาพยาบาล การรถไฟ ทรงเป็นผู้วางรากฐานการประถมศึกษา ให้เด็ก เรียนได้ศึกษาเล่าเรียนมาจนทุกวันนี้ นับเป็นพระมหากษัตริย์คุณแก่ชาวไทยเป็นอย่างยิ่ง

บัตรคำถาม

1. ส้มเด็จพระปิยมหาราชเป็นพระมหากษัตริย์สมัยใด
2. ถ้าสมเด็จพระปิยมหาราชไม่ทรงกระทำกรตามข้อความที่ขีดเส้นใต้แล้ว นักเรียนลองคิดว่าปัจจุบันประเทศไทยเราจะเป็นอย่างไร
3. อะไรจะเกิดขึ้นถ้าคนไทยทั้งประเทศไม่รู้หนังสือ

บัตรคำสั่ง

1. ให้ประธานแจกชิ้นส่วนที่อยู่ในช่องสีน้ำตาลให้สมาชิกทุกคน
2. สมาชิกช่วยกันต่อชิ้นส่วนเหล่านั้นให้เป็นส่วนเดียวกันโดยมีข้อตกลงว่าห้ามทุกคนพูด ห้ามขอชิ้นส่วนจากผู้อื่นจนกว่า เจ้าของชิ้นส่วนจะวางเอง
3. ศึกษาเนื้อหาจากภาพที่ช่วยกันต่อเสร็จแล้ว
4. ตอบคำถามจากบัตรคำถามในช่องสีเหลือง โดยการอภิปรายร่วมกันแล้วทุกคนตอบคำถามในกระดาษคำตอบที่อยู่ในช่องเดียวกัน

5. ถ้อยกระตาดาคำตอบไปดว้ยเมือออกจากคูนย

คูนยที่ 4

คววมณันอันสูงสูด -

ขอฝั้นไฟในฝั้นอันเหลือเชื้อ	ขอสูคักทุกเมือไมหวนไหว
ถึงทนทุกขรุกรอมโหมกายใจ	ขอฝ่าพันผองภยด้วยใจทง
จะแน่วแน่แกไขในสิ่งผิด	จะรักข่าติจนชีวิตเป็นผุยผง
จะยอมตายหมายให้เกียรติดำรง	จะปิดทองหลังองค์พระปฏิมา
ไมท้อถอยคอยสร้งสิ่งทีควร	ไมเรรวนพะว้าพะวังคิดก้งขา
ไมเคืองแค้นน้อยใจในโชคชะตา	ไมเสียดายชีวาทักสันไป
นี่คือปณิภาททีหาญมุ่ง	หมายผดุงยุติธรรมอันลัดไล
ถึงทนทุกขที่รมาณนานเท่าโต	ยังมั้นใจรักข่าตือองอากครัน
(เพลงพระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน)	

ปัตรคำถาม

1. จากเนื้อเพลงนี้ นักเรียนคิดว่าพระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่เป็นเช่นไรกับประชาชนชาวไทย
2. นักเรียนมีความรู้สึกเช่นไรต่อพระองค์
3. นักเรียนคิดว่าประชาชนชาวไทยมีความรู้สึกเช่นไรต่อพระองค์
4. อะไรจะเกิดขึ้นถ้าประเทศไทยไม่มีสถาบันชาติ คำสอน พระมหากษัตริย์
5. เมื่อพระองค์รักประชาชนเช่นนี้ นักเรียนควรจะทำอย่างไรบ้างเพื่อถือเป็นการจงรักภักดีต่อองค์พระมหากษัตริย์

ปัตรคำสั่ง

1. ให้ประธานแจกชิ้นส่วนที่อยู่ในซองสีน้ำตาลให้สมาชิกทุกคน
2. สมาชิกช่วยกันต่อชิ้นส่วนเหล่านั้นให้เป็นส่วนเดียวกันโดยมีข้อตกลงว่าห้ามทุกคนพูด ห้ามขอชิ้นส่วนของผู้อื่น จนกว่าเจ้าของชิ้นส่วนจะวางของเขาเอง
3. ศึกษาเนื้อหาจากภาพที่ช่วยกันต่อได้

4. ตอบคำถามจากบัตรคำถามในช่องสี่เหลี่ยม โดยการอภิปรายร่วมกันแล้วทุกคน
ตอบคำถามในกระดาษคำตอบที่อยู่ในช่องเดียวกัน
5. ถือกระดาษคำตอบไปด้วยเมื่อออกจากศูนย์

ศูนย์ที่ 5

ทูลกระหม่อมแก้วของชาวไทย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงประกอบพระกรณียกิจใน
 บำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ราษฎร ทรงดำเนินตามรอยพระบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 ทุกประการ ตามเสด็จสมเด็จพระราชปิตาเปี่ยมราชบูรพาในท้องถิ่นที่กันดารทั่วทุกภาค เสด็จ
 เยี่ยมตำราวดินแดนที่ได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนสมเด็จพระราช
 บิตามารดา ทรงมีพระวิริยะอุตสาหะในการเสด็จเยือนเป็นอย่างสูง เสด็จไปต่างประเทศเพื่อ
 ทรงเยี่ยมข่ม และนำส่วนที่ดีของประเทศนั้น ๆ มาปรับปรุงใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชน
 ชาวไทย ด้วยพระจริยาวัตรที่งดงาม พระองค์จึงทรงเป็นที่เคารพสักการะของประชาชนชาว
 ไทยเป็นที่ยิ่ง

บัตรคำถาม

1. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เป็นพระราชธิดาของใคร
2. พระองค์ทรงเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านใดบ้าง

บัตรคำสั่ง

1. ให้ประธานแจกชิ้นส่วนที่อยู่ในช่องสี่เหลี่ยมให้สมาชิกทุกคน
2. ให้สมาชิกช่วยกันต่อชิ้นส่วนเหล่านั้นออกมาเป็นภาพโดยมีข้อตกลงว่าห้ามไม่
 ให้ออกไปให้ผู้อื่นส่วนหนึ่งของผู้อื่นจนกว่าเจ้าของเขาจะวางเอง
3. ศึกษาเนื้อหาจากรูปภาพที่ต่อเสร็จแล้วร่วมกัน
4. ตอบคำถามในช่องสี่เหลี่ยม โดยการอภิปรายร่วมกันแล้วแต่ละคนตอบลงใน
 กระดาษคำตอบที่อยู่ในช่องเดียวกัน
5. นำกระดาษคำตอบไปด้วยเมื่อออกจากศูนย์

ศูนย์สำรวจ

เปิดเทปเพลง "ราชาเป็นสง่าแห่งแคว้น"

เล่นเกม "ลู่อ้วนพระราชชา"

เกมต่อภาพ

อุปกรณ์ ภาพเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์จำนวน 5 ภาพ ตัดเป็นชิ้นส่วนเล็ก ๆ

จำนวน ประมาณ 30-35 คน

วิธีเล่น

1. ครูนำช่องใส่ชิ้นส่วนของภาพแต่ละภาพแจกให้นักเรียน
2. ครูอธิบายว่าชิ้นส่วนเหล่านี้เมื่อนำมาต่อกันแล้วจะได้ภาพที่มีความหมายอยู่ด้วยกัน 5 ภาพ
3. เมื่อครูนับ 1-3 ให้นักเรียนรีบเดินไปหาเพื่อนที่มีชิ้นส่วนคล้ายกันนำมาต่อกันให้ได้ 1 ภาพที่สมบูรณ์
4. ถ้าต่อแล้วไม่ถูกให้นักเรียนเดินหาเพื่อนใหม่จนกว่าจะได้พวกเดียวกัน
5. กลุ่มไหนต่อภาพเสร็จก่อนเป็นผู้ชนะ

เพลง ราชาเป็นสง่าแห่งแคว้น

ราชาเป็นสง่าแห่งแคว้น	อยู่เป็นขวัญแดนโพธิ์ทองของปวงประชา
มิ่งขวัญโพธิ์ทองของชนทั่วหน้า	ราษฎรลู่ขากก็เพราะพระบารมี
ราชาเป็นทั้งมิ่งและขวัญ	ข้าฯ อภิวันท์บังคมหวังข้มศักดิ์ศรี
พระคินมาเหล่าปวงประชาก็ดี	พระมีมนที่อยู๋เป็นศรีไผ่
โอลมฝนบนฟ้ามาแล้ว	ร่มโพธิ์แก้วจะพาพสกษาลดไล่
ย้าวรพุทธเจ้าชาวไทย	ยกกรไหวแต่องค์ไทยราชันย์
เราน้อมเกล้าเกศ็ถวายภูมิ	นอบศิระกรานเทิดบังคมภูบาลเอาไว๋เหนือฟ้า

โพธิ์ทองของชาวไทย อวยพรชัยให้มหाराชา ช่วยกันเปล่งวาจา ขอทรงพระเจริญ

ไชโย ไชโย ไชโย

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ.....

วันที่.....

ชั้น.....

วิชา (เรื่อง).....

ข้อ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่
1	ฉันชอบร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีและยืนตรงทุกครั้งเมื่อได้ยินเพลงนี้		
2	ถ้าในหลวงเสด็จมาเมืองแพร่' ฉันก็อยากเฝ้ารับเสด็จท่าน		
3	ฉันรำคาญที่ต้องลุกขึ้นยืนตรงถวายความเคารพเพลงสรรเสริญพระบารมีก่อนฉายภาพยนตร์ เพราะฉันคิดว่าเสียเวลา		
4	ฉันบอกให้แม่ ประดับธงชาติในวันเฉลิมพระชนมพรรษา		
5	ฉันตั้งใจมาพัฒนาโรงเรียนในวันเฉลิมพระชนมพรรษา		
6	ฉันชอบดูข่าวในโทรทัศน์เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว		
7	ฉันรู้สึกเป็นห่วงเมื่อทราบข่าวว่าในหลวงทรงประชวร		
8	ฉันรักในหลวง พระราชินี และพระราชินีโอรส ธิดาทุกคน		
9	เรื่องเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์น่าสนใจ		
10	ฉันชื่นชมที่พระมหากษัตริย์ไทยทรงดูแลเอาใจใส่ทุกข้อยของราษฎรอย่างใกล้ชิด		

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินตนเองในการทำงาน

ชื่อ..... วันที่.....

ชั้น..... วิชา (เรื่อง).....

ข้อ	รายการ	ใช่	ไม่ใช่
	ฉันทำงานวันนี้เป็นอย่างไร		
1	ฉันมีส่วนร่วมในการวางแผนงาน		
2	ฉันมีส่วนได้แสดงความคิดเห็นในการจัดภาพ		
3	ฉันช่วยงานจนสำเร็จเรียบร้อย		
4	ฉันอาสาทำงานเมื่อเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ		
5	ฉันรู้สึกไม่พอใจเมื่อเห็นบางคนอยู่เฉย ๆ ในขณะที่เพื่อนทำงาน		
6	ฉันไม่ชอบคนที่ดีแต่พูด		
7	ฉันได้รับเสือกให้เป็นหัวหน้า		
8	ฉันยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนและพอใจที่เพื่อน ก็รับฟังความคิดเห็นในการสัดบายนี้เทศ์ของฉัน		
9	ฉันไม่ได้แข่งขันกับกลุ่มอื่น แต่ตั้งใจว่าจะทำให้ดีที่สุด		
10	ถ้ามีคนอื่นทำอยู่แล้ว ฉันก็ไม่อยากแย่งงาน อยู่เฉย ๆ ก็สบาย		
11	ฉันพอใจงานที่ทำวันนี้เพราะ.....		
12	ฉันไม่พอใจงานที่ทำวันนี้เพราะ.....		
13	ได้รู้จักเพื่อนในกลุ่มดีขึ้นดังนี้.....		
14	พบว่าตนเอง.....		
15	ฉันพยายามจะปรับปรุงตนเองดังนี้.....		

เอกสารเพิ่มเติมสถาบันพระมหากษัตริย์

ประเทศไทยมีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของชาติ ภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญ

ชาติไทยเรามีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และปกครองประเทศตลอดมาตั้งแต่โบราณ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้พิทักษ์รักษาให้ความร่มเย็นเป็นสุขแก่อาณาประชาราษฎร์ ในยามสงคราม พระมหากษัตริย์เป็นจอมทัพพาทหารเข้าต่อสู้กับศัตรูเพื่อรักษาเอกราชของชาติ และความร่มเย็นเป็นสุขของราษฎรให้คงอยู่ตลอดไป ประวัติศาสตร์ไทยได้แสดงให้เห็นและสร้างความภูมิใจในอดีต พระมหากษัตริย์หลายพระองค์ได้ทรงประกอบวีรกรรมไว้เป็นอนุสรณ์เตือนใจคนไทยรุ่นต่อ ๆ ไป เช่น สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระปิยมหาราช เป็นต้น

เมื่อเวลาผ่านไป สังคมไทยเราได้มีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น การขยายภาวะและความรับผิดชอบให้แก่พระมหากษัตริย์แต่เพียงผู้เดียวไม่อาจเป็นผลดีมากนักเพราะพลเมืองไทยได้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาสู่ระบอบประชาธิปไตย ซึ่งให้ประชาชนมีหน้าที่ สิทธิ และเสรีภาพเท่าเทียมกัน ดังนั้นหน้าที่ของพวกเราคือช่วยกันบำรุงรักษาการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของชาติไว้

พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์

1. การสร้างเอกราชและเอกภาพของชาติ เสด็จเยี่ยมพลunkนิกรทั่วทุกภาคและแหล่งบูรกันดารเป็นประจำทุกปี ๆ ละหลายครั้ง แสดงถึงน้ำพระทัยเปี่ยมไปด้วยความกรุณาปราณี ความรักใคร่ ห่วงใยในพลunkนิกรและพระราชปณิธานที่จะร่วมทุกข์ร่วมสุขกับพลunkนิกรทุกหมู่เหล่า พระองค์จึงทรงเป็นที่เคารพสักการะ เป็นศูนย์รวมความรัก ความภักดีของประชาชน เมื่อประชาชนมีศูนย์รวมของความผูกพันอยู่ที่พระองค์ร่วมกัน ความสามัคคีและความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชนในชาติก็เกิดขึ้นตามมา

2. การพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้อยู่ดีกินดี เพื่อสร้างความมั่นคงในการดำเนินชีวิต และเป็นรากฐานในการสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวม ได้แก่

2.1 การปฏิรูปที่ดิน ทรงโปรดให้มีการปฏิรูปที่ดินในที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์จำนวนเนื้อที่ 51,967 ไร่ 95 ตารางวา เพื่อให้ประชาชนภายในประเทศ

ใหม่ที่ทำกิน

2.2 การเกษตรกรรม ทรงโปรดให้จัดตั้งโครงการลำริดต่าง ๆ ขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่างแก่เกษตรกร และส่งเสริมอาชีพของประชาชน ได้แก่ โครงการเกษตรชลประทาน แหล่งน้ำ โครงการฝนหลวง

2.3 การศึกษา ทรงจัดตั้งโรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจน กัฬร้า อนุภาโครงการโรงเรียนร่มเกล้า

2.4 การอนามัย มีโครงการแพทย์หลวง และแพทย์พระราชทาน โครงการหน่วยทันตกรรมพระราชทาน เพื่อส่งหมอพื้นอาสาสมัครออกช่วยเหลือรักษาโรคเกี่ยวกับฟัน สอนให้รักษาอนามัยของปากและฟันแก่เด็กในท้องที่รूरกันดาร และห่างไกลแพทย์

3. การสร้างชาติไทยให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง จากการศึกษาที่พระองค์เป็นประมุขเป็นที่เคารพสักการะสูงสุด เป็นมิ่งขวัญ เป็นจุดรวมใจและความศรัทธาของประชาชนอย่างแท้จริงนั้น ได้ช่วยก่อให้เกิดความเป็นปึกแผ่นทางจิตใจ ความรู้สึก ความสามัคคีของคนในชาติ เพื่อให้ชาติไทยสามารถพ้นฝ่าอุปสรรคนานัปการไปได้ แม้ว่าจะเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน อย่างไรก็ตามประเทศไทยก็ยังสามารถพัฒนาบ้านเมืองไปได้เรื่อย ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

เรื่อง ภัยต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

จำนวน 6 คาบ

ความคิดรวบยอด

1. การปกครองในระบอบใดก็ตามย่อมมีปัญหาเกิดขึ้นเสมอไม่มากก็น้อย ไม่มี
การปกครองระบอบใดที่สมบูรณ์แบบ
2. การแก้ไขปัญหาในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้บ้านเมืองสงบสุข เป็นหน้าที่
ของคนไทยทุกคน

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้รู้สึกตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้มีความและทักษะในการรวมกลุ่มอย่างถูกต้อง เหมาะสม
3. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในสิทธิหน้าที่

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ก. ด้านที่เกี่ยวกับตัวเอง

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากกรณีตัวอย่างเรื่อง "ด.ญ. ล้อร้อยเพชร"
โดยใช้วิธีการตามความเป็นของตนเองได้

2. นักเรียนสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองต่อโรงเรียนและต่อครอบครัวได้

ข. ด้านที่เกี่ยวกับชุมชน และสิ่งแวดล้อม

1. นักเรียนสามารถแสดงบทบาทในการเป็นผู้เฝ้า ผู้ตามและสมาชิกที่ดีของ
กลุ่มได้

2. นักเรียนสามารถอธิบายได้ว่าอาชีพใดในชุมชนของนักเรียนที่เป็นภัยต่อ
ความมั่นคงของประเทศ

ค. ด้านที่เกี่ยวกับวิชาการ

1. นักเรียนสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาจากเอกสารเสริมประสบการณ์ได้

2. นักเรียนสามารถเสนอข่าวที่เกี่ยวกับความยากจน ภัยคอมมิวนิสต์และการ
ฉ้อราษฎร์บังหลวงได้

3. นักเรียนสามารถวิจารณ์ข่าวที่เสนอ เรื่อง เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติได้

คุณสมบัติที่ต้องการเน้น

1. การมีวิจารณ์ในการรับฟังข่าว
2. ความสามัคคี
3. ความรับผิดชอบ

เนื้อหา ภัยต่อความมั่นคงของประเทศ

1. ภัยจากความยากจนของประชาชน
2. ภัยจากการฉ้อราษฎร์บังหลวง
3. ภัยจากคอมมิวนิสต์

วิธีสอนและกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูนำภาพคนขอทานตามสถานที่ต่าง ๆ มาให้นักเรียนดู
2. นักเรียนและครูสนทนากัน เกี่ยวกับภาพที่เห็นตามความรู้สึกนึกคิด ที่คั่นคดีของ

นักเรียนและสาเหตุที่คนเหล่านี้ต้องมาประกอบอาชีพขอทาน

3. ครูกล่าวว่าอาชีพขอทานเป็นอาชีพของคนที่สิ้นคิดแล้ว หมดหนทางที่จะทำมาหาเลี้ยงชีพโดยวิธี ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากความจนและความเกียจคร้านเป็นเหตุ
4. ครูสนทนากับนักเรียนว่านอกจากภาพนี้แล้วครูยังมี เรื่องที่จะมาเล่าให้นักเรียนฟังเพื่อขอความเห็นจากนักเรียนด้วย

ขั้นดำเนินการสอนและกิจกรรม

1. ครูขออาสาสมัคร 1 คนมาเล่ากรณีตัวอย่างเรื่อง "ต.ญ.สร้อยเพชร บุญน้อย"
2. ครูแจกกรณีตัวอย่างเรื่อง "ต.ญ.สร้อยเพชร บุญน้อย" พร้อมทั้งคำถามให้

นักเรียนตอบคำถามเป็นรายบุคคลเน้นให้นักเรียนใช้ความคิด วิเคราะห์หาผลเป็นของตนเอง ประกอบการตัดสินใจ

3. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม โดยใช้เกม "เราพวกเดียวกัน"

4. นักเรียนเข้ากลุ่มแล้วเลือกประธานและเลขาฯ โดยไม่ให้เข้าคนกับครั้งก่อน ๆ ให้ประธานนำการอภิปรายและเลขานุการเป็นผู้บันทึก
5. ให้ประธานดำเนินการอภิปรายเกี่ยวกับกรณีตัวอย่าง "เด็กหญิงสร้อยเพชร บุญน้อย" ให้สมาชิกร่วมแสดงข้อคิดเห็นเพื่อหาแนวทางตอบปัญหาในเวลา 20 นาที
6. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมา เสนองาน เกี่ยวกับแนวทางในการตอบคำถาม ของกลุ่ม หากสมาชิกท่านใดสงสัยมีข้อข้องใจสามารถซักถามและอภิปรายได้
7. นักเรียนและครูสรุปรวบรวมคำตอบของแต่ละกลุ่มเพื่อเป็นแนวทางที่ถูกต้อง สำหรับประพฤติปฏิบัติต่อไป
8. ครูเล่นการสุ่นประกอบเพลงลูกหิน

เพลงลูกหิน

หริตหรีงเรไร ร้องระงมมา ชมแสงจันทร์ว่าเพลงนอน ราตรีนี้มีเราเพียงสองคน ผ่านความทุกข์ทนตรากตรำทำงาน นอนเกิดลูกรัก พักผ่อนให้สบาย จงเก็บเรี่ยวแรงไว้ต่อสู้ต่อไป ยุงเหลือบรันไร ไต่ตอมให้หันเอาหน้าพอ จงอย่าน้อยใจว่าเรายากจน เอาความทุกข์ทนนี้เป็นบทเรียน กว่าลูกจะโตหนทางยังไกล ไม่ต้องสนใจถึงใครนิทา มารดาเจ้าไปตีมีความสุขสบาย มีพ่อเพียงคนเดียวอย่าไปนึกเสียใจ มีลูกเพียงคนเดียวพ่อจะไม่มีแม่ใหม่ เรียนเข้าไปลูก ถึงลูกจะเรียนโรงเรียนวัด พ่อไม่มีเงินยัดลูกไปโรงเรียนดี ดีลุยเข้าไปลูก เรียนเข้าไปไหนก็ได้เสีย ไม่ต้องมีแป๊ะเสียบ ไม่ต้องเสียใจหรอก (ซ้ำ) จงภาควมใจในความยากจน พ่อไม่ใช่คนขี้โกง ขี้กิน คนเรามีค่าใช้จ่ายเพียงทรัพย์สิน เราเกิดบนดินควรทดแทนคุณ พังคุณธรรม ทำแต่ความดี มีอ้อมมีพ้อ ขออย่าละล่อม ช่วยเหลือผู้ทุกข์ตรม ส้มหวังตั้งพ่อตั้งจิต

ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับความหมายของเพลง

9. ครูเพิ่มเติมเพื่อชี้ให้เห็นว่าความจนเป็นภัยอันร้ายแรงต่อประเทศชาติอย่างไร
10. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของภัยต่อความมั่นคงในระบอบประชาธิปไตย

ขั้นสรุปและปฏิบัติ

1. นักเรียนและครูช่วยกันสรุป เรื่องที่ได้เรียนมา เป็นการทบทวน
2. ครูให้นักเรียนประเมินตนเองเกี่ยวกับสำนักในการให้ความร่วมมือในการป้องกันภัยต่อระบอบประชาธิปไตย
4. ให้นักเรียนทุกคนรับฟังข่าวจากวิทยุแล้ว เลือกสรรเฉพาะข่าวเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยพร้อมทั้งจดบันทึกไว้วันละ 1 ข่าวแล้วนำมาเล่นต่อเพื่อนสมาชิกเป็นประจำวัน

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบคำตอบจากกรณีตัวอย่างเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม
2. ตรวจสอบแบบฝึกหัดในเอกสารเพิ่มเติม
3. สังเกตการอภิปรายในการทำงานในกลุ่ม
4. สังเกตการร่วมทำงานในกลุ่มและติดตามพฤติกรรมทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน
5. สังเกตการวิจารณ์ข่าวของนักเรียน
6. สังเกตการเล่นองาน เล่นข่าว
7. สังเกตการเล่นเกม
8. ตรวจสอบใบประเมินตนเอง

สื่อการเรียน

1. กรณีตัวอย่างเรื่อง "เด็กหญิงสร้อยเพชร บุญน้อย"
2. เกม "เราพวกเดียวกัน"
3. ภาพวาดการ์ตูนประกอบเพลง "ลูกหิน"
4. ชุดการเรียน จำนวน 4 ชุด
5. หนังสือพิมพ์
6. เทปวิทยุ

ภาคผนวก

กรณีตัวอย่าง "ด.ญ.สร้อยเพชร บุญน้อย"

ด.ญ.สร้อยเพชร บุญน้อย เธอมีบุญน้อยสี่คนตั้งนามสกุล เพราะเธออายุได้แค่ 1 ปี 4 เดือนเท่านั้น ก็ได้ตายไปจากพ่อแม่ของเธอเสียแล้ว สาเหตุเพราะเธอได้ตกลงไปในรูเสลา เข็มในบริเวณก่อสร้างอาคารโรงพยาบาลทหารไทย สร้อยเพชรเป็นลูกสาวของกรรมกรก่อสร้างซึ่งต้องร่อนเร่ทำงานตามสถานที่ก่อสร้างอาคารใหม่ในที่ต่าง ๆ แล้วก็ปลุกเพิงพักในบริเวณก่อสร้างเลย พ่อแม่ต้องทำงานเพื่อแลกกับเงินไม่ค่อยมีเวลาดูแลเอาใจใส่ลูกเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องมาจากความจน ต้องหาเข้ากินค่าเป็นสาเหตุที่ทำให้ลูกต้องประสบเคราะห์กรรมดังกล่าว ถ้าสร้อยเพชรเป็นลูกคนรวมมีฐานะ เธอคงไม่ประสบชะตากรรมแบบนี้

ลูกคนจนก็แบบนี้แหละ ไม่มีใครเหลียวแลเอาใจใส่ ทั้งที่เป็นชนส่วนใหญ่ของประเทศ

ฉันก็สังสาร เราคนจนด้วยกัน เฮ้อ

คำถามรายบุคคล

1. ด.ญ.สร้อยเพชร ตายเพราะเหตุใด
2. ทำไมบิดา มารดา ของสร้อยเพชรจึงปล่อยลูกไว้ในบริเวณก่อสร้างก่อสร้าง?
3. นักเรียนคิดว่าอาชีพกรรมกรก่อสร้างเป็นอาชีพมั่นคงหรือไม่ จงให้เหตุผล

คำถามรายกลุ่ม

1. นักเรียนมีความรู้สึกเช่นไรต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากในกรณีตัวอย่าง
2. ความจนของคนในประเทศมีผลต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศอย่างไร
3. ในหมู่บ้านของเราประชาชนหรือผู้ประกอบการนักเรียนมีฐานะเป็นอย่างไรบ้าง
4. นักเรียนคิดว่าความจนเกิดจากอะไร เราพอจะแก้ไขได้บ้างหรือไม่

เกมเราพวกเดียวกัน

จำนวนผู้เล่น ประมาณ 30-36 คน

อุปกรณ์ บัตรคำส่งเท่ากับจำนวนผู้เล่น

วิธีเล่น

1. ครูแจกบัตรคำส่งให้นักเรียนทุกคน
2. นักเรียนอ่านบัตรคำส่งแล้วกำหนดบทบาทหรือท่าทางตามที่กำหนดไว้ในบัตร

คำส่ง

3. เมื่อครูให้สัญญาณนับ 1-3 ให้นักเรียนทุกคนเดินออกมาหน้าห้องด้วยท่าทางที่ตนเองได้รับบทบาท ห้ามส่งเสียงดังแล้วดูว่าใครมีสภาพเช่นเราก็จับกลุ่มเป็นพวกเดียวกันได้แก่

- แสดงเป็นขอทาน
- แสดงเป็นคนติดยา
- แสดงเป็นโจร
- แสดงเป็นกรรมกรแบกหาม

4. กลุ่มไหนรวบรวมสมาชิกได้ครบก่อนเป็นผู้ชนะ

คู่มือที่ 1

บัตรคำส่ง

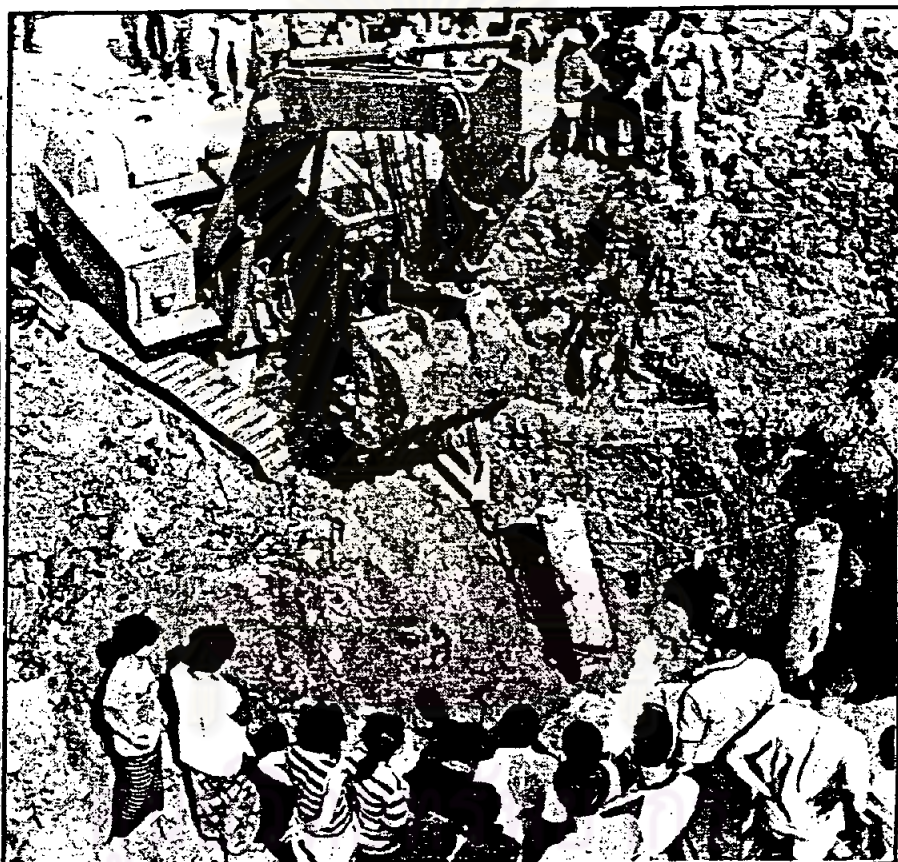
1. ให้ศึกษาเนื้อหาพร้อมกันจากบัตรเนื้อหาและบัตรภาพในช่องสีน้ำตาล
2. ให้ตอบคำถามเป็นรายบุคคลจากบัตรคำถามในช่องสีชมพู โดยการอภิปราย

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันก่อนตอบคำถาม

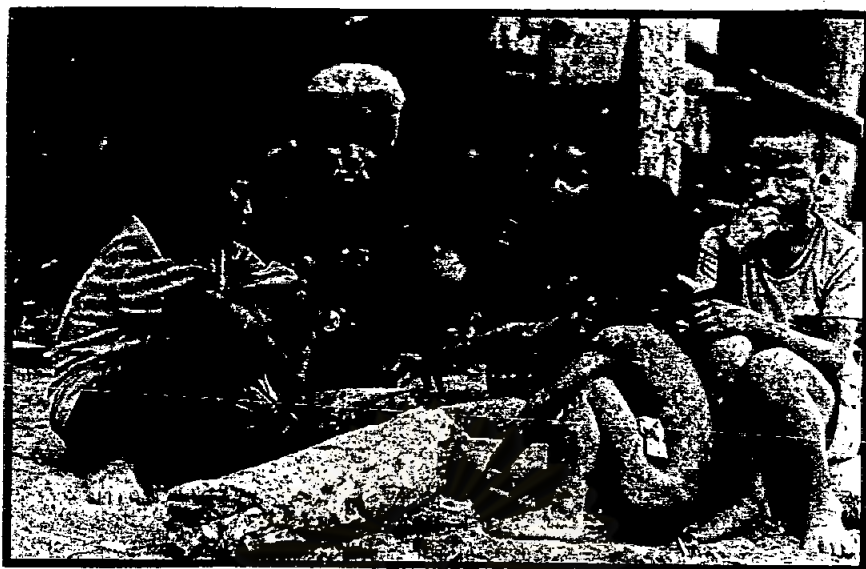
3. ใช้เวลาศึกษาพร้อมกัน 15 นาที
4. หลังจากศึกษาในคู่มือนี้แล้วให้นักเรียนย้ายไปศึกษาในคู่มือต่อไป
5. นำกระดาษคำตอบไปด้วย

คำถาม

1. หลังจากศึกษาในศูนยนี้แล้วนักเรียนโตความคิดอย่างไรบ้าง
2. คนเราเมื่อยากจนแต่จำเป็นตองกินตองใช้เป็นเหตุให้ก่อกรรมเดือดร้อนให้แก่อสังคมอย่างไรบ้าง
3. ถ้าไม่อยากจนเราและครอบครัวควรปฏิบัติตนอย่างไร

นำอนาถ เจ้าหน้าทีกำลังดึงเสาเข็มขึ้นมาจากพื้นดิน หลังจากทีเด็กหญิงสร้อยเพชร บุญน้อย อายุ 1 ปี 4 เดือน ลูกของนายคำปและนางส้มภาร บุญน้อย คนงานก่อสร้างของ หจก.พรไพบุลย์ ซึ่งรับเหมาก่อสร้างอาคารโรงพยาบาลทหารผ่านศึก ถนนวิภาวดีรังสิต ตกกลงไปในเสาเข็มดังกล่าว หลังจากทีเด็กตกลงไปใหม่ ๆ ได้ยินเสียงร้อง สิ้นเสียง ออกซิเจน ขวตนมลงไป แต่ไม่สามารถนำเสาเข็มขึ้นมาเพื่อช่วยชีวิตเด็กได้ในที่สุดตอง เสียชีวิต ซึ่งเป็นเรื่องเศร้าสลดใจนักรู้สำหรับผู้ที่พบเห็น เมื่อเวลา 8.00 น. วันที่ 3 กุมภาพันธ์

ลัภาพของคณจนในทหน้าทมาว

คณจนหลัง โหลเข้ามาหางานทำในกรุงเทพมหานคร

เด็กชายพวงมาลัย
อนาคตที่ไวอนาคต

ศรัมณู มิสระวัลย์ ทำงาน 11 ชั่วโมงต่อวัน และ 6 วันต่อสัปดาห์ ร่วมกับพี่ชายพี่สาวอีก 5 คน ด้วยการทำไร่สวนต่าง ๆ ตามสี่แยกขณะรถจอดรอสัญญาณไฟจราจร
เธอย้ายหนังสือพิมพ์ให้กับผู้ขับขีวดยานผ่านไปมา

"แสงแดดที่แผดกล้าเผาไหม้ใบหน้าของเธอจนเป็นสีดำคล้ำ และท้องถนนของเมืองใหญ่ทำให้ข้าเล็ก ๆ ทั้งคู่หยาบกร้านกระดากต่าง เธอมาจากครอบครัวในสลัมแห่งหนึ่ง เด็บโตขึ้นมาโดยอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ เธอย้ายหนังสือพิมพ์ในท้องถนนอันทรายเป็นซึ่งเป็นทั้งที่ทำงานและเล่นสำหรับเด็กเล่นสำหรับเธอ

"ศรัมณู เป็นหนึ่งในจำนวนเด็กตามสี่แยกหลายร้อยคน ที่ยึดท้องถนนเป็นที่เธอย้ายทุกอย่างนับแต่หนังสือพิมพ์ พวงมาลัย ดอกไม้ ฯลฯ และกำลังสร้างปัญหาสังคมที่ท้าทายเจ้าหน้าที่บ้านเมืองอย่างมาก"

ศูนย์ที่ 2

บัตรคำสั่ง

1. ให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาร่วมกันจากบัตรเนื้อหาและบัตรภาพในช่องสีน้ำตาล
2. ให้ตอบคำถามเป็นรายบุคคลจากบัตรคำถามในช่องสีน้ำตาล โดยการอภิปราย

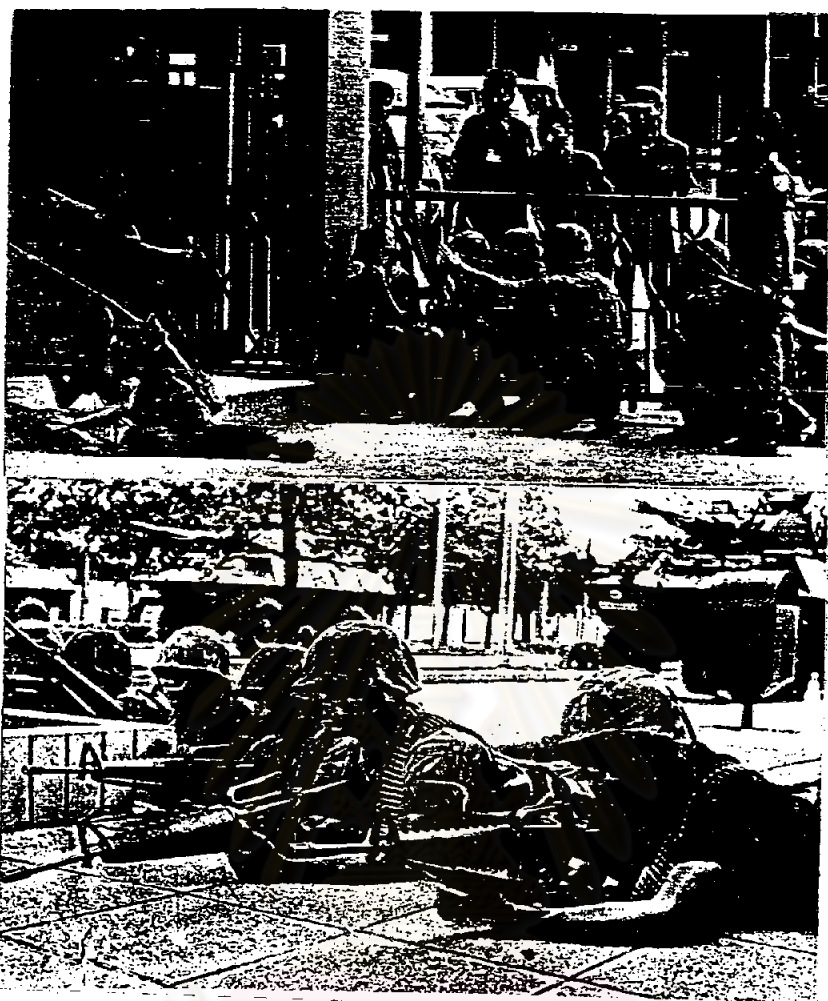
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันก่อนตอบคำถาม

3. ให้เวลาศึกษาร่วมกัน 15 นาที
4. หลังจากศึกษาในคู่มือนี้แล้วให้นักเรียนย้ายไปศึกษาในคู่มือต่อไป
5. นำกระดาษคำตอบไปด้วย

คำถาม

1. นักเรียนคิดว่าการปกครองในระบบคอมมิวนิสต์แตกต่างจากระบบประชาธิปไตยอย่างไร
2. ถ้าให้เลือกระหว่างการปกครองในระบบคอมมิวนิสต์กับระบบประชาธิปไตย นักเรียนเลือกอย่างไร? จงให้เหตุผล
3. อะไรจะเกิดขึ้นถ้าคอมมิวนิสต์ยึดครองประเทศไทยได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผกก. ใต้ถล่มทหารพราน

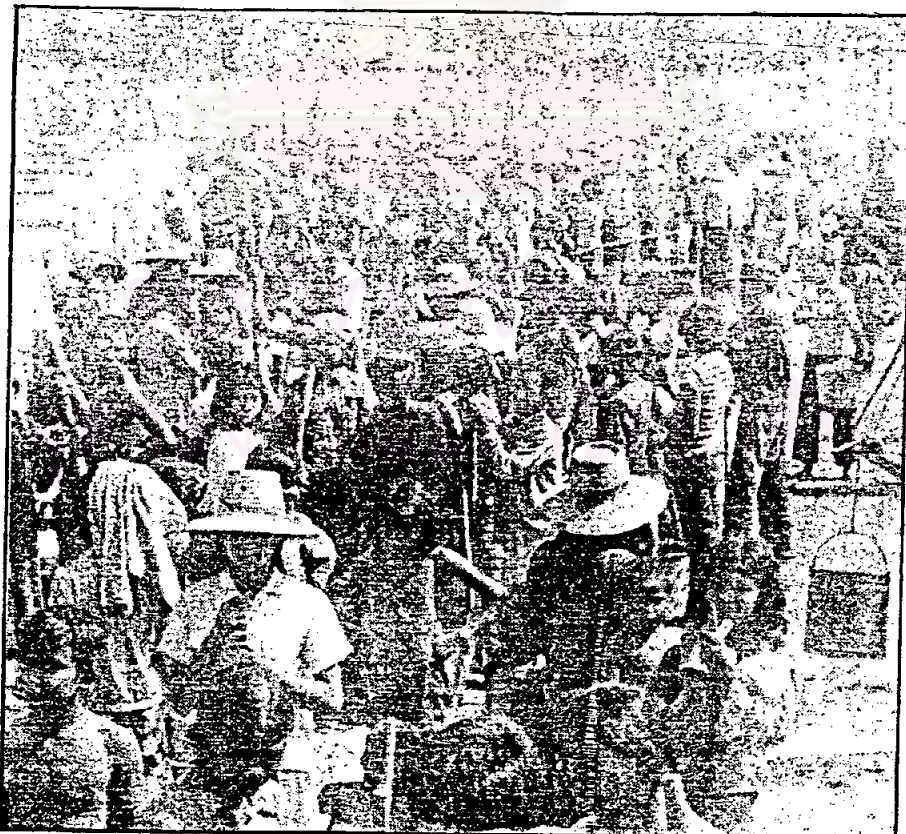
ตาย 6 ยึดอาวุธได้มาก

เมื่อเวลา 18.30 น. วันที่ 18 สิงหาคม ขณะที่ชุดเฉพาะกิจพลีชีพที่จำลองเอกล่าเสริม
วิเศษกาญจน์ เป็นหัวหน้าชุดพร้อมด้วยทหารพรานจำนวน 16 คน ได้รับคำสั่งให้ออกลาดตระเวน
เพื่อคุ้มครองบนเส้นทางสายเอเชียระหว่างจังหวัดสุราษฎร์ธานี กับอำเภอทุ่งสง จังหวัด
นครศรีธรรมราช โดยนั่งรถปิคอัพ ระหว่างถึงบ้านห้วยบอน ตำบลพรพรี อำเภอบ้านนาสาร
ซึ่งเป็นเทือกเขาห่างจากปากทางเข้าช่องช้าง ได้ถูก ผกก. ประมาณ 50 คนจุ่มโจมตี โดย
วางกับระเบิดไว้มากและระดมยิงใส่ด้วยเอ็ม.16 และกระสุนนานาชนิด

ทำให้มีผู้เสียชีวิต 6 คนคือ ทพ.ชำนาญ ภัคดี ทพ.พรพยา สิบแก่ง ทพ.ปฏิภาณ
นิวัตบุตร ทพ.ล้อมปอง ศรีช่วย ทพ.พิสิษฐ์ เปื่อน้อย และ ทพ.สุนทร รัตนพันธ์ นอกจากนั้น
ได้รับบาดเจ็บสาหัสอีกหลายคน

บรรดาชาวเขมรอพยพหลายหมื่นคนซึ่งหนีตายจากการคุกคามของทหารเวียดนาม
ต้องหลบเข้ามาอาศัยในเขตไทยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา ตำบลจังหวัดปราจีนบุรี ต่างยื่น
รอรับน้ำซึ่งกาชาดสากลนำไปใส่แทงก์ไว้เพื่อใช้สอยดื่มกิน ซึ่งเป็นภาพชีวิตที่น่าเวทนา
เนื่องจากความโหดร้ายของสงครามกสนชาติ

ฌนิกก้าสัง - รัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศกลุ่มอาเซียนจำนวน 6 ชาติ ได้
 เข้าร่วมประชุมเป็นกรณีพิเศษเพื่อพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในภูมิภาคนี้ โดยเฉพาะ
 ปัญหาในกัมพูชาซึ่งเวียดนามได้เข้าไปยึดครองกัมพูชา การประชุมครั้งนี้เกิดขึ้นภายหลัง
 จากแต่ละประเทศได้เรียกเอกอัครราชทูตโซเวียตที่ประจำอยู่ในประเทศอาเซียนเข้า
 พบเพื่อขอร้องให้ยุติการสนับสนุนเวียดนาม เมื่อเข้าวันที่ 11 กุมภาพันธ์ ที่โรงแรมโอเรียนเต็ล

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์ที่ 3บัตรคำสั่ง

1. ให้ศึกษาเนื้อหาร่วมกัน จากบัตรบัตรเนื้อหาและบัตรภาพในช่องสีน้ำตาล
2. ให้ตอบคำถามเป็นรายบุคคลจากบัตรคำถามในช่องสีชมพู โดยการอภิปราย

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเสียก่อน

3. ให้เวลาศึกษาร่วมกัน 15 นาที
4. หลังจากศึกษาจากศูนย์นี้แล้วให้ย้ายไปศึกษาในศูนย์ต่อไป
5. นำกระดาษคำตอบไปด้วย

คำถาม

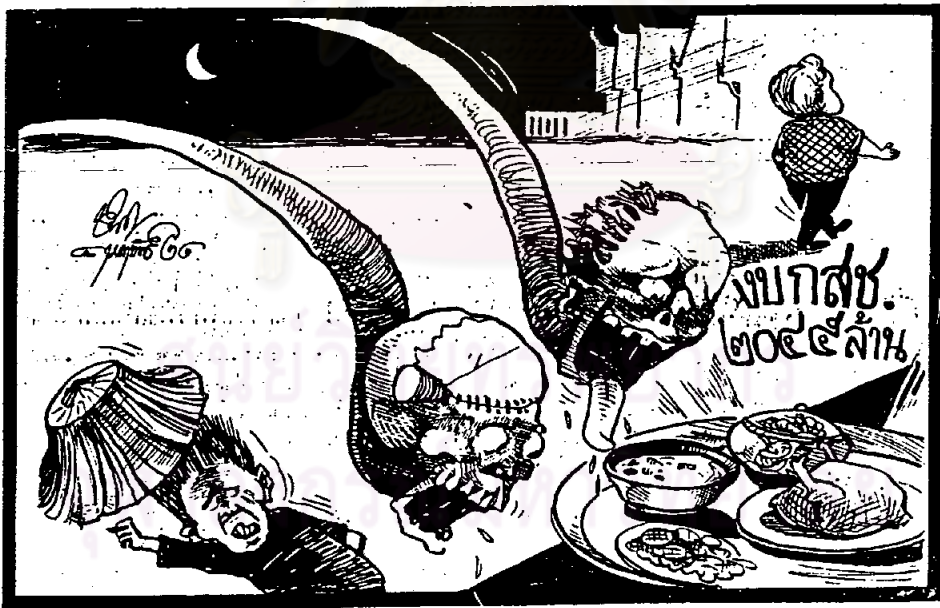
1. นักเรียนคิดว่าเหตุใดเจ้าหน้าที่จึงชอบทูลจริตต่อหน้าที่
2. เมื่อเจ้าหน้าที่ของราชการทูลจริตคิดมีขอบผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนคือใคร?
3. นักเรียนเคยทูลจริตต่อหน้าที่ในโรงเรียนหรือไม่

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์ที่ 3 ภัยจากเจ้าหน้าที่ทุจริตคดีขบ

● **จับ ผญบ. น้อโกงทรัพย์ชาวบ้าน**

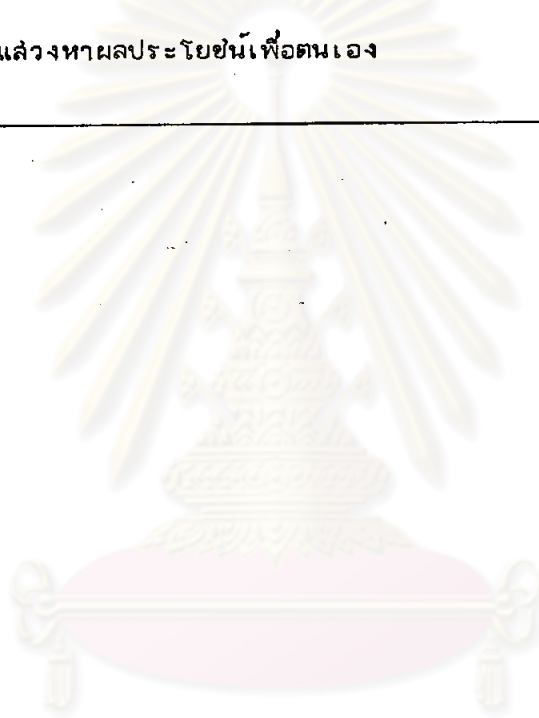
ร้อยเอ็ด □ เมื่อเวลา 18.00 น. วันที่ 22 พ.ย. นี นายคำตา อ้วนชาติ อายุ 42 ปี ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9 ต.เปลือย อ.สุวรรณภูมิ จ.ร้อยเอ็ด ได้เข้ามอบตัวกับ พ.ต.ต. มานพ คุ้มภัย สวส. ในข้อหาฉ้อโกงทรัพย์ ทั้งนี้เมื่อเดือน ต.ค. ที่ผ่านมา นายคำตาได้เรียกเงินจากนายสมจิตร บ่อคุ้ม และนายใบ นวลศรี คนละ 1,500 บาท อ้างว่าจะช่วยเหลือให้เป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หลังจากรับเงินแล้วปรากฏว่าทั้งคู่ไม่ได้ไปเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านกลับไปได้นายสูง สีโคตร ทั้งคู่จึงไปขอเงินคืน แต่นายช้วนปฏิเสธหน้าตาเฉยว่าไม่ได้รับเงินจากบุคคลทั้ง 2 แต่อย่างไรจึงนำเรื่องร้องเรียนทางอำเภอตั้งกรรมการขึ้นมาสอบสวนออกหมายจับนายคำตาในข้อหาประทุมิชอบฉ้อโกงทรัพย์ แต่นายคำตาารู้ตัวว่าจะถูกจับกุมจึงเข้ามอบตัวขอต่อสู้คดี.

เงินงบประมาณเพื่อการสร้างงานในชนบทสำหรับช่วยเหลือประชาชนให้มีงานทำในหน้าแล้ง แต่เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมักทำการทุจริตนำเงินไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง ประโยชน์จึงถึงประชาชนจริง ๆ น้อย

ส.ส.มหาสารคาม กล่าวว่า ลากการสอบถามเจ้าหน้าที่กรมแรงงานเองทราบว่า เจ้าหน้าที่กรมแรงงานบางคนที่เกี่ยวข้องกับการคัดส่งคนงานไปต่างประเทศ มีฐานะร่ำรวย ผิดสังเกต ขอบขี้นะให้ผู้ต้องการไปทำงานในต่างประเทศไปติดต่อกับบริษัทใดบริษัทหนึ่ง แต่เมื่อประชาชนโดนต้มตุ๋นไปร้องทุกข์ มักจะไม่แสดงความสนใจใยดี

ความจริงขอกล่าวหาทำนองนี้มีการจับขี้มาช้านานแล้ว และถ้าหากความสงสัยของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอันเป็นผู้แทนของปวงชนดังกล่าวข้างต้นนี้เป็นความจริงก็เห็นว่า เป็นเรื่องน่าเศร้าสลดใจเป็นอย่างยิ่ง ถ้าหากว่าเจ้าหน้าที่กรมแรงงานจะใช้ตำแหน่งหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ ในการแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

เรื่อง การป้องกันการบ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ

จำนวน 6 คาบ

ความคิดรวบยอด

1. ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับประชาชนในประเทศย่อมเป็นการทำลายความมั่นคงของชาติ
2. การที่เราได้ทราบปัญหาแล้วหาทางป้องกันและแก้ไขจะทำให้บ้านเมืองสงบสุขได้

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้รู้สึกตื้นตันใจแก้ปัญหาของตนเองในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้มีความรู้และทักษะในการรวมกลุ่มอย่างถูกต้องเหมาะสม
3. เพื่อให้ปฏิบัติตนในการสร้างเสริมความมั่นคงของประเทศได้ถูกต้องเหมาะสม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- ก. ด้านที่เกี่ยวกับตัวเอง
 1. นักเรียนให้เหตุผลจากการตอบคำถามจากกรณีตัวอย่างเรื่อง "ครอบครัวหรือชาติ" ได้
 2. นักเรียนแสดงบทบาทของตนเองในการทำงานกลุ่มด้วยความเต็มใจและมีความรับผิดชอบ
- ข. ด้านที่เกี่ยวกับชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม
 1. นักเรียนสามารถอภิปรายร่วมกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อตอบคำถามจากกรณีตัวอย่างเรื่อง "ครอบครัวหรือชาติ" ได้
 2. นักเรียนสามารถชี้แจงสภาพของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวหรือชุมชนของนักเรียนที่เป็นภัยต่อความมั่นคงได้
 3. นักเรียนช่วยกันสร้างข้อตกลงในการปฏิบัติตนเพื่อครอบครัวและชุมชนได้

ค. ด้านที่เกี่ยวกับวิชาการ

1. นักเรียนสามารถสรุปถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อระบบการปกครองในระบบประชาธิปไตยได้
2. นักเรียนเสนอแนะแนวทางในการป้องกันบ่อนทำลายความมั่นคงของชาติได้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. การให้ความร่วมมือ
2. ความรับผิดชอบ

เนื้อหา การป้องกันการบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศ

1. ให้ความร่วมมือกับรัฐบาล
2. การประกอบอาชีพสุจริต
3. มีความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
4. การปราบปรามยาเสพติดให้โทษ
5. เกิดทศพิธราชธรรมในสถาบันพระมหากษัตริย์

วิธีสอนและกิจกรรม

ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงสิ่งที่ได้เรียนมาในช่วง 1 ชั่วโมงก่อน
2. ถามปัญหาในการรวบรวมข่าวและการทำสมุดรวบรวมข่าวของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

ขั้นปฏิบัติกิจกรรม

1. ครูเปิดเทปบันทึกกรณีตัวอย่างเรื่อง "ครอบครัวหรือชาติ" ให้นักเรียนฟัง 2 รอบ
2. ครูแจกกรณีตัวอย่างพร้อมทั้งคำถามเป็นรูปผลไม้มือ 3 สี
3. นักเรียนตอบคำถามจากกรณีตัวอย่างเป็นรายบุคคล
4. นักเรียนแบ่งกลุ่มตามสีของผลไม้มือที่ได้รับแจกจากกรณีตัวอย่าง ผลไม้มือเดียว

กันอยู่กลุ่มเดียวกัน

5. นักเรียนเข้ากลุ่ม เรียบร้อยแล้วให้แต่งตั้งประธานสำหรับเป็นผู้นำการอภิปราย และแต่งตั้งเลขานุการเป็นผู้จดบันทึก โดยเลือกจากสมาชิกที่ยังไม่ได้ทำหน้าที่มาก่อนเลย
6. นักเรียนอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิกเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาจาก "กรณีตัวอย่างครอบครัวหรือชาติ" เป็นรายกลุ่ม
7. หลังการประชุมกลุ่มเสร็จแล้ว ตัวแทนของกลุ่มออกมาเสนอแนวทางที่เป็นความคิดของกลุ่ม หากสมาชิกท่านใดสงสัยให้ถามได้ อภิปรายได้
8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเพื่อเป็นแนวปฏิบัติสำหรับชั้น เรียนจากแนวคิดของ ทั้ง 3 กลุ่ม
9. นักเรียนเล่นเกม "รักเมืองไทย"
10. นักเรียนศึกษาเอกสารเพิ่มเติมจากที่ครูจัดหาไว้ให้ตามกลุ่มต่าง ๆ
11. นักเรียนแต่ละกลุ่มสร้างเรื่องจากเอกสารที่ร่วมกันศึกษา 1 เรื่องเป็นเรื่องเดียวกับความมั่นคงของชาติ
12. นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติตามเนื้อ เรื่องที่สร้างโดยใช้เวลาแสดงไม่เกิน 15 นาที

ขั้นสรุป

1. นักเรียนรวบรวมเอกสารและทำการค้นคว้าเพิ่มเติมให้ห้องสมุด ทำรายงานส่งครูตามกลุ่มที่แบ่งไว้
2. นักเรียนทำความเข้าใจความตกลงว่าจะปฏิบัติตนในส่วนที่ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงของครอบครัวและของตนเอง
 - ยืนยันยืนยันในการเรียนและในการทำงานในครอบครัว ไม่เกียจคร้าน
 - รับผิดชอบหน้าที่ในโรงเรียน และที่ได้รับมอบหมายจากครอบครัว
 - ไม่เป็นคนยุ่งให้เพื่อนและพี่น้องแตกความสามัคคีกัน
 - เชื้อพียงคำสั่งสอนของบิดามารดา และครูอาจารย์อย่างมีเหตุผล
3. นักเรียนประเมินตนเองตามแบบประเมินตนเองที่ครูแจกให้

ขั้นประเมินผล

1. พิจารณาเหตุผลในการตอบคำถามจากกรณีตัวอย่างทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม
2. สังเกตการอภิปรายของแต่ละกลุ่มตามแบบสังเกตพฤติกรรม
3. สังเกตการทำงานภายในกลุ่ม

4. สังเกตการแสดงบทบาทลุ่มมูติ
5. สังเกตการเล่นเกม
6. ตรวจสอบผลงานรายงาน
7. ติดตามผลการแสดงพฤติกรรมตามข้อตกลงที่ทำไว้ในขั้นเรียน
8. ตรวจสอบประเมินตนเองของนักเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

กรณีตัวอย่าง "ครอบครัวหรือชาติ"

ชายเป็นพลเมืองบ้านนาดี เพิ่งพ้นจากการถูกเกณฑ์เป็นทหาร เมื่อกลับถึงบ้านพบว่าแม่กำลังป่วยหนัก ลูกและเมียก็อดอยากเพราะนาล่ม ท่ามกลางความทุกข์ยากเหล่านี้ นายศรี ได้เข้ามาหยิบยื่นความเมตตาให้เงินทองโดยมีข้อแม้ว่า ขอให้ชายช่วยบอกความลับของกลุ่มทหารที่ชายเคยประจำอยู่ พร้อมทั้งขู่ว่าหากไม่บอกครอบครัวจะเป็นอันตราย

บัตรคำถามรายบุคคลและรายกลุ่ม

1. ถ้านักเรียนเป็นนายชายจะทำอย่างไร
 - ก. รักษาแม่ให้หายก่อน
 - ข. ไม่รับความช่วยเหลือจากนายศรี
 - ค. ไปขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น
 - ง. บอกความลับให้แก่ นายศรี แล้วแจ้งให้ทางราชการทราบ
2. เหตุที่เลือกข้อ..... เพราะ.....

เกมรักเมืองไทย

จำนวนผู้เล่น ไม่จำกัดจำนวน

อุปกรณ์ ปืนประดิษฐ์ 1 กระบอก

วิธีเล่น

1. นักเรียนเข้าแถวล้อมวงเป็นวงกลม
2. ครูสาธิตวิธีเล่นเกมรักเมืองไทยว่า ถ้าหากเมืองไทยถูกข้าศึกคุกคาม เราทุกคนจะต้องช่วยกันต่อสู้เพื่อรักษาเอกราชอธิปไตยของไทยไว้จนสุดชีวิต โดยใช้อาวุธคือ ธงชาติ กลอง ช่อ
3. เมื่อข้าศึกบุกยิงไปที่ผู้ใด ให้คนนั้นลุกขึ้นยืนอย่างหนักแน่น พร้อมกับร้องเพลงรักเมืองไทย และโบกรธงไปมา "รักเมืองไทย อยู่ชาติไทย" (ๆ ๆ ๆ)

4. คนที่อยู่ทางขวามือรีบลุกขึ้นแล้วทำท่าสีกลอง พร้อมกับร้องเพลงรักเมืองไทย เป็นจังหวะสีกลองว่า

ตุ้ม ตุ้ม ตุ้ม ตุ้ม ตุ้ม ตุ้ม (ๆ ๆ ๆ)

5. คนที่อยู่ทางซ้ายมือลุกขึ้นสือ่อพร้อมทั้งร้องเพลงรักเมืองไทยเป็นทำนองซอจู้ว่า

จู้ จู้ จู้ จู้ จู้ จู้ (ๆ ๆ ๆ)

6. ทั้ง 3 คนจะต้องลุกขึ้นพร้อมกันและทำให้ถูกต้องตามกติกาด้วย

7. ผู้ที่ลุกขึ้นทำไม่พร้อมเพรียงกันและทำผิดจะถูกลงโทษ

เอกสารเพิ่มเติม

การฉ้อราษฎร์บังหลวง

การฉ้อราษฎร์บังหลวง คือ การที่ข้าราชการ พนักงานเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลร่วมมือกับพ่อค้าประชาชน โดยอาศัยโอกาสและอำนาจในตำแหน่งหน้าที่ หาประโยชน์อันมิชอบด้วยกฎหมายและความบริสุทธิ์ยุติธรรม เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติใน ส่วนรวม

สาเหตุที่ทำให้เกิดฉ้อราษฎร์บังหลวง เพราะผู้ที่ทำการดังนั้นต้องการความมีอำนาจ ความมั่งมี และการยอมรับนับถือในสังคมหรือมีความโลภไม่มีที่สิ้นสุดนั่นเอง

การฉ้อราษฎร์บังหลวงย่อมเป็นภัยต่อบุคคล ต่อเศรษฐกิจ ต่อสังคม และต่อความ มั่นคงของชาติ

แนวทางป้องกันและแก้ไขการฉ้อราษฎร์บังหลวงก็คือ

1. การรู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเอง
2. การปฏิบัติตามขั้นตอนของทางราชการ
3. การไม่ยกย่องบุคคลที่ฉ้อราษฎร์บังหลวง
4. การร่วมมือกับทางราชการ ในการช่วยกันกำจัดบุคคลที่ฉ้อราษฎร์บังหลวง

ภัยจากคอมมิวนิสต์

คอมมิวนิสต์ คือ ลัทธิการเมืองที่ใช้ปกครองประเทศอย่างเผด็จการ โดยถือเอา ทศุภยัางเป็นของรัฐ ทุกคนต้องมีชีวิตความเป็นอยู่ตามที่รัฐกำหนดให้ ทุกคนเป็นผู้กำหนด

แต่นำผลประโยชน์สิ่งรัฐ ดังนั้นประเทศที่เป็นคอมมิวนิสต์ ประชาชนไม่มีสิทธิ เสรีภาพและ
 ความเสมอภาค โดยเฉพาะไม่มีสิทธิในทรัพย์สิน

ผู้เลื่อมใสลัทธิคอมมิวนิสต์ พยายามเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตย
 มาเป็นแบบคอมมิวนิสต์ จึงหาทางทำลายประเทศไทยทุกทาง

วิธีทำลายของพรรคคอมมิวนิสต์ คือ การโฆษณาชวนเชื่อ การปลุกกระดมมวลชน
 และการข่มขู่โดยใช้กำลังขู่ฆ่าร้าย

การป้องกันการบ่อนทำลายของพรรคคอมมิวนิสต์ คือ ให้ความร่วมมือกับรัฐบาล
 การประกอบสัมมาชีพที่สุจริต มีความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รักษาไว้ซึ่งสถาบัน
 คำสอน พระมหากษัตริย์

ภัยจากความยากจนของประชาชน

ความยากไร้ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ บ่อเป็นภัยสำคัญแก่ความมั่นคง
 ของประเทศ สาเหตุแห่งความยากไร้ของประชาชนส่วนใหญ่ เกิดจาก

1. ภัยธรรมชาติ ได้แก่ ดินฟ้าอากาศวิปริต และการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติ
 จากสาเหตุต่าง ๆ

2. ความยากไร้อันเกิดจากตัวบุคคล ได้แก่

ก. มีขนาดครอบครัวไม่สมดุลกับรายได้

ข. การเลือกงาน

ค. ความฟุ่มเฟือย

ง. ความเกียจคร้าน

จ. การเอาardtเอาเปรียบ

ช. ความหลงใหลในอบายมุข

ความยากไร้ของประชาชนก่อให้เกิดปัญหา

1. ต่อตัวบุคคล

2. ต่อเศรษฐกิจ

3. ต่อสังคม

4. ต่อความมั่นคงของชาติ

แนวทางแก้ปัญหาความยากไร้ของประชาชน คือ

- ก. ทางด้านประชาชนควรร่วมมือกันแก้ปัญหา โดยนำความรู้ด้านสหกรณ์มาใช้
ข. ทางด้านรัฐบาลให้ความร่วมมือกับรัฐบาลทุกทาง

ภัยจากยาเสพติด

ผลร้ายของยาเสพติดให้โทษ คือ

- ผลร้ายต่อบุคคล คือ ทางร่างกาย สติใจไม่ปกติ อ่อนแอ เกียจคร้าน สุขภาพทรุดโทรม และเกิดโรคแทรก
- ผลร้ายต่อทางเศรษฐกิจ คือ บั่นทอนประสิทธิภาพในการผลิต สูญเสียแรงงานโดยไร้ประโยชน์ และเป็นผลกระทบกระเทือนต่อรายได้ของชาติ
- ผลร้ายต่อสังคม คือ ทำให้สังคมไม่เกิดความสงบเรียบร้อย ครอบครัวแตกแยก เกิดอาชญากรรมต่าง ๆ เพิ่มรายจ่ายรัฐบาลในการปราบปรามและหมดเปลืองเงินในการรักษาผู้ป่วย เพราะเสพยาเสพติดให้โทษ เพิ่มภาษีแก่ประชาชน.
- ผลร้ายต่อความมั่นคงของชาติ คือ ขาดกำลังทหาร และพลเรือนในการพัฒนารักษาประเทศ หมดเปลืองงบประมาณไปในทางป้องกันและปราบปราม

การป้องกันยาเสพติด

- ทางด้านรัฐบาล คือ ออกกฎหมายลงโทษ ผู้ผลิตผู้ขายจ่ายแจก ผู้มีไว้และผู้เสพยาเสพติดให้โทษ สกัดเจ้าหน้าที่ออกสืบสวนจับกุมลงโทษตามกฎหมาย สกัดการให้ข่าวเขาเล็กปลุกฝันไปทำอาชีพทางอื่น สกัดการประชาสัมพันธ์ ช่วยรักษาผู้ติดยาเสพติด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบประเมินตนเอง

ชื่อ..... วันที่.....

ชั้น..... วิชา (เรื่อง).....

ลำดับที่	รายการ	ใช่	ไม่ใช่
1	การอภิปรายวันนี้ทำได้ดีกับทุกคน		
2	ฉันมีส่วนช่วยในการอภิปรายในกลุ่ม		
3	มีบางคนที่นั่งเขียนไม่แสดงความคิดเห็นเลย		
4	การแสดงบทบาทสมมติวันนี้ยังต้องปรับปรุงอีก		
5	ฉันชอบการ เรียนในวันนี้		
6	ประธานให้โอกาสสมาชิกทุกคนได้พูดอย่างทั่วหน้า		
7	ฉันคิดว่าความขยันจะทำให้ตัวเรา ครอบครัวและชาติเจริญ		
8	ระบอบประชาธิปไตยดีกว่าระบอบคอมมิวนิสต์		
9	ความสามัคคีช่วยต่อสู้กับอุปสรรคใดก็สำเร็จ		
10	ฉันชอบที่จะรับฟังความคิดของเพื่อน ๆ เสมอ		
11	ฉันไม่เคยโกรธถ้าเพื่อนขัดคอด้วยเหตุผล		
12	การทำงานฉันไม่ชอบเอาเปรียบใครและไม่ยอมให้ใครมาเอาเปรียบฉัน		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

จำนวน 6 คาบ

เรื่อง กฎหมาย หน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมือง

ความคิดรวบยอด

1. กฎหมายเป็นข้อบังคับความประพฤติของมนุษย์ไม่ให้ทำตามใจชอบของตนเอง เพื่อความสงบสุขของสังคม ผู้ใดฝ่าฝืนกฎหมายต้องได้รับโทษ
2. พลเมืองของประเทศจำเป็นต้องรู้กฎหมายเพื่อปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมืองได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนตามกฎหมายทั้งในฐานะประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้รักษา
ตามกฎหมาย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความจำเป็นที่ประชาชนทุกคนจำเป็นจะต้องรู้กฎหมายของประเทศ
2. บอกหน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมืองต่อประเทศชาติได้
3. สามารถปฏิบัติตนตามหน้าที่และความรับผิดชอบในฐานะนักเรียนได้อย่าง
เหมาะสมกับวัย

คุณสมบัตินี้ต้องการเน้น

1. ความรับผิดชอบ
2. ความไม่เห็นแก่ตัว

เนื้อหา

หน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมือง

1. การใช้วีรกรรมในทางชื่อเสียง ชำว่ เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ
2. ความจงรักภักดีและป้องกันชาติ คำสอน พระมหากษัตริย์
3. หน้าที่เสียภาษีอากร

กิจกรรม

1. สันทนาการทบทวนความรู้จากที่เรียนมาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในหัวข้อต่อไปนี้
 - ก. กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน
 - ข. บทบาท และหน้าที่ของตำรวจ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับการรักษากฎหมาย
 - ค. หน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมือง
2. ให้นักเรียนออกมาเล่าเหตุการณ์ตัวอย่างที่อาจก่อให้เกิดความไม่สงบขึ้นให้เพื่อนๆ ฟัง ได้แก่ ข่าวที่ว่าผีจะเอาคนที่เกิดขิมะ ให้ทำการสะเดาะเคราะห์เสียแล้วจะพ้นจากอันตราย
3. ให้นักเรียนร่วมอภิปราย วิเคราะห์ข่าวในลักษณะที่ว่าในฐานะผู้ที่ได้รับฟังข่าว ควรจะปฏิบัติเป็นไร
4. ให้นักเรียนที่มีประสบการณ์ในการพบผู้ที่ติดยาเสพติดให้เพื่อน ๆ ฟัง
5. ร่วมกันหาแนวทางปฏิบัติในฐานะที่เป็นพลเมืองดี
6. แบ่งกลุ่มนักเรียนรวบรวมภาพ ข่าว และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชาติ คำส่นาพระมหากษัตริย์ แล้วส่งส่งลงในสมุดภาพพร้อมทั้งชี้แจงถึงความสำคัญของสถาบันทั้ง 3 สถาบัน
7. ให้นักเรียนกลุ่มเดิมค้นคว้าเกี่ยวกับที่มาของ เงินงบประมาณที่ใช้จ่ายเพื่อความสงบสุขของชาวไทย
8. นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนคำขวัญ วิทยุชวนให้ช่วยกัน เสียภาษีให้แก่รัฐบาล

สื่อการเรียน

1. ภาพ ข่าว เหตุการณ์ จากคำบอกเล่าและหนังสือพิมพ์
2. สมุดส่งส่งภาพ
3. หนังสือแบบ เรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้น ป.6

วิธีวัดผล

1. สังเกตความสามารถในการตอบคำถาม
2. สังเกตความสามารถในการอภิปรายและวิเคราะห์เกี่ยวกับ เหตุการณ์ที่ยกมา

เป็นตัวอย่าง

3. สังเกตความร่วมมือและความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

4. ตรวจสอบผลงานการสะสมภาพในสมุด
5. พิจารณาผลการเขียนคำขวัญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง การรักษาวัฒนธรรมไทย

จำนวน 6 คาบ

ความคิดรวบยอด

1. วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเจริญงอกงามของชาติไทย
2. การรักษาวัฒนธรรมไทยมิให้เสื่อมสูญไปเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน
3. วัฒนธรรมไทยบางอย่างสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้เพื่อความเหมาะสม

กับยุคสมัย

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนตามกฎหมายทั้งในฐานะประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมาย
2. เพื่อสร้างเสริมความสำนึกในคุณค่าของมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ปฏิบัติตนในการรักษาวัฒนธรรมไทยได้ตามสมควรแก่วัย
2. บอกรูปพฤติกรรมที่แสดงว่าเป็นการรักษาวัฒนธรรมไทยได้
3. อธิบายความหมายของวัฒนธรรมไทยได้

คุณสมบัติที่ต้องการเน้น

1. ความรับผิดชอบ
2. ความไม่เห็นแก่ตัว

เนื้อหา

หน้าที่ของคนไทยในการรักษาวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมเป็นสมบัติล้ำค่าอย่างหนึ่งที่ทำให้อนุชนชาติโดยส่วนรวมมีศักดิ์ศรีและความเป็นอยู่สูงกว่าสัตว์โลกทั้งหลาย เป็นสิ่งที่ทำให้สังคมมีระเบียบแบบแผน มีความสุขและมีความเจริญก้าวหน้าทั้งทางวัตถุและจิตใจ

สำหรับประเทศชาติ วัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นเครื่องแสดงว่าใคร
เป็นคนชาติใด วัฒนธรรมของชาติหนึ่งจะมีลักษณะพิเศษ เฉพาะที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมของ
ชาติอื่น หากลักษณะพิเศษเฉพาะนี้ถูกทอดทิ้งสูญหายไปแล้ว ความเป็นชาติจะคงอยู่ไม่ได้ ยิ่ง
ความเจริญก้าวหน้าของโลกมีมากเพียงใด ความสำคัญของวัฒนธรรมก็ยิ่งมากขึ้นเพียงนั้น
การรักษาวัฒนธรรมของชาติให้คงไว้เท่ากับเป็นการรักษาความเป็นอยู่ของส่วนรวมให้เป็น
ไปอย่างเต็ม ไม่มีการแก้ไขปรับปรุงให้ทันสมัย จะไม่สามารถต้านทานเหตุการณ์ของโลกได้
จนในที่สุดชาตินั้นจะเสื่อมโทรมจนสูญสิ้นชาติได้ วัฒนธรรมจะเป็นปัจจัยให้ประเทศชาติมีความ
มั่นคง เจริญรุ่งเรืองถาวรยั่งยืนนาน

การรักษาแก้ไขปรับปรุง เป็นหน้าที่ของทุกคนในชาติที่จะช่วยกันคิดและปฏิบัติอย่าง
จริงจัง

กิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มนักเรียน เพื่อค้นคว้าและรวบรวมข่าวและภาพ เกี่ยวกับวัฒนธรรมของ
ชาติไทยในด้านต่อไปนี้

- การแต่งกาย
- การต้อนรับแขก
- การแสดงความเคารพ
- การบวช
- ศิลป ดนตรี

แล้วนำมาเล่นหน้าชั้นเรียน

2. อภิปรายถึงความสำคัญของวัฒนธรรมในด้านความสำคัญของวัฒนธรรม และ
การดำรงรักษาวัฒนธรรมของชาติไว้

3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสาริตหรือแสดงบทบาทสมมติ เกี่ยวกับประเพณีหรือวัฒนธรรม
ตามที่กลุ่มได้รับมอบหมายให้ค้นคว้ามา

4. ให้นักเรียนจำแนกพฤติกรรมเกี่ยวกับการรักษาวัฒนธรรมอันดีงามหรือการละเลย
ต่อวัฒนธรรมไทย โดยให้แต่ละกลุ่มคิดและบรรยายพฤติกรรมแล้วให้กลุ่มอื่นวิเคราะห์ว่าเป็น
พฤติกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมด้านใด เช่น

- ลูนิย่วนเพื่อน ๆ ว่าคืนนี้เราไปดิสโก้กันนะ
- วันนี้เราจะช่วยงานของพี่ชายเขาบวชน้องชายที่บ้านแม่

5. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปให้เห็นว่าวัฒนธรรมมีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศจำเป็นต้องรักษาไว้

6. นักเรียนนำภาพข่าวมาจัดป้ายนิเทศ

สื่อการเรียน

1. ข่าวเกี่ยวกับการรักษาและการทำลายวัฒนธรรมไทย
2. ภาพเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย เช่น การแต่งกาย การพ้อนรำ การแสดงความเคารพ ฯลฯ
3. ป้ายนิเทศ

วิธีวัดผล

1. สังเกตการให้ความร่วมมือและความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานกลุ่มและการศึกษาค้นคว้า
2. สังเกตการแสดงความสามารถในการอภิปราย
3. สังเกตการปฏิบัติจริงในการลำธหรือแสดงบทบาทสมมติ
4. สังเกตความสามารถในการจำแนกพฤติกรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรื่อง กฎหมาย หน้าที่ ความรับผิดชอบของพลเมืองในการรักษา

ความสามัคคีของคนในประเทศ (ต่อ)

จำนวน 6 คาบ

ความคิดรวบยอด

1. ความสามัคคีทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
2. ที่ใดมีความสามัคคีที่นั่นมีแต่ความสงบสุข
3. พลเมืองของประเทศใดมีความสามัคคี ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้ามั่นคง

เป็นปีกแผ่น

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนตามกฎหมายทั้งในฐานะประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้รักษา

กฎหมาย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกหน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมืองตามหัวข้อที่กำหนดให้ได้
2. อธิบายความหมายของความสามัคคีได้
3. บอกพฤติกรรมของชนในชาติที่แสดงถึงความสามัคคีได้

คุณสมบัติที่ต้องการเน้น

1. ความสามัคคี
2. ความรับผิดชอบ

เนื้อหา

หน้าที่และความรับผิดชอบของพลเมืองในการรักษาความสามัคคี ความสามัคคี หมายถึง การมีความพร้อมเพรียงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการกระทำกิจการใด ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพื่อให้เกิดประโยชน์และความสงบสุขในสังคม

ความสามัคคีในโรงเรียน หมายถึง ความพร้อมเพรียงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของนักเรียนในการปฏิบัติหน้าที่และกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อรักษาระเบียบวินัย ยึดเสียงและ

ความเจริญรุ่งเรือง ตลอดจนมีความรักใคร่สนิทสนมกับเพื่อนและเคารพบนอบครูอาจารย์
ทุกคน

ความสามัคคีในชุมชน หมายถึง ความพร้อมเพรียงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการ
ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สุขและความเจริญก้าวหน้าของทุกคนในชุมชนนั้น
ตลอดจนความรักใคร่สนิทสนมกลมเกลียวกันฉันท์พี่น้อง ไม่เบียดเบียนมุ่งร้ายซึ่งกันและกัน

กิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการสังเกตกิจกรรมในระบบกลุ่มเพื่อ
เสริมสร้างสามัคคี ได้แก่ การทำความสะอาดห้องเรียนตามบัตรคำสั่งที่ครูแจกให้แบ่ง
เป็นกลุ่มดังนี้

- กลุ่มเก็บโต๊ะและเก้าอี้ทั้งก่อนห้องและหลังห้องเสร็จแล้ว
- กลุ่มปิดกวาดหยากไย่ตามฝาผนังและเพดานห้อง
- กลุ่มมีหน้าที่ถูห้องทั้งในห้องและนอกห้อง
- กลุ่มถูห้องทำงานของอาจารย์ใหญ่
- กลุ่มทำความสะอาดและจัดโต๊ะหมู่บูชาในห้องทำงานของอาจารย์ให้

ทั้ง 5 กลุ่มให้ทำงานให้เสร็จตามเวลาที่กำหนดในบัตรคำสั่ง

2. ร่วมกันอภิปรายให้เห็นว่าการทำงานเป็นกลุ่มให้สำเร็จลุล่วงเป็นผลดี ควร
ปฏิบัติอย่างไรต่อกัน และควรยึดถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

3. นักเรียนอภิปรายถึงเหตุการณ์ที่ประชาชนชาวไทยควรจะทำร่วมกัน ซึ่งเป็น
การแสดงออกถึงความสามัคคี

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มแต่งคำขวัญเกี่ยวกับความสามัคคี

5. ครูสรุปเพิ่มเติมให้เห็นว่าความสามัคคีจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความร่วมมือ
ความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน พร้อมทั้งให้นักเรียนช่วยกันต่อนิทาน
เรื่อง "นกกระจาบ"

สื่อการเรียน

1. บัตรคำสั่ง
2. อุปกรณ์ในการทำความสะอาดห้อง เช่น ไม้กวาด ผ้า ถังน้ำ
3. นิทาน

วิธีวัดผล

1. สังเกตการปฏิบัติจริงในการทำงานร่วมกัน
2. สังเกตความสามารถในการอภิปราย
3. สังเกตการยกตัวอย่างพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามัคคี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการล่อนของกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการขาดความรับผิดชอบและไม่ปฏิบัติ

ตามหน้าที่ของพลเมืองดี

จำนวน 6 คาบ

ความคิดรวบยอด

1. การฝ่าฝืนกฎหมายทำให้สังคมวุ่นวาย ขาดความสงบสุขและนำความเดือดร้อนมาให้
2. การละเลยต่อวัฒนธรรมที่ดีงามของไทยจะทำให้ขาดความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และอาจทำให้ชาติสูญสิ้นไปในที่สุด

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนตามกฎหมายทั้งในฐานะประชาชนและเจ้าหน้าที่ผู้รักษา
กฎหมาย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนสามารถอธิบายผลที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของพลเมืองในด้านกฎหมาย และวัฒนธรรมได้
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามหน้าที่และความรับผิดชอบต่อโรงเรียนได้

คุณลักษณะที่ต้องการเน้น

1. ความรับผิดชอบ
2. ความไม่เห็นแก่ตัว

เนื้อหา

การขาดความรับผิดชอบและไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของพลเมืองดีก่อให้เกิดความไม่
ระเบียบในสังคม เพราะไม่สามารถควบคุมสมาชิกในสังคมให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบ
แบบแผนที่วางไว้ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่มักเกิดขึ้นเสมอ ๆ

ความไม่เป็นระเบียบของสังคมเกิดจากความล้มเหลวของประเพณี เพราะคนเรามักจะได้รับการอบรมสั่งสอนให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของชุมชนของเราจากพ่อแม่และโรงเรียน ถ้าหากพ่อแม่และโรงเรียนไม่อาจถ่ายทอดและรักษาประเพณีไว้ก็ขาดการยึดถือ ยึดมั่น ขาดความศักดิ์สิทธิ์ จึงเกิดปัญหาอาชญากรรม โสเภณี และยาเสพติด เป็นต้น

ค่านิยมปัจจุบันนิยมมีตำแหน่ง มีวัตถุมากกว่าความซื่อสัตย์ ขยันขันแข็ง และการมีคุณธรรมสิ่งใดที่ชั่วในสิ่งที่ตนหวัง ไม่ว่าจะกระทำในทางที่ดีหรือที่เลว เช่น พ่อค้าโกงภาษี ผลิตรถยนต์ปลอม ข้าราชการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางทุจริต นักการเมืองใช้เงินซื้อคะแนนเสียง เป็นต้น

สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เกิดจากการทิ้งขยะไม่เป็นที่ โรงงานปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำ ทำให้เกิดน้ำเน่า โรงงานผลิตสารตะกั่วอยู่ใกล้ชุมชน การทิ้งถุงพลาสติกอุดท่อระบายน้ำ ทำให้ประชาชนเดือดร้อน

ปัญหาการจราจร การไม่ทำตามกฎจราจรทำให้เกิดอุบัติเหตุ ทหารพลีชีพชีวิตได้รับความเสียหาย บางครั้งถึงกับสูญเสียชีวิต เป็นต้น

กิจกรรม

1. ครูนำภาพเกี่ยวกับอุบัติเหตุรถยนต์ และข่าวมาให้ให้นักเรียนอ่านและดู
2. นักเรียนร่วมวิพากษ์วิจารณ์ภาพและข่าว เกี่ยวกับสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ
3. นักเรียนแบ่งกลุ่มรวบรวมปัญหาและผลที่เกิดจากการไม่ช่วยกันปฏิบัติตามเป็นผลเมืองดี ได้แก่
 - การไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร
 - การทิ้งขยะไม่เป็นที่
 - การฉ้อปลาดูโดยการไขกระแสไฟฟ้า
 - การลักลอบนำโบราณวัตถุไปขายต่างประเทศ
 - การทำลายโบราณสถาน โบราณวัตถุ
 - การแต่งกายที่ไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ
 - การแสดงความเคารพที่ไม่ถูกต้อง

4. นักเรียนและครูร่วมอภิปรายให้เห็นว่าปัญหาข้อ 3 ก่อให้เกิดผลเสียต่อตัวเอง และสังคมอย่างไร พร้อมทั้งสรุปหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อเป็นแนวปฏิบัติต่อไป
5. ครูคอยติดตามผลและแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน
6. นักเรียนเขียนเรียงความในหัวข้อเรื่อง "พลเมืองดีควรปฏิบัติตนอย่างไรบ้าง"

สื่อการเรียน

1. ภาพ ข่าวเกี่ยวกับโบราณสถานและโบราณวัตถุถูกคนขโมยขุดและทำลาย
2. ภาพพระพุทธรูปถูกสักลอบตัดเศียร
3. ภาพข่าวเกี่ยวกับวัยรุ่นถูกจับเพราะเข้าไปในสถานที่ ๆ ไม่ควร
4. หนังสืออ่านประกอบแบบเรียนสังคมศึกษา หน้าที่ ศิลธรรม ชั้นป.6 และแบบเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้น ป.6

วิธีวัดผล

1. สังเกตความล่ามารถในการร่วมแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตความร่วมมือและความรับผิดชอบในการช่วยกันรวบรวมปัญหาเพื่อนำมา

เล่นในชั้นเรียน

3. ตรวจผลงานการเรียงความ
4. ติดตามสังเกตการปฏิบัติตนของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง จรรยาบรรณและระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับอาชีพที่ควรทราบ จำนวน 8 คาบ

ความคิดรวบยอด

1. การประกอบอาชีพที่สุจริตใด ๆ บุคคลควรมีจรรยาบรรณต่ออาชีพนั้น ๆ
2. การมีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพช่วยให้สังคมมีความมั่นคงได้

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
2. เพื่อสร้างเสริมให้รู้สึกคิด แก้ปัญหาเกี่ยวกับอาชีพของตนเอง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายคำว่าข้อสัตย์ต่ออาชีพได้
2. บอกวิธีรักษาฝีมือในการผลิตสิ่งต่าง ๆ ได้
3. อธิบายถึงการรักษาคุณภาพและปริมาณของสิ่งที่ผลิตได้

คุณลักษณะที่ต้องการ เน้น

1. ความซื่อสัตย์สุจริต
2. ความรับผิดชอบ

เนื้อหา

จรรยาบรรณ หมายถึง ข้อควรปฏิบัติที่บุคคลพึงยึดถือเป็นหลัก เป็นความประพฤติที่

แสดงออกถึงคุณธรรมด้านกาย วาจา ใจ

ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรงตามคุณธรรมทั้งกาย วาจา

ใจ

ความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ หมายถึง การปฏิบัติชอบ ปฏิบัติตรงตามคุณธรรมต่ออาชีพ

การทำงานที่ตนเองประกอบอยู่ เพื่อนำความมั่นคงและเจริญก้าวหน้ามาสู่ตนเอง ตลอดจนบุคคล

ในครอบครัว จะได้มีความสุข ประสพความสำเร็จในการทำงานอาชีพนั้นยิ่ง ๆ ขึ้นไป

กิจกรรม

1. นำข่าวเกี่ยวกับการปลอมปนสินค้ามาเป็นกรณีตัวอย่างให้นักเรียนได้สนทนาร่วมกัน
2. ชี้แจงให้นักเรียนทราบว่ากรณีตัวอย่างที่นำมาสนทนานั้นเป็นลักษณะของผู้ประกอบอาชีพที่ขาดจรรยาบรรณ
3. ให้นักเรียนยกตัวอย่างถึงวิธีการของผู้ประกอบอาชีพที่ขาดจรรยาบรรณในอาชีพของตน
4. นักเรียนแบ่งกลุ่มรวบรวมข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ มีพฤติกรรมดังนี้
 - ความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ
 - การรักษาฝีมือในการผลิต
 - การรักษาคุณภาพและปริมาณของสิ่งที่ผลิต
5. อภิปรายร่วมกันถึงผลเสียที่เกิดจากผู้ประกอบอาชีพไม่มีจรรยาบรรณในด้าน
 - ตัวผู้ประกอบอาชีพเอง
 - ผู้ซื้อในฐานะเป็นผู้บริโภค
6. สนทนาร่วมกันในการหาแนวทางปฏิบัติสำหรับตัวนักเรียนเองในฐานะผู้ซื้อและการให้คำแนะนำแก่ครอบครัวของนักเรียนด้วยเพื่อป้องกันการถูกเอาเปรียบในการซื้อสินค้าใด ๆ
7. ให้นักเรียนวิจารณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสินค้าที่มีของแถมและสินค้าลดราคาลงในเล่ม

สื่อการเรียน

1. ข่าวจากหนังสือพิมพ์ และรูปภาพ
2. แบบเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีวัดผล

1. สังเกตความสามารถในการอภิปรายถึงลักษณะของผู้ประกอบอาชีพที่ไม่ดี และพฤติกรรมที่ผู้ประกอบอาชีพแสดงความไม่มีจรรยาบรรณ

2. สังเกตความร่วมมือและความรับผิดชอบในการแบ่งกลุ่มศึกษาค้นคว้า
3. ตรวจสอบผลงานการปฏิบัติในการ วิจารณ์การขายสินค้าที่มีของแถมหรือการลด

ราคาสินค้า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับการทำงานและการประกอบอาชีพ จำนวน 6 คาบ

ความคิดรวบยอด

1. ในการดำรงชีวิตบุคคลจำเป็นต้องมีการประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว
2. ในการประกอบอาชีพของบุคคลจำเป็นต้องมีกฎหมายควบคุมเพื่อให้เกิดความยุติธรรมในสังคม

จุดประสงค์ทั่วไป

1. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ
2. เพื่อสร้างเสริมให้รู้สึกแก้ปัญหาเกี่ยวกับอาชีพของตน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความสำคัญของกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานได้
2. บอกความสำคัญเกี่ยวกับการสังเคราะห์อาชีพแก่คนไทยได้

คุณสมบัตินที่ต้องการเน้น

1. ความรับผิดชอบ
2. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมไม่เห็นแก่ตัว

เนื้อหา

กฎหมายเกี่ยวกับการทำงานและการประกอบอาชีพ

- สำนักงานจัดหางานของรัฐและเอกชน
- ค่าจ้างแรงงานและสัญญาจ้าง
- การคุ้มครองแรงงาน

สำนักงานจัดหางานของรัฐและเอกชนมีหน้าที่ประสานงานระหว่างหน่วยงาน บริษัท ห้างร้าน สำนักงานต่าง ๆ ตลอดจนตามบ้านและผู้ที่ต้องการทำงาน เพื่อเป็นการช่วยเหลือ

บุคคลได้รับความสะดวกในการจัดหางานให้เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละคน และ เพื่อคุ้มครองป้องกันการเอาเปรียบจากนายจ้างจนเกินไป เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ทั้งนายจ้างและลูกจ้าง

ค่าจ้าง หมายถึง เงิน หรือเงินและสิ่งของที่นายจ้างจ่ายให้แก่ลูกจ้างเป็นการตอบแทนการทำงานในเวลาทำงานปกติของวันทำงาน หรือจ่ายให้โดยคำนวณตามผลงานที่ลูกจ้างทำได้ และหมายรวมถึง เงินหรือเงินและสิ่งของที่จ่ายให้ในวันหยุด ซึ่งลูกจ้างไม่ได้ทำงานและในวันลาด้วย ทั้งนี้ไม่ว่าจะกำหนดคำนวณหรือจ่ายเป็นค่าตอบแทนในวิธีอย่างไร และไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร

สัญญาจ้าง หมายถึง ข้อตกลงระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างซึ่งลูกจ้างตกลงจะทำงานให้แก่ นายจ้างและนายจ้างตกลงจะให้สินจ้างตลอดเวลาที่ทำงานให้

แรงงาน หมายถึง ความสามารถในการทำงานของลูกจ้าง เพื่อให้ นายจ้างได้ผลผลิตตามที่นายจ้างต้องการหรือระบุไว้

กิจกรรม

1. สันทนาการกับนักเรียนเกี่ยวกับความสำคัญของกฎหมายต่อการประกอบอาชีพ

เช่น

- เหตุใดตำรวจจึงสืบแม่ค้าหาบเร่
- ทำไมคนต่างตัวประกอบอาชีพเป็นอย่างผิดผมไม่ได้
- เด็กอายุ 12 ขวบทำงานในโรงงานได้หรือไม่เพราะเหตุใด
- ทำไมการฆ่าหมู วัว ควาย เพื่อจำหน่ายจึงต้องได้รับใบอนุญาต
- ทำไมประชาชนจึงทำการต้มสุราขายหรือบริโภคเองไม่ได้

2. แบ่งกลุ่มนักเรียนศึกษาจากเอกสารเกี่ยวกับเรื่อง

- การคุ้มครองแรงงาน
- การประกอบอาชีพของคนต่างตัว
- การประกอบอาชีพสำหรับคนไทย
- การประกอบอาชีพค้าขายรายย่อย เช่น หาบเร่ แผงลอย
- ค่าจ้างงานและสัญญาจ้าง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปนิยามรายงานต่อสมาชิกในกลุ่ม

3. ให้นักเรียนหาตัวอย่างผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพทั้งในชุมชนหรือที่ปรากฏเป็นข่าวตามหนังสือพิมพ์ พร้อมทั้งวิธีการที่ทำให้เขาประสบความสำเร็จ
4. สรุปเป็นแนวสำหรับยึดถือปฏิบัติต่อไป และทำแบบฝึกหัด

สื่อการเรียน

1. ข่าว ภาพ หนังสือพิมพ์
2. บุคลากรในชุมชน
3. เอกสารในภาคผนวก

วิธีวัดผล

1. สังเกตความสามารถในการอธิบายและสนทนาซักถาม
2. สังเกตความร่วมมือและความรับผิดชอบในการแบ่งกลุ่มศึกษาค้นคว้า
3. ตรวจสอบผลงานแบบฝึกหัด
4. ตรวจสอบผลงานค้นคว้าหรือสัมภาษณ์ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง สถาบันการปกครอง

จำนวน 8 คาบ

ความคิดรวบยอด

1. สถาบันการปกครอง เป็นสถาบันที่ควบคู่กับสถาบันพระมหากษัตริย์
2. สถาบันการปกครองมีไว้เพื่อดำเนินกิจการของประเทศให้เป็นไปเพื่อความเจริญก้าวหน้าและความผาสุกของประชาชนไทย

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองการปกครองและให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมทางการเมืองและการปกครองด้วยเจตคติที่ดี
2. เพื่อให้รู้จักตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกส่วนประกอบของสถาบันการปกครองได้
2. อธิบายหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาลได้
3. สรุปความสำคัญของสถาบันการปกครองที่ช่วยในการสร้างความมั่นคงของประเทศไทย

คุณสมบัติที่ต้องการเน้น

การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

เนื้อหา

สถาบันการปกครอง

รัฐสภา

คณะรัฐมนตรี

ศาล

การปกครองประเทศ

รัฐธรรมนูญ คือ กฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ เป็นกฎหมายที่วางรูปแบบของระบอบการปกครองประเทศ กำหนดอำนาจหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ กำหนดหน้าที่ของราษฎร มีบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของราษฎร ซึ่งกฎหมายอื่นจะมีข้อความขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญไม่

อำนาจอธิปไตย คือ อำนาจสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ เป็นอำนาจที่มาจากปวงชนชาวไทย การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยของไทยแบ่งอำนาจออกเป็น 3 อย่าง ซึ่งปวงชนชาวไทยได้มอบให้พระมหากษัตริย์ทรงใช้คือ

1. **อำนาจนิติบัญญัติ** คือ อำนาจในการตรากฎหมาย พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนี้ทางรัฐสภา
2. **อำนาจบริหาร** คือ อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดิน พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนี้ทางคณะรัฐมนตรี มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้า
3. **อำนาจตุลาการ** คือ อำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีต่าง ๆ พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนี้ทางศาล

กิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มศึกษาค้นคว้าจากเอกสารในเรื่องต่อไปนี้

ก. อำนาจอธิปไตย

ข. องค์ประกอบและหน้าที่ของสถาบันการปกครอง

- รัฐสภา

- คณะรัฐมนตรี

- ศาล

ค. การบริหารราชการแผ่นดินของประเทศไทย

- ส่วนกลาง

- ส่วนภูมิภาค

- ส่วนท้องถิ่น

นำมารายงาน สรุปถึงความสำคัญของสถาบันการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดินที่ช่วยในการสร้างความมั่นคงของประเทศ และช่วยกันเล่นข้อคิดเห็นว่า

นักเรียนจะเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุขได้อย่างไร
เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

2. สักกิจกรรมเลือกประธานของนักเรียนตามขั้นตอนต่อไปนี้

- ก. การสมัครรับเลือกตั้ง
- ข. การหาเสียงเลือกตั้ง
- ค. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
- ง. การนับคะแนนและการตัดสิน

ร่วมกันอภิปราย สรุปให้เห็นขั้นตอนการเลือกตั้งเพื่อปลูกฝังความเข้าใจการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยเน้นให้เห็นว่าการยอมรับฟังความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ เป็นหลักการของการปกครองแบบประชาธิปไตย

3. นักเรียนทำแบบฝึกหัดตอบคำถาม

สื่อการเรียน

1. แผนภูมิแสดงองค์ประกอบของสถาบันการปกครอง
2. แผนภูมิแสดงขั้นตอนการเลือกตั้ง
3. ปัตรลงคะแนน
4. คูหาลงคะแนน
5. หีบรับบัตรเลือกตั้ง
6. หนังสือสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีวัดผล

1. สังเกตการอภิปรายและการรายงาน
2. สังเกตการดำเนินการเลือกตั้ง
3. ตรวจสอบผลการทำแบบฝึกหัด
4. ติดตามการปฏิบัติตนทั้งในและนอกห้องเรียน

แผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง สถาบันพระมหากษัตริย์

จำนวน 7 คาบ

ความคิดรวบยอด

1. ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
2. พระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมหัวใจของคนไทยทั้งชาติ

จุดประสงค์ทั่วไป

ให้ความรู้ความเข้าใจในสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายคำว่าสถาบันพระมหากษัตริย์
2. บอกหน้าที่ของพระมหากษัตริย์ได้

คุณสมบัตินที่ต้องการเน้น

- ความจงรักภักดี
- การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

เนื้อหา

สถาบันพระมหากษัตริย์

กิจกรรม

1. ให้นักเรียนร่วมกันหาภาพและข่าวพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แล้วนำพระบรมฉายาลักษณ์ตั้งไว้ในที่อันสมควรให้นักเรียนถวายนวความเคารพแล้วร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี
2. แบ่งกลุ่มจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ พร้อมทั้งพระบรมวงศานุวงศ์

แล้วร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

- องค์ประกอบของสถาปนพระมหากษัตริย์ ประกอบด้วยอะไรบ้าง
- สถาปนพระมหากษัตริย์มีหน้าที่อย่างไร
- ประชาชนควรปฏิบัติตนต่อสถาปนของพระมหากษัตริย์อย่างไร สรุปลงให้เห็นว่า

สถาปนพระมหากษัตริย์ประกอบด้วยราชตระกูล พระบรมวงศานุวงศ์ องคมนตรี และข้าราชการในราชสำนัก ฉะนั้นชาวไทยทุกคนจึงต้องปฏิบัติตนเพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อสถาปนพระมหากษัตริย์ในด้านต่าง ๆ

3. เชิญอาจารย์ใหญ่มาบรรยายเกี่ยวกับบทบาทของพระมหากษัตริย์แต่ละยุค คือ สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ อย่างย่อ ๆ โดยเน้นให้เห็นลักษณะเด่นคือ

3.1 สถาปนพระมหากษัตริย์เป็นที่รวมจิตใจของชาติ

3.2 บทบาทของพระมหากษัตริย์ในการปกครองประเทศด้วยพระปรีชาสามารถ และทรงมีความเสียสละ

3.3 การเปลี่ยนแปลงของสถาปนพระมหากษัตริย์จากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เน้นให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงโดยสถาปนพระมหากษัตริย์เป็นผู้ทรงริเริ่มเองมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงใน พ.ศ. 2475 นั้น ก็ไม่ได้มีความรุนแรงหรือเสียเลือดเนื้อแต่อย่างใด ทั้งนี้สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากสถาปนพระมหากษัตริย์ทรงเห็นแก่ประโยชน์สุขของปวงชน และทรงมีความเห็นที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองอยู่แล้ว ดังนั้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์จึงไม่ทรงขัดขืนแต่ประการใด

4. สักกักรรมาห์เพื่อปฏิบัติประโยชน์เพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อสถาปนพระมหากษัตริย์ตามโอกาสอันควร

สื่อการเรียน

1. ภาพพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ และพระบรมวงศานุวงศ์

2. ป้ายนิเทศ์
3. วิทยากร อาจารย์ใหญ่
4. หนังสือแบบเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาที่ 6

วิธีวัดผล

1. สังเกตการแสดงความรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
2. สังเกตความสามารถในการอภิปราย
3. ตรวจสอบผลงานการจัดป้ายนิเทศ์
4. ทดสอบด้วยวาจา
 - ความหมายของสถาบันพระมหากษัตริย์.
 - หน้าที่ของสถาบันพระมหากษัตริย์
 - การปฏิบัติเพื่อแสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการล่อนของกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง ภัยต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

จำนวน 6 คาบ

ความคิดรวบยอด

1. การปกครองในระบอบใด ๆ ก็ย่อมมีปัญหาเกิดขึ้นเสมอ ไม่มีการปกครองระบอบใดที่สมบูรณ์ทั้งหมด
2. การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระบอบประชาธิปไตยให้บ้านเมืองสงบสุขเป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคน

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้รู้สึกตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้มีความรู้และทักษะในการรวมกลุ่มอย่างถูกต้องเหมาะสม
3. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ และความรับผิดชอบของตนเองต่อประเทศชาติ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

อธิบายภัยต่าง ๆ ที่มีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้

คุณสมบัตินที่ต้องการเน้น

1. ความไม่เห็นแก่ตัว
2. การมีวิจรฉันทญาณในการรับฟังข่าว
3. ความสามัคคี

เนื้อหา

1. ภัยต่อความมั่นคงของประเทศ
 - 1.1 ภัยจากความยากจนของประชาชน
 - สาเหตุ
 - ปัญหาที่เกิดจากความยากจนของประชาชน

1.2 ภัยจากการฉ้อราษฎร์บังหลวง

1.3 ภัยจากคอมมิวนิสต์

- วิธีการ

- ปัญหาทำให้ระบบการปกครองและบริหารประเทศไม่มั่นคง

กิจกรรม

1. สันทนาจากภาพ ข่าว เหตุการณ์ เกี่ยวกับภัยต่าง ๆ ที่สร้างปัญหาให้เกิดขึ้นกับครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติ เช่น จากโจรผู้ร้าย จากธรรมชาติ จากโรคภัยไข้เจ็บ จากสงคราม จากการเมืองการปกครอง

2. แบ่งกลุ่มนักเรียนศึกษาและอภิปรายกรณีตัวอย่าง เรื่อง การพัฒนาหมู่บ้าน และ "นรกในใจ"

3. นำมารายงานและสรุปถึงสาเหตุของภัยที่มีต่อประเทศชาติว่ามีอะไรบ้าง และเสนอวิธีการแก้ไข

4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำภาพ ข่าวเกี่ยวกับความยากจน ข่าวสงคราม ข่าวการเมือง ข่าวอาชญากรรม มาเสนอและวิจารณ์ แล้วนำไปติดป้ายนิเทศ

สื่อ

1. ภาพ ข่าว หนังสือพิมพ์ วารสาร
2. กรณีตัวอย่าง
3. เพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี เพลงปลุกใจ
4. หนังสือแบบเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีวัดผล

1. ความสามารถในการอภิปราย
2. สังเกตความมีเหตุผลในการเสนอแนะวิธีแก้ไขปัญหา
3. สังเกตความสามารถในการวิจารณ์ข่าวต่าง ๆ
4. ทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับภัยต่อความมั่นคงของประเทศ

ภาคผนวก

1. กรณีตัวอย่างเรื่อง การพัฒนาหมู่บ้าน

วันหนึ่งผู้ใหญ่มา ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 ตำบลทองหลาง ได้รับข่าวจากนายฉ้อย เพื่อนสนิทว่า มีคนไปชุมนุมกันที่ทุ่งท้ายบ้าน ผู้ใหญ่มาจึงชวนนายฉ้อยออกไปดู เห็นลูกบ้านของตน ประมาณสิบกว่าคน กำลังบังคับแปลกหน้าคนหนึ่งซึ่งยืนพูดเสียงดังฟังชัด มีใจความตอนหนึ่งว่า "เดี๋ยวนี้ที่ไหน ๆ เขาก็พัฒนาบ้านเมืองของเขาให้เจริญกันทั้งนั้น เหลือแต่หมู่บ้านนี้แหละที่ยังไม่เจริญเลยเพราะผู้ใหญ่ของเราไม่เอาไหน ถ้าพวกเราเต็มใจให้พัฒนาฉันจะพาคนของฉ้อย มาช่วยทำให้ โดยพวกเราไม่ต้องเหนื่อยยาก" ผู้ใหญ่สั่งเกิดการผอู้พักหนึ่ง จึงเดินเข้าไป สัมทบกับชาวบ้านที่ชุมนุมกันอยู่นั้น ทุกคนเมื่อเห็นผู้ใหญ่มาต่างก็เข้ามาทักทาย คนแปลกหน้าที่ ยืนพูดอยู่ก็หยุดและนั่งลง ผู้ใหญ่มาจึง เดินเข้าไปยืนพูดแทน "พี่น้องที่รักทั้งหลาย การพัฒนา บ้านเมืองให้เจริญเป็นสิ่งที่ดีควรทำ แต่หมู่บ้านของเรา พวกเราก็คงจะทำอะไรไม่เป็นต้อง ให้คนอื่นมาทำให้ ฉะนั้นเองก็กำลังคิดจะชักชวนให้พวกเราร่วมมือช่วยกันพัฒนาหมู่บ้านของเรา ให้สะอาดเรียบร้อย ปลูกต้นไม้ให้เขียวขจีและสร้างถนนเพื่อให้การ เดินทางสะดวกรวดเร็วขึ้น" ผู้ใหญ่มาพูดจบกวาดสายตามองไปยังลูกบ้านของตน ลูกบ้านคนหนึ่งจึงกล่าวขึ้น "ฉันมัน คนจนลูกหลายคน หาไม้ทันกินกัน ฉะนั้นจะเอาเวลาที่ไหนมาช่วยผู้ใหญ่ทำงานได้ ให้เขามาช่วย ทำให้หมดแล้ว"

ลูกบ้านคนที่สองพูดว่า "ฉันเองก็เล็บออด ๆ แอด ๆ คงช่วยผู้ใหญ่ไม่ไหวหรอก" ลูกบ้านคนที่สามพูดว่า "ฉันว่าผู้ใหญ่พูดถูกนะ หมู่บ้านของพวกเรา เราควรช่วยกันพัฒนากันเองดีกว่าที่จะคอยรอรับความช่วยเหลือจากคนอื่น พวกเรากำลังแค่นี้ก็ทำเท่าที่ทำได้ ค่อยทำค่อยไปมันก็จะเสร็จไปเอง"

ประเด็นอภิปราย

1. ถ้านักเรียนเป็นลูกบ้าน หมู่บ้านที่ 1 ตำบลทองหลาง นักเรียนจะคิดอย่างไร เพราะเหตุใด
2. นักเรียนคิดว่าความยากจนเป็นอุปสรรคในการร่วมมือทำงานส่วนรวมหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. นักเรียนคิดว่าคนแปลกหน้าที่จะนำคนมาช่วยพัฒนาหมู่บ้านที่ 1 เป็นใคร

2. กรณีตัวอย่างเรื่อง "นรกในใจ"

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 2 กุมภาพันธ์ 2521 เวลา 20.30 น. รายการทีวีมีภาพยนตร์ไทยเรื่อง กฎแห่งกรรม ตอนนรกในใจ เนื้อเรื่องมีอยู่ว่า นายประทีปเป็นบุตรคนเดียวของพ่อแม่ ซึ่งพ่อแม่รักและเป็นห่วงมาก พ่อของนายประทีปล้มเจ็บลง ก่อนถึงแก่กรรมเขาได้ฝากบุตรชายไว้ในความดูแลของผู้เป็นอาด้วย และพ่าส่งลูกชายให้ประทีปติดนเป็นคนดีอย่าได้ทำอะไรที่ไม่ดี อันจะนำความเสื่อมเสียมาสู่วงศ์ตระกูล เมื่อพ่อของประทีปถึงแก่กรรมแล้ว ประทีปได้เข้าทำงานในบริษัทแห่งเดียวกับที่พ่อของเขาเคยทำ เขาได้รับความไว้วางใจจากผู้จัดการบริษัทมาก

เมื่อทำงานได้ไม่นานนัก ประทีปได้พบกับหญิงสาวคนหนึ่ง และหวังจะแต่งงานด้วยในเวลาเดียวกัน ประทีปได้คบเพื่อนชายคนหนึ่ง ทั้งเพื่อนและหญิงสาวได้ชักนำให้เขาไปสู่ห้วงอบายมุข คือ ดื่มสุราจนเมามาย เที่ยวกลางคืน เล่นการพนัน คือ เล่นไพ่ เข้าบาร์ในทึบลับ เงินที่มีอยู่ก็หมดไป ทำให้ประทีปต้องเอาเงินของบริษัทที่ตนรับผิดชอบอยู่เอาไปเสี่ยงเล่นมา และในที่สุดเงินก็หมดเพราะเสียมา ประทีปกลับบ้านด้วยความกลุ้มใจจนล้มป่วยลง ทำให้ประทีปนั่งถึงคำพูดของพ่อที่เคยสอนไว้ ประทีปเสียใจมาก คืนวันหนึ่งขณะที่เขานอนป่วยอยู่ เขาได้เห็นภาพของพ่อมายืนอยู่ข้างเตียงนอน และต่อว่าว่าไม่ปฏิบัติตามอย่างที่พ่อเคยสอนไว้ ประทีปได้สำนึกในความผิดที่ได้กระทำ จึงก้มกราบขอโทษวิญญูณพ่อ และจะกลับตนเป็นคนดีต่อไป เมื่อประทีปหายป่วยแล้วก็เดินทางไปหาอา เพื่อจะหาเงินไปใช้หนี้บริษัท ประทีปได้เงินจากอาจึงนำไปใช้บริษัทตามเดิม และประทีปก็กลับตัวทำงานต่อไปด้วยความเรียบร้อย จนเขาได้เงินโบนัสจากบริษัท จึงนำไปใช้หนี้อาของเขา

ประเด็นอภิปราย

1. อบายมุขทั้งหลายนี้ข้อไหนร้ายแรงมากที่สุดในการคิดของท่าน จงอภิปราย
2. ในชีวิตของนักเรียนเคยประสบเหตุการณ์ใดที่ถือได้ว่าเป็น "นรกในใจ"

ลองยกเหตุการณ์นั้นขึ้นมาอภิปราย และท่านได้แก้ไขเหตุการณ์นั้นอย่างไร

แผนการล่อนของกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง การป้องกันและบ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ จำนวน 6 คาบ

ความคิดรวบยอด

1. ปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนในประเทศย่อมเป็นการทำลายความมั่นคงของชาติ
2. การที่เราได้ทราบปัญหาแล้วหาทางป้องกันและแก้ไขจะทำให้บ้านเมืองสงบสุขได้

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้รู้สึกตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อให้มีความรู้และทักษะในการรวมกลุ่มอย่างถูกต้องเหมาะสม
3. เพื่อให้ปฏิบัติตนในการสร้างเสริมความมั่นคงของประเทศได้ถูกต้องเหมาะสม

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เล่นอเนกแนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยที่มีผลกระทบต่อการปกครอง
ในระบบประชาธิปไตยได้

คุณสมบัตินี้ต้องการเน้น

1. การให้ความร่วมมือ
2. ความรับผิดชอบ
3. ความสามัคคี

เนื้อหา

การป้องกันการบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศ

1. ให้ความร่วมมือกับรัฐบาล
2. การประกอบอาชีพสุจริต
3. มีความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
4. การปราบปรามยาเสพติดให้โทษ
5. ศึกษานิตยสารในสถาบันพระมหากษัตริย์

กิจกรรม

1. ทบทวนสิ่งที่เรียนมาแล้วในช่วง 1 ชั่วโมงก่อน
2. แบ่งกลุ่มให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นคว้าและรวบรวมปัญหาที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศชาติ และแนวทางการปฏิบัติในการป้องกันภัยเหล่านั้น นำมาเล่นเป็นรายงานอภิปรายสรุป
3. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแข่งขันกันเขียนคำขวัญหรือคำกลอนในหัวข้อต่อไปนี้
 - ความรักชาติ
 - ความสามัคคี
 - การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี
 - การปฏิบัติตนเพื่อช่วยป้องกันชาติ

สื่อการเรียน

1. หนังสืออ่านประกอบแบบเรียนสังคมศึกษาหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. หนังสือแบบเรียนสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

วิธีวัดผล

1. สังเกตความมีเหตุผลในการเล่นและวิธีแก้ไข
2. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการเขียนคำขวัญหรือคำกลอน
3. สังเกตความสามารถในการอภิปราย

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบวัดการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น

คำชี้แจง

1. เนื้อเรื่องในแบบวัดที่นักเรียนจะทำต่อไปนี้เป็นย่อและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของเรา โดยตัวของนักเรียนเองร่วมอยู่ในเหตุการณ์นั้น ๆ ด้วย ให้นักเรียนเลือกหาเหตุผลมาประกอบการตัดสินใจ เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้สำเร็จและประสพผลดีด้วย
2. คำตอบในแบบวัดนี้ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด คำตอบจะแตกต่างกันตามเหตุผลของนักเรียนแต่ละคน
3. วิธีทำ
 - 3.1 อ่านเนื้อเรื่อง โดยคิดว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเราจริง ๆ
 - 3.2 อ่านข้อความที่เป็นตัวเลือกท้ายเรื่องทั้ง 6 ข้อ
 - 3.3 เลือกข้อความที่นักเรียนคิดว่านักเรียนใช้ตามตัวเองก่อนตัดสินใจแก้ปัญหา
 - 3.4 นำตัวเลขหน้าข้อความที่นักเรียนเลือกไว้ใส่ลงในกระดาษคำตอบดัง

ตัวอย่างคือ

ข้อ 1

----- 1 ----- 2 ----- 3 -----

แสดงว่าข้อที่ 1 นักเรียนเห็นว่าข้อความในข้อ 1, 2 และ 3 เป็นข้อความที่ตรงกับความคิดของนักเรียน

4. ให้นักเรียนเลือกคำตอบได้เรื่องละ 3 ข้อเท่านั้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อ 1

นักเรียนเป็นประธานสภานักเรียนของโรงเรียนวัดบ้านใหม่ วันนี้มีการประชุมสภา นักเรียนประจำสัปดาห์ มีปัญหาว่า ด.ช. วิชิต ซึ่งเป็นน้องชายที่ค่อนข้างเกเรของนักเรียน ได้ทำผิดระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน ด้วยการหนีพ่อแม่ไปดูภาพยนตร์ในตอนกลางคืน มีผู้นำปัญหานี้ขึ้นมาถามในที่ประชุมเพื่อพิจารณาความผิดของเด็กชายวิชิต.

นักเรียนทำอย่างไร ลองพิจารณาดูก่อนว่า

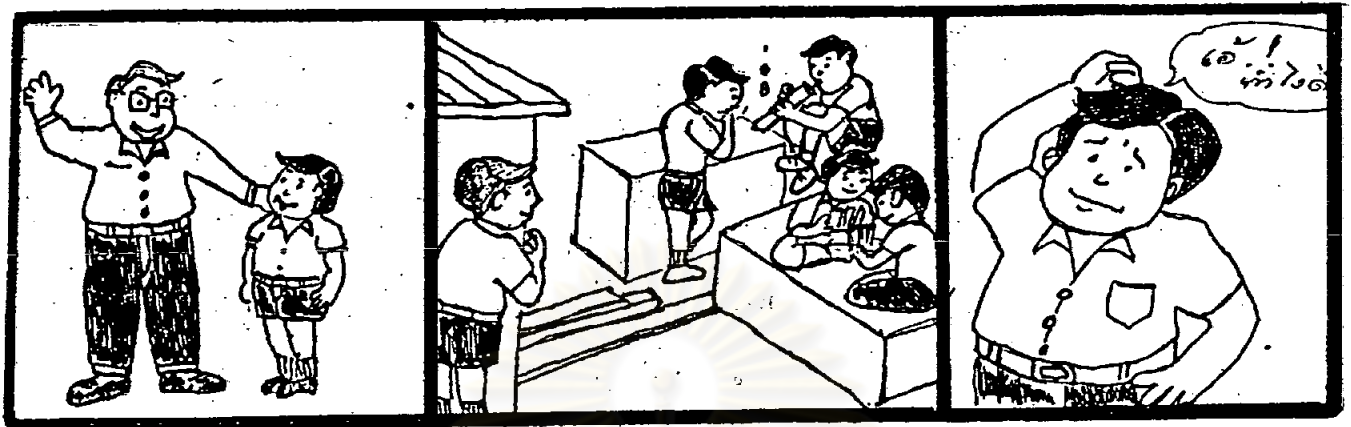
1. ขณะนี้เราทำหน้าที่ประธานสภานักเรียนหรือหน้าที่ของพี่
2. น้องชายทำความผิดร่วมกับคนอื่น ๆ อีกหลายคนในโรงเรียนจริง
3. ทุกคนต้องเคารพกฎระเบียบของโรงเรียน
4. เราต้องปฏิบัติตนให้เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจแก่อาจารย์
5. พ่อแม่คงไม่เสียใจที่ต้องทำโทษน้องเพื่อคนส่วนใหญ่
6. ความถูกต้องเพื่อส่วนรวมต้องมาก่อนเรื่องส่วนตัว

ข้อ 2

ตามระเบียบของห้องเรียน ไม่ให้นักเรียนนำขนมเข้ามากินในห้องเรียน วันนี้
นักเรียนมาโรงเรียนสาย เพราะคุณแม่ไปโรงพยาบาลคลอดน้องใหม่ นักเรียนจึงไม่ได้
ทานข้าวมาโรงเรียนก่อนโรงเรียนเข้า นักเรียนก็นั่งกินข้าวที่ห่อมาอยู่ในห้องเรียน
ด.ญ. กุสุมา มาพบเข้าและนำไปบอกครู เมื่อครูเรียกไปพบ นักเรียนจึงคิดว่า จะยอมรับผิด
แต่โดยดี หรือจะชี้แจงให้ครูฟังดี คิดดี ๆ ก่อนว่า

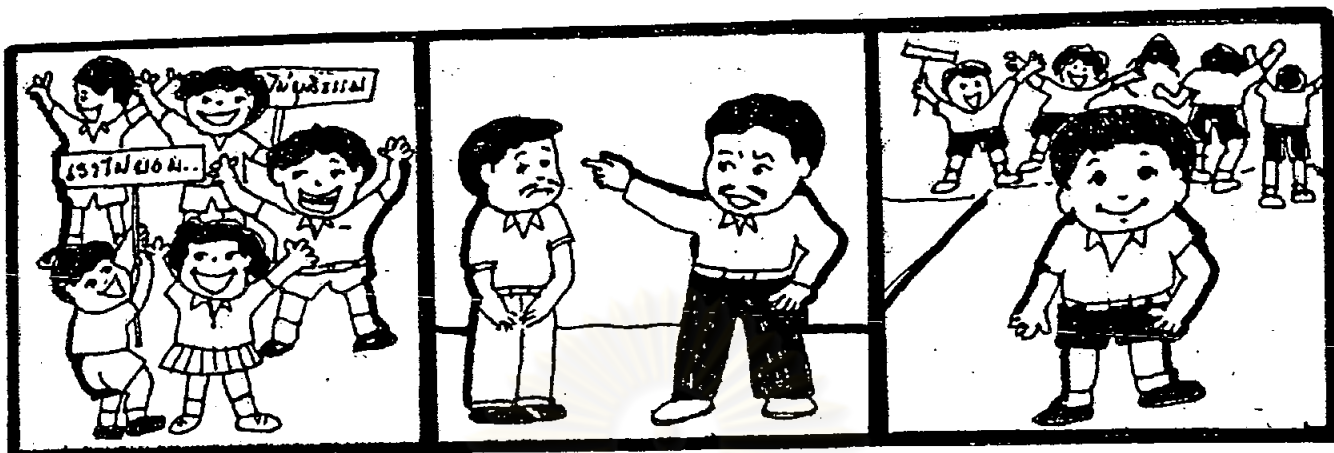
1. เราทำผิดกฎระเบียบของชั้นเรียนใช่ไหม
2. ถ้าครูทราบความจริงครูคงจะยกโทษให้
3. กฎระเบียบอาจมีข้อยกเว้นได้
4. เราควรเล่าความจริงให้ครูฟังคงเป็นผลดีกว่า
5. ด.ญ. กุสุมา ไม่น่าจะพูดมาก
6. แต่ถ้าเราหัวขี้วคงไม่มีสมาธิในการเรียน

ข้อ 3

นักเรียนได้มอบหมายจากโรงเรียนให้ทำหน้าที่ล่อล่องดูแลความประพฤติของนักเรียนในโรงเรียน แต่มีเพื่อนสนิทของนักเรียนคนหนึ่งกระทำความผิดอย่างร้ายแรงด้วยการหนีโรงเรียนไปเล่นการพนัน และสูบบุหรี่ เพื่อนคนนี้เป็นเพื่อนที่นักเรียนรักมาก นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไรดี

1. เราควรรับผิดชอบต่อหน้าที่
2. เราไม่ควรทำลายความไว้วางใจของโรงเรียน
3. คนที่ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ได้ชื่อว่าเป็นคนดี
4. เราภูมิใจในการทำตามที่มากกว่ากลัวถูกเพื่อนตำหนิ
5. ถ้าเรายกเว้นให้เพื่อนของเราคนอื่น ๆ ก็จะทำอย่างตามบ้าง
6. การพนันและสูบบุหรี่เป็นอบายมุขที่ทำลายอนาคต

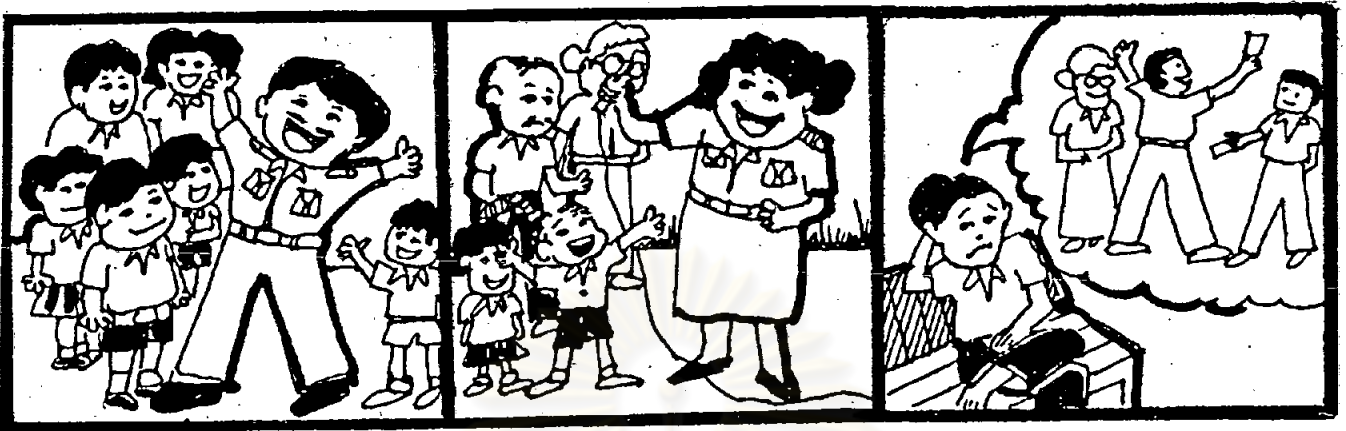

ข้อ 4

เกิดการประท้วงขึ้นในโรงเรียนแห่งหนึ่ง สาเหตุเพราะครูใหญ่สั่งย้าย ครูน้อยสองคนออกจากโรงเรียนเดิมไปอยู่โรงเรียนใหม่ โดยไม่มีความผิดใด ๆ นักเรียนทั้งโรงเรียนเห็นว่าไม่ยุติธรรม จึงเรียกร้องให้ครูสองคนกลับมาสอนที่โรงเรียนเดิม

นักเรียนก็เป็นสมาชิกคนหนึ่งของโรงเรียนนี้ เพื่อนจึงชักชวนให้ร่วมประท้วงด้วย ถ้าใครไม่ประท้วงถือว่าไม่ให้ความร่วมมือ ไม่มีความสามัคคี นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไรดี ลองพิจารณาก่อนว่า

1. เราทราบความจริงของเรื่องดีแล้วหรือ
2. ครูคนอื่น ๆ ก็ไม่เห็นด้วยเหมือนกันใช่ไหม
3. การใช้กฎหมายอยู่เหนือกฎหมายนั้นไม่ดี
4. เป็นหน้าที่ของนักเรียนหรือ
5. ครูใหญ่เป็นคนที่ตัดสินใจโดยไม่ใช้เหตุผลใช่ไหม
6. ความยุติธรรมเป็นสิ่งที่ทุกคนควรช่วยกันดำรงไว้

ข้อ 5

การเลือกตั้งตำแหน่งกำนันตำบลป่าหวาย ซึ่งว่างลง เนื่องจากกำนันคนเดิมได้เสียชีวิตลง มีผู้สมัครเข้าแข่งขันรับเลือกตั้ง 2 คน ผู้ใหญ่สว่าง เป็นผู้ย้าย และผู้ใหญ่วรรณ ซึ่งเป็นผู้หญิง การเลือกตั้งจะมีขึ้นอีก 5 วันข้างหน้า

วันนี้มีหวัคคะแนนของผู้ใหญ่บ้านมา เสรจอย่าง เป็นความสับสนว่า ถ้าผู้ใดเลือกผู้ใหญ่บ้านสว่าง จะได้ค่าตอบแทนคนละ 30 บาท นายสี เป็นลูกบ้านที่หวัคคะแนนมาว่าจ้างด้วย เอ ถ้าเราเป็นนายสี เราจะทำอย่างไรดี คิดดูก่อนว่า

1. เงิน 30 บาทมีค่ามากสำหรับเรา
2. ผู้ใหญ่สว่างเป็นบุคคลที่ชาวบ้านรับและนับถือไว้วางใจเป็นอันมาก
3. การเลือกตั้งโดยมีสินบน เป็นการทุจริตต่อบ้านเมือง
4. เรามีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งกำนันตามกฎหมาย
5. ผู้ใหญ่สว่างเป็นผู้ที่มีความสามารถในการทำงานปกครองลูกบ้านอย่างดี
6. การที่เลือกบุคคลใดเป็นกำนัน เป็นความสับสนเฉพาะตัวของเรา

ข้อ 6

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัด ก. นายสมศักดิ์ เป็นญาติห่าง ๆ ของนายมนตรี ซึ่งเป็นผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้ง นายสมศักดิ์ ออกหาเสียงทุกครั้งจะให้สัญญาว่าเขาจะขอเงินรัฐบาลมาสร้างถนนให้ชาวบ้าน และนายมนตรี ก็ร่วมฟังการหาเสียงด้วยทุกครั้ง

ถ้านักเรียนเป็นนายมนตรี นักเรียนจะเลือกนายสมศักดิ์ เข้าไปนั่งในสภาผู้แทนราษฎรหรือไม่ นักเรียนควรพิจารณาก่อนว่า

1. นายสมศักดิ์เป็นญาติของเรา ต้องเลือกเขาแน่ ๆ
2. นายสมศักดิ์ มีคุณสมบัติพร้อมแล้ว
3. สัญญาที่ให้ไว้กับประชาชนเป็นหน้าที่อันแท้จริงของ สส.
4. เขตที่ทำการเลือกตั้งตรงกับเขตที่เรามีสิทธิ์ออกเสียง
5. เพื่อนบ้านในตำบลจะได้รับประโยชน์ร่วมกับเรา
6. ประชาชนควรเลือก สส. ที่มีเงินหรือมีความสามารถ

ข้อ 7

เป็นวันหนึ่งขณะที่นักเรียนกำลังผ่านเข้าไปในวัด ในหมู่บ้านของนักเรียน ๆ ได้ยินเสียงเหมือนคนกำลังใช้เลื่อยตัดสิ่งของอยู่ พร้อมทั้งมีเสียงปรึกษากันหึมๆ ด้วยความอยากรู้ นักเรียนจึงค่อย ๆ ย่องเข้าไปดูก็เห็นชาย 2 คน กำลังใช้เลื่อย ๆ เคียรของพระประธานในโบสถ์ นักเรียนรู้ทันทีว่า 2 คนนี้กำลังขโมยเศียรพระ ในฐานะที่นักเรียนเป็นชาวพุทธ นักเรียนจะทำอย่างไร และผู้ชายสองคนนั้น นักเรียนก็รู้สึกเขาดี คิดให้ดี ๆ ก่อนว่า

1. อยากรู้ได้ว่าได้ปกป้องสมบัติของชาติไว้
2. ผู้ชายสองคนสังเกตเห็นเราหรือไม่
3. การตัดเศียรพระ เป็นการทำลายพุทธศาสนา
4. เราจะได้รับอันตรายจากคนร้ายหรือไม่
5. ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และชาวบ้านจะช่วยเราได้หรือไม่
6. วัดเป็นสาธารณะสมบัติที่ทุกคนต้องช่วยกันรักษา ไม่ควรให้ผู้ใดผู้หนึ่งมาทำลาย

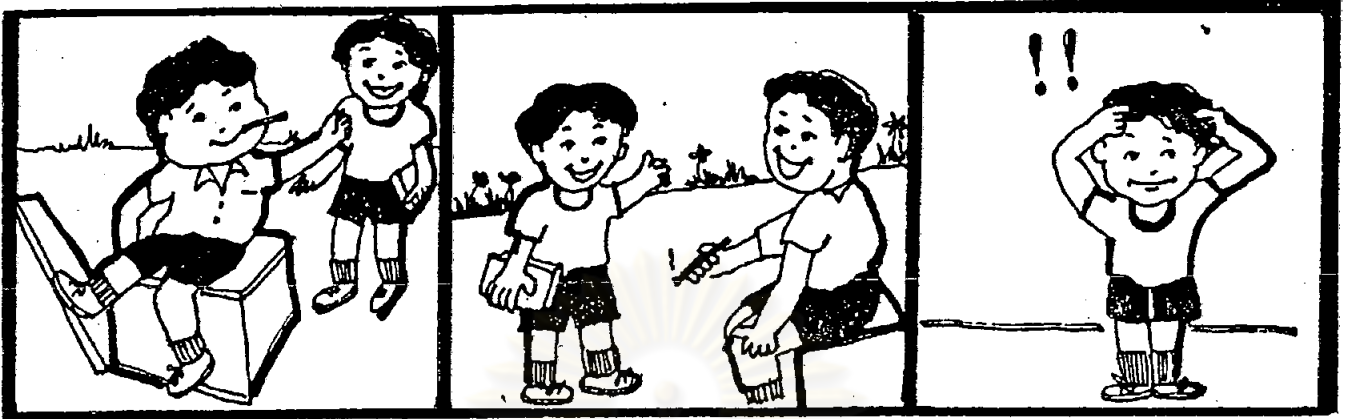

ข้อ 8

ในการสร้างถังเก็บน้ำของหมู่บ้านห้วยแก้ว โดยการนำของกำนัน ไข่ มีงบประมาณ 1 ล้านบาท แต่เมื่อสร้างเสร็จแล้วเสียค่าใช้จ่ายไปแค่ 80,000 บาท เงินงบประมาณที่เหลือให้มาแบ่งกัน นักเรียนเป็นผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่ง ในคณะกรรมการที่จะได้รับส่วนแบ่งนี้ นักเรียนรู้ว่าเงินงบประมาณนี้ได้มาจากเงินภาษีของราษฎร เพื่อบำรุงประเทศ การจะนำมาแบ่งกัน ทำให้นักเรียนหมกใจมาก

นักเรียนจะทำอย่างไร จงพิจารณาก่อนว่า

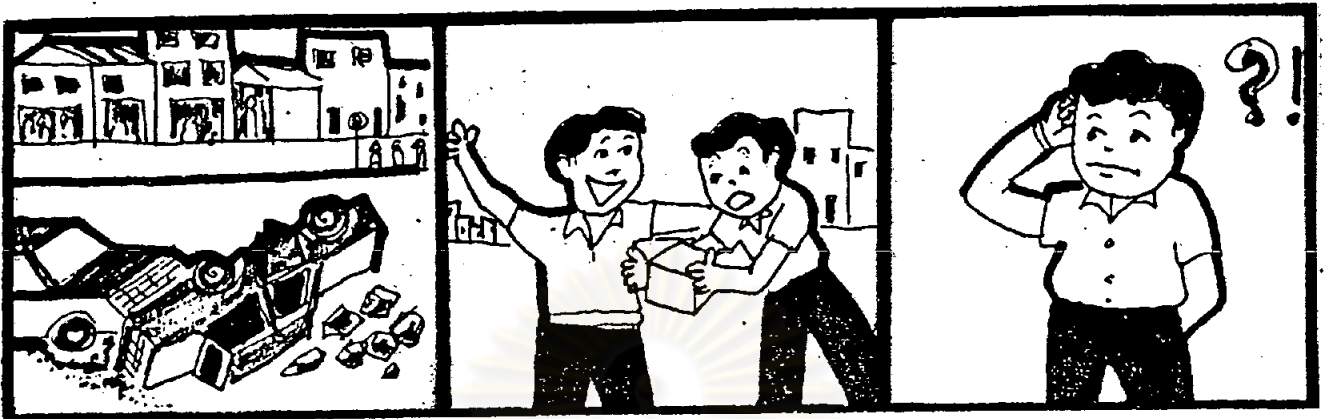
1. เรากลัวจะได้รับความเดือดร้อนภายหลัง
2. ถ้าชาวบ้านทราบคงหมดความเชื่อถือ
3. การทุจริตในหน้าที่เป็นสิ่งที่เลวร้ายอย่างหนึ่ง
4. เราไม่ยินดีรับเงินส่วนนี้
5. ถ้าทางราชการตรวจพบว่าการทุจริตจะต้องถูกลบส่วน และดำเนินคดี
6. ถ้าทุกคนเห็นแก่ได้ประเทศชาติก็ล้มจม

ข้อ 9

เพื่อนของนักเรียนคนหนึ่งอยากมีประสบการณ์ในการสู้ภัยไข้ จึงมาชวนนักเรียนให้ไปลองด้วยกัน นักเรียนไม่ยินยอมที่จะทำตาม โดยนักเรียนมีเหตุผลที่จะบอกว่า

1. เราหาเงินใช้เองยังไม่ได้
2. มีเพื่อนหลายคนต้องติดภัยไข้ เพราะความอยากรู้ยากลอง
3. การเสพยาทำให้สิ้นเปลืองทรัพย์สินเงินทองโดยเปล่าประโยชน์
4. หน้าของเราคือเรียนหนังสือก่อนสิ่งอื่นใด
5. พ่อแม่ผู้ปกครองคงไม่ปรารถนาที่จะเห็นลูกเป็นเด็กเหลวไหล
6. ภัยไข้เป็นสิ่งเสพติดให้โทษต่อทั้งร่างกายและจิตใจ

ข้อ 10

เกิดอุบัติเหตุรถยนต์ชนกับรถแท็กซี่ที่บริเวณปากทางเข้าตำบลเวียงทอง ปรากฏว่าได้อีของห่อกระดาษเป็นรูปเหลี่ยมกระเด็นออกมาจากรถแท็กซี่มากมาย เมื่อนายธานี เจ้าของรถยนต์แกะออกดูจึงรู้ว่า เป็นรถยนต์ฝืน ผู้โดยสารที่นั่งมาในรถแท็กซี่ได้ลงมา เสร็จลาขอยอมไปค่าเสียหายโดยไม่ต้องไปโรงพัก แล้วให้เงินในจำนวนที่คุ้มค่า แต่ขอร้องไม่ให้บอกผู้ใด

ถ้านักเรียนเป็นนายธานี เจ้าของรถยนต์ซึ่งได้รับความเสียหาย นักเรียนจะรับค่าชดเชยหรือไม่ นักเรียนควรพิจารณาดูก่อนว่า

1. เราขับรถถูกต้องตามกฎหมายแล้ว
2. มีชาวบ้านในบริเวณนั้นที่เห็นเหตุการณ์ด้วย
3. ฝืนเป็นยาเสพติดที่ควรเร่งปราบปราม
4. รถของเราได้รับความเสียหายมากเกินไป
5. มีป้อมยามตำรวจอยู่ใกล้บริเวณที่เกิดเหตุพอดี
6. การรักษาผลประโยชน์ของตัวเองเป็นสิ่งที่ถูกต้องแล้ว

ข้อ 11

ด.ช. กุ่ม เป็นบุตรคนที่หนึ่งของครอบครัวที่ยากจนครอบครัวหนึ่ง เขาต้องออกจากโรงเรียนมาช่วยครอบครัวหาเงิน ด.ช. กุ่ม ตัวเล็กกว่าอายุจริง เมื่อมาขอทำงานในโรงเรียนของเจ้าแก้วะ เขาได้อ้อนวอนให้เจ้าของโรงเรียนช่วยรับเขาให้เข้าทำงานด้วย

โรงงานทำลูกกวาดเคยถูกเจ้าหน้าที่เข้าตรวจค้นบ่อย ๆ ในข้อหาใช้แรงงานเด็กในโรงงาน ถ้านักเรียนเป็นเจ้าแก้วะ นักเรียนจะทำอย่างไร ลงคิดให้รอบคอบว่า

1. โรงงานต้องการคนงานเพิ่มขึ้นอีกหรือไม่
2. ด.ช. กุ่ม อายุครบตามที่กฎหมายแรงงานกำหนดไว้หรือยัง
3. เด็กวัยนี้สามารถหยิบและห่อของเล็กได้คล่องแคล่วเหมาะกับงาน
4. โรงงานมีสถานที่พอเพียงถ้ารับคนงานเพิ่ม
5. พ่อแม่ของเด็กชายกุ่ม ต้องการให้ลูกได้ทำงานจริง
6. โรงงานจะมีปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็กหรือไม่

ข้อ 12

"ทุกวันนี้มีคนงานที่จะไปซาอุดีอาระเบีย โหนจะต้องมาเสี่ยงกับการถูกต้มตุ๋นที่เมืองไทย ใ่ว่ว่ามาที่นี้แล้วจะเรียบร้อยทุกอย่าง โหนจะปัญหาถูกลอยแพ (ถูกปล่อยไม่มีงานทำและไม่มีผู้รับผิดชอบ) สวัสดิการแย่ เงินเดือนถูกลด คุณเชื่อไหมครับว่า บริษัทเกาหลี ถ้าหากใครต่อสัญญาจะถูกลดเงินเดือน พุดแล้วผมยังงงอยู่เลยครับ จ่ายเงินเดือนไม่ตรง 3 เดือน 6 เดือนออกครึ่งหนึ่ง ถ้าผลอกก็ไม่ออกเลย (ถูกโกง) ปัญหาที่คนงานทุกคนประสบคือ ปัญหาเหงาหงอยครับ มันทารุณจิตใจมากทีเดียวครับคุณ"

นักเรียนอ่านพบข่าวนี้จากหน้าหนังสือพิมพ์แต่เมื่อวานนี้มีคนมาหาคนงานบอกว่าต้องการคนไปทำงานที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย หลายตำแหน่ง เงินเดือน ๆ ละ 8,000 บาท เสียค่าใช้จ่ายครั้งแรก 30,000 บาท นักเรียนคิดว่าควรจะไปหรือไม่ โปรดพิจารณาก่อนว่า

1. เราอยากมีฐานะดีขึ้นกว่านี้
2. เพื่อนบ้านที่เคยไปมีสภาพอย่างทีในข่าวบอกเล่า
3. อาจมีคนประสบปัญหาเหมือนกับที่เล่นอในข่าวจริงแต่ก็ังไม่ทุกคนเสมอไป
4. มีเงินสำหรับลงทุนพอเพียงแล้วใช่หรือไม่
5. ชาวบ้านอื่น ๆ เคยไปทำงานกับบริษัทนี้มาแล้ว
6. การหลงเชื่อผู้อื่นโดยไม่พิจารณาให้รอบคอบจะทำให้ผิดพลาดได้

ข้อ 13

พิรุณ เป็นเด็กย้ายลูกชาวนา เขา เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาประมาณ 3 ปี
แล้วยังไม่ทำงานประจำอื่น นอกจากช่วยพ่อแม่ทำงานในไร่นา เสรีจากทำงานเขามีเวลา
ว่างจึงอยากจะทำงานทำ เพื่อนบ้านแนะนำว่า "เข้าไปหางานทำในกรุงเทพฯ สิ"

ถ้านักเรียนเป็นพิรุณ นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไรดี โปรดพิจารณาแนวคิดเพื่อ
ช่วยในการตัดสินใจก่อนว่า

1. เราสามารถช่วยตัวเองโดยลำพังได้แล้ว
2. พ่อแม่ยังต้องการให้เราช่วยเหลือหรือไม่
3. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ดีกว่าอยู่เปล่า ๆ
4. เรามีสุขภาพแข็งแรงดีพอที่จะสู้งานทุกชนิด
5. แถวบ้านเราหน้านี้หางานทำได้ยากกว่าในกรุงเทพฯ
6. การหางานทำโดยไม่มีจุดหมายปลายทาง เป็นการเสี่ยงมากเหมือนกัน

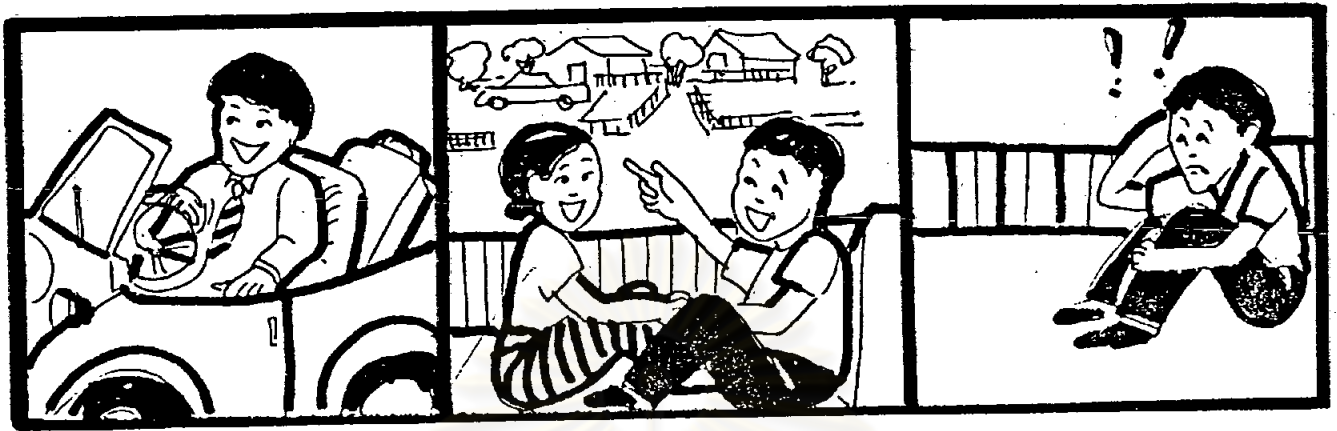

ข้อ 14

ด.ญ. ลำตวน เป็นลูกจ้างในบ้านของสองสามีภรรยาครอบครัวหนึ่ง ซึ่งมีอาชีพผลิตยาแผนโบราณ ด.ญ. ลำตวนทำความผิดเพียง เล็กน้อยได้ถูกนายจ้างทำโทษอย่างรุนแรง ให้อัดน้ำอดข้าว ถูกจับขังไว้ชั้นบนของตึก ตอนเย็นนายจ้างจะขึ้นมาทำร้ายร่างกายอย่างป่าเถื่อน เหตุการณ์เหล่านี้มีผู้เห็นคือ คนงานที่ทำการก่อสร้างตึกอยู่ใกล้ ๆ จึงเกิดความสงสารมาก

ถ้านักเรียนเป็นคนงานก่อสร้างนักเรียนจะช่วยเหลือ ด.ญ. ลำตวน หรือไม่ อย่างไรดี คิดดูก่อนว่า

1. เราจะได้ได้รับความเดือดร้อนจากการช่วยเหลือครั้งนี้หรือไม่
2. ถ้าไม่ได้รับการช่วยเหลือโดยเร็ว ด.ญ. ลำตวนอาจเป็นอันตรายถึงตายได้
3. เราไปแจ้งความแล้วให้ตำรวจเป็นผู้ดำเนินการเอง
4. มนุษย์ควรช่วยเหลือซึ่งกันและกันโลกจึงจะมีความสุข
5. คนงานอื่น ๆ ก็เห็นด้วยและสนับสนุนการกระทำครั้งนี้
6. นายจ้างละเมิดเสรีภาพของลูกจ้างและไร้อุณธรรมเกินไป

ข้อ 15

นายสมาน เป็นพี่ชายของ ต.ช.สนิท เห็นเพื่อนบ้านไปทำงานที่ตะวันออกกลาง แล้วกลับมามีฐานะดีขึ้นกว่าแต่ก่อน ก็ได้ไปสอบถามและคิดว่าจะตามเพื่อนบ้านไปทำงานด้วย เพื่อนบ้านจึงบอกว่าต้องมีเงินไปให้บริษัทส่งคนไปทำงานรายละ 30,000 บาท จึงจะได้ไปทำงานที่นั่นด้วยกัน นายสมาน มีเงินไม่พอจึงได้ปรึกษากับเพื่อนบ้าน ๆ และเห็นว่า "ก็เอานาของพ่อเธอไปจำนำก่อนสิ กลับมาแล้วค่อยไถ่คืน" แต่นายสมาน ก็เคยได้ยินคำพูดที่ว่า "ไปเสียนา มาเสียเมีย" อยู่บ่อย ๆ อยากไปก็อยากไป นายสมานจะทำอย่างไรดี ต้องคิดดูก่อนว่า

1. เรามีความสามารถในการทำงานตามที่บริษัทต้องการหรือไม่
2. บุคคลในครอบครัวของเรายินดีให้เราไปด้วยความเต็มใจหรือไม่
3. เป็นความจริงเสมอไปหรือไม่ที่คนไปทำงานตะวันออกกลางแล้วจะร่ำรวยกันทุกคน
4. แน่ใจว่าถ้าจำนำนาของพ่อแล้ว เราจะไถ่คืนให้ทันกำหนดเวลาแน่นอน
5. เคยได้ยินข่าวจากหนังสือพิมพ์ว่าคนงานถูกหลอกบ่อย ๆ
6. คุ้มค่าหรือไม่กับการที่ต้องเสี่ยงลงทุนสูงเช่นนี้

ข้อ 16

ในชั้นเรียนของนักเรียนมีเพื่อนร่วมชั้นคนหนึ่ง เธอมีนิสัยดี ความประพฤติดี และยังเป็นเพื่อนสนิทของนักเรียนด้วย ต่อมา มีเสียงบอกเล่ากันว่าเธอเป็นลูกสาวของ ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์คนสำคัญคนหนึ่ง ซึ่งเป็นภัยต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย นักเรียนจึงควรระวังเลิกคบกับเพื่อนคนนี้เสีย เพราะว่าพ่อของเธอไม่หวังดีต่อประเทศไทย นักเรียนมีปัญหา จึงควรพิจารณาแนวคิดเพื่อหาทางแก้ไขก่อนว่า

1. นักเรียนยังรักและอยากคบกับเพื่อนคนนี้อยู่
2. พ่อแม่ของนักเรียนเป็นกังวลและห้ามปรามนักเรียนอยู่บ่อย ๆ
3. ถ้านักเรียนยังคงคบกับเธอต่อไปนักเรียนจะได้รับความเดือดร้อน
4. นักเรียนเคยถูกเธอพูดชักจูงให้มีความเชื่อตามพ่อของเธอ
5. ขณะนี้ปัญหาเรื่องผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์เป็นปัญหาสำคัญ
6. การที่คนเรามีความคิดแตกต่างกันเป็นความผิดอย่างนั้นหรือ

ข้อ 17

นายทองเป็นเจ้าของที่ประจำเครื่องสูบน้ำ เพื่อระบายน้ำให้ทั่วกรุงเทพฯ วันหนึ่งนายธงชัย ไปหานายทอง แล้วบอกว่า ถ้าหากเจ้าหน้าที่นำน้ำขึ้นสำหรับใช้เครื่องสูบน้ำมาแจก อย่าเติมเครื่องหมดให้แบ่งไว้ แล้วเขาจะมาซื้อโดยให้ราคาดี ๆ และจะไม่บอกใคร และนายทอง จะมีรายได้เพิ่มอีกด้วย

นักเรียนเป็นนายทอง นักเรียนจะทำอย่างไรลองพิจารณาดี ๆ ก่อนว่า

1. ถ้าถูกจับได้ ถูกไล่ออกและไม่มีอาชีพ
2. มีค่ากล่าวไว้ว่า "ซื้อกินไม่หมด คดกินไม่นาน"
3. การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวทำให้ส่วนรวมเสียหาย
4. เรามีรายได้เพียงพอไม่ต้องรอน้ำใช้หรือ
5. มีตัวอย่างข้าราชการมากมายที่ถูกไล่ออก เพราะทุจริตต่อหน้าที่การงาน
6. การคบกับคนชั่ว ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง การงาน และเกียรติยศ

ข้อ 18

อีก 3 วันจะถึงวันลอยกระทง อุบลกับเพื่อนอีกหลายคนที่ทำงานเป็นลูกจ้างอยู่ในโรงงานแห่งหนึ่งต่างก็ตั้งใจที่จะได้ไปเที่ยวงานและลอยกระทงตามประเพณีของไทย แต่พอถึงวันเสาร์ตอนเช้า นายจ้างก็ประกาศว่า ห้ามลูกจ้างทุกคนไปเที่ยวงานเพราะมีงานที่ลูกค้าสั่งอย่างรีบด่วน ถ้าหากใครไม่เชื่อและหนีเที่ยว จะถูกไล่ออกจากงาน

ถ้านักเรียนเป็นอุบล นักเรียนจะตัดสินใจอย่างไรลองพิจารณาให้ดีกว่าก่อนว่า

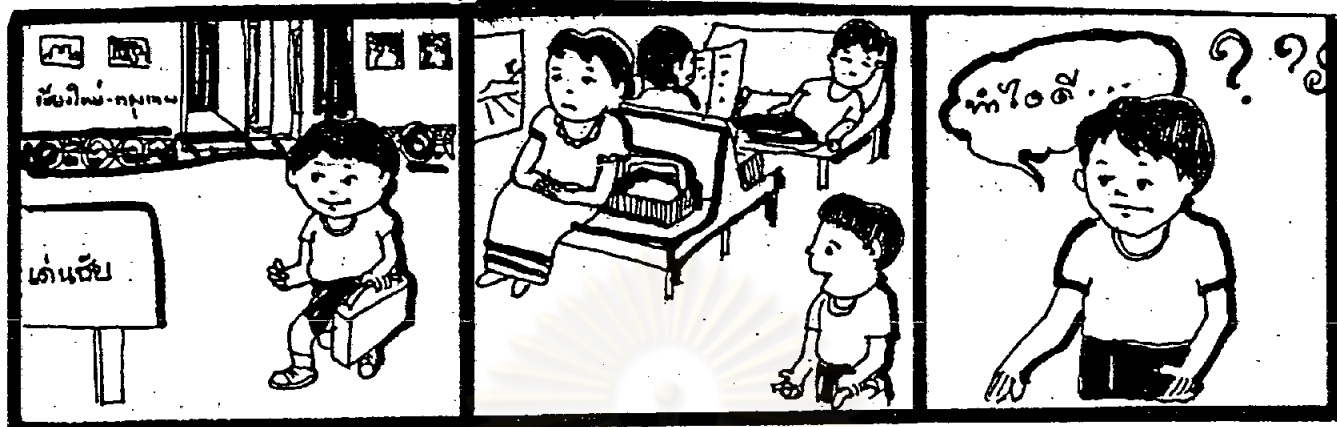
1. เรามีสิทธิได้หยุดงานตามประเพณีอย่างถูกต้องตามกฎหมาย
2. งานลอยกระทงเป็นงานที่สนุกสนาน ใคร ๆ ก็เที่ยวกันทั้งนั้น
3. นายจ้างของเราไม่ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน
4. ในวันปกติเราก็ทำงาน เต็มที่และเต็มเวลาแล้ว
5. ลูกจ้างโรงงานอื่นได้รับอนุญาตจากนายจ้างให้ไปเที่ยวเหมือนกันหมด
6. การฝ่าฝืนคำสั่งที่ไม่ชอบธรรมย่อมเป็นสิ่งที่ถูกต้องและควรทำ

ข้อ 19

นายบุญมา ไปธุระนอกบ้านในตอนเย็น บังเอิญพบนางสาวชิตข้ม อุกรถชนอาคาร
 ล่าหี่ล และเขาเป็นผู้เห็นเหตุการณ์อย่างใกล้ชิดโดยตลอด คนขับรถชนแล้วหนี แต่เชื่อว่าใคร
 อย่างบอกตำรวจ ไม่งั้นจะเห็นตักัน นายบุญมาจำหน่ายเลขทะเบียนรถได้ เมื่อนำคนเจ็บ
 ส่งโรงพยาบาล เจ้าหน้าที่ตำรวจก็มาถึงและสอบถามว่ามีผู้ใดเห็นเหตุการณ์อย่างใกล้ชิดบ้าง
 ถ้านักเรียนเป็นนายบุญมา นักเรียนจะทำอย่างไร ลองหยุดคิดก่อนว่า

1. เราสามารถช่วยเหลืออะไรเขาได้บ้าง
2. คนขับรถหรือคนเจ็บที่ทำผิดกฎจราจร
3. การที่คนขับรถชนคนแล้วหนี ถือเป็นคนไรคุณธรรมอย่างที่สุด
4. ถ้าคนเราให้ความร่วมมือกับตำรวจคงต้องเสียสละเวลาบ้าง
5. เคยมีพยานหลายคน ได้รับอันตรายจากคนร้าย
6. การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกันถือเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อ 20

ในขบวนรถไฟสายเหนือ เชียงใหม่-กรุงเทพฯ อภิลิทธิ์ โดยสารรถไฟชั้นสาม จากสถานีเดิ่นชัย จังหวัดแพร่ ปรากฏว่าผู้โดยสารที่มาจากเชียงใหม่และลำปาง ต่างก็ ยึดที่นั่งในตู้โดยสารคนละ 1 ตัว ซึ่งตามปกติมีงัดได้ 2 คน และนอนหลับกันมาโดยไม่ยอม ระบุไว้ใด ๆ ทั้งสิ้น

ถ้านักเรียนเป็นอภิลิทธิ์ นักเรียนไม่สามารถยืนจากเดิ่นชัยไปถึงกรุงเทพฯ ได้ตั้ง 10 ชั่วโมง นักเรียนจะแก้ปัญหาอย่างไร พิจารณาดูก่อนว่า

1. ตัวโดยสารของเรา มีเลขที่นั่งระบุไว้หรือไม่
2. คนที่นอนมา เขาตีตัวที่นั่งเดียวหรือสองที่นั่ง
3. ทุกคนที่เสียค่าโดยสารแล้วมีสิทธิจะได้นั่งเท่าเทียมกัน
4. เราควรหาที่นั่งตามผู้อื่น ๆ ด้วย เพื่อจะมีที่ว่าง
5. มีเจ้าหน้าที่รถไฟที่จะขอความช่วยเหลือได้หรือไม่
6. เราไม่ควรที่จะเกรงใจคนเห็นแก่ตัว

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ครั้งที่.....

ลำดับที่	ชื่อ	รายการ							
		เป็นผู้นำ	วางแผนร่วมกัน	กล้าเสนอความคิดเห็น	ยอมรับมติของกลุ่ม	รู้จักแบ่งงาน	ให้ความร่วมมือ	ช่วยเหลือเพื่อน	เสียสละ

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

นางสาวสายสัมพันธ์ ทองคำ เกิดเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2495 จังหวัดแพร่ สำเร็จ
การศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิชญะโลก เมื่อ พ.ศ. 2522 ปัจจุบันรับราชการ
ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4 โรงเรียนบ้านเขื่อนสุนทร อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
เป็นจำนวนเงิน 2,200 บาท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย